

T.C.
İSTANBUL SABAHATTİN ZAİM ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM BİLİMLERİ ANABİLİM DALI
EĞİTİM YÖNETİMİ BİLİM DALI

EĞİTİM FAKÜLTESİ ÖĞRENCİLERİNİN
ÖĞRETMENLİK MESLEĞİNE İLİŞKİN TUTUM,
AKADEMİK ÖZ-YETERLİK VE AKADEMİK
GÜDÜLENME DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ:
BİR VAKIF ÜNİVERSİTESİ ÖRNEĞİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Ayşenur DENİZ

İstanbul

Ocak, 2020

T.C.
İSTANBUL SABAHATTİN ZAİM ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM BİLİMLERİ ANABİLİM DALI
EĞİTİM YÖNETİMİ BİLİM DALI

EĞİTİM FAKÜLTESİ ÖĞRENCİLERİNİN ÖĞRETMENLİK
MESLEĞİNE İLİŞKİN TUTUM, AKADEMİK ÖZ-YETERLİK VE
AKADEMİK GÜDÜLENME DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ:
BİR VAKIF ÜNİVERSİTESİ ÖRNEĞİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Ayşenur DENİZ

Tez Danışmanı

Dr. Öğr. Üyesi Mustafa ÖZGENEL

İstanbul

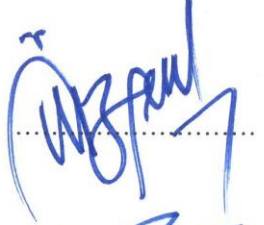
Ocak, 2020

TEZ ONAYI

Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğüne,

Bu çalışma, jürimiz tarafından Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı, Eğitim Yönetimi Bilim Dalında YÜKSEK LİSANS TEZİ olarak kabul edilmiştir.

Danışman Dr. Öğr. Üyesi Mustafa ÖZGENEL

Üye Doç. Dr. Hanifi PARLAR

Üye Dr. Öğr. Üyesi İbrahim TAŞ

Onay

Yukarıdaki imzaların, adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylıyorum.

Prof. Dr. Ömer ÇAHA

Enstitü Müdürü

BİLİMSEL ETİK BİLDİRİMİ

Yüksek lisans tezi olarak hazırladığım “Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin Öğretmenlik Mesleğine İlişkin Tutum, Akademik Öz-Yeterlik ve Akademik Güdülenme Düzeylerinin İncelenmesi: Bir Vakıf Üniversitesi Örneği” adlı çalışmanın öneri aşamasından sonuçlandığı aşamaya kadar geçen süreçte bilimsel etiğe ve akademik kurallara özenle uyduğumu, tez içindeki tüm bilgileri bilimsel ahlak ve gelenek çerçevesinde elde ettiğimi, tez yazım kurallarına uygun olarak hazırladığımı, bu çalışmamda doğrudan veya dolaylı olarak yaptığım her alıntıya kaynak gösterdiğimi ve yararlandığım eserlerin kaynakçada gösterilenlerden oluştuğunu beyan ederim.

Ayşenur DENİZ

ÖNSÖZ

Çalışmamın her aşamasında desteğini hiçbir zaman esirgemeyen ve başarılarıyla bana ilham veren çok kıymetli danışmanım Dr. Öğretim Üyesi Mustafa ÖZGENEL'e, bu günlere gelmemde büyük emeği olan, her konuda beni destekleyen canım aileme, çalışma sürecimde emeği geçen iş arkadaşlarıma ve her mutluluğuma ortak olduğu gibi tüm sıkıntılara da ortak olan biricik eşim Murat Ozan DENİZ'e sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Ayşenur DENİZ
İstanbul, 2020

ÖZET

EĞİTİM FAKÜLTESİ ÖĞRENCİLERİNİN ÖĞRETMENLİK MESLEĞİNE İLİŞKİN TUTUM, AKADEMİK ÖZ YETERLİK VE AKADEMİK GÜDÜLENME DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ: BİR VAKIF ÜNİVERSİTESİ ÖRNEĞİ

Ayşenur DENİZ

Yüksek Lisans, Eğitim Yönetimi

Tez Danışmanı: Dr. Öğr. Üyesi Mustafa ÖZGENEL

Ocak - 2020, 87+XIII Sayfa

Bu çalışmanın amacı, eğitim fakültesinde öğrenim gören öğrencilerin öğretmenlik mesleğine ilişkin tutumları ile akademik öz yeterlik ve akademik güdülenme düzeyleri arasındaki ilişkiyi incelemektir. Araştırmanın örneklemini 2018-2019 akademik yılında İstanbul'da seçilen vakıf üniversitesinde öğrenim gören eğitim fakültesi öğrencileri oluşturmaktadır. Evren, örneklem seçilecek kadar büyük olmadığından, evrenin tamamı örneklem olarak alınmıştır. Araştırma kapsamında anket formları aracılığıyla 259 Eğitim Fakültesi öğrencisine ulaşılmıştır. Araştırmada veri toplama aracı olarak Kişisel Bilgi Formu, “Öğretmenlik Mesleğine Bakış Açısı Tutum Ölçeği”, “Akademik Öz-Yeterlik Ölçeği” ve “Akademik Güdülenme Ölçeği” kullanılmıştır. Verilerin analizi sürecinde, Bağımsız Gruplar t-Testi, Pearson Korelasyon Analizi, Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA), Basit Doğrusal Regresyon ve Çoklu Doğrusal Regresyon Analizi tekniklerinden faydalanılmıştır.

Araştırma bulgularına göre eğitim fakültesi öğrencilerinin, akademik öz yeterlik puanı ile mesleki tutumları ve akademik güdülenmeleri ile mesleki tutumları arasında orta düzeyde anlamlı bir ilişki olduğu; akademik öz yeterlik ile akademik güdülenme

düzeyleri arasında yüksek düzeyde ve pozitif yönde anlamlı bir ilişki gözlenmiştir. Araştırmaya katılan eğitim fakültesi öğrencilerinin mesleki tutum, akademik güdülenme ve akademik öz yeterlik düzeylerinin cinsiyet, gelir durumu, yetiştiği yer ve sınıf düzeyi değişkenlerine göre anlamlı bir farklılık göstermediği görülmüştür. Eğitim Fakültesi öğrencilerin mesleki tutumlarının okumuş oldukları bölüme; akademik güdülenme düzeylerinin ise hayatlarından memnun olma durumlarına göre anlamlı bir farklılık gösterdiği görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Mesleki Tutum, Akademik Güdülenme, Akademik Öz Yeterlik

ABSTRACT

ANALYZING THE ATTITUDE, ACADEMIC SELF-EFFICACY AND ACADEMIC MOTIVATION LEVELS OF STUDENTS STUDYING AT FACULTY OF EDUCATION: A FOUNDATION UNIVERSITY CASE

Ayşenur DENİZ

Master, Eğitim Yönetimi

Thesis Advisor: Asst. Prof. Dr. Mustafa ÖZGENEL

January - 2020, 87+XIII Pages

The aim of this study is to investigate the relationship between academic self-efficacy and academic motivation levels of students studying at Faculty of Education, and their attitudes towards teaching profession. The sample of this research consists of students studying at the selected foundation university in Istanbul / Faculty of Education in 2018-2019 academic year. Since the population was not large enough to be selected as a sample, the entire population has been taken as a sample. Within the scope of the research, 259 students of Faculty of Education have been included via questionnaire forms. Personal Information Form, “Attitude Scale towards Teaching Profession”, “Academic Self-Efficacy Scale” and “Academic Motivation Scale” have been used as data collection tool. In the process of data analysis, Independent Samples t-Test, Pearson Correlation Analysis, One Way Analysis of Variance (ANOVA), Simple Linear Regression and Multiple Linear Regression Analysis techniques have been used.

According to the findings of the research, it has been observed that there is a moderate significant relationship between academic self-efficacy score and professional attitude,

and between academic motivation and professional attitude of the students of Faculty of Education while there is a high level of positively significant relationship between academic self-efficacy and academic motivation levels. It has been also observed that the levels of professional attitude, academic motivation and academic self-efficacy of the students studying at Faculty of Education do not show a significant difference according to the variables of gender, income status, home land and grade level. It has been examined that the professional attitudes of the students of Faculty of Education show a significant difference according to the department they study, and also their academic motivation levels show a significant difference according to the levels of satisfaction with their lives.

Keywords: Professional Attitude, Academic Motivation, Academic Self-Efficacy

İÇİNDEKİLER

TEZ ONAYI	i
BİLİMSEL ETİK BİLDİRİMİ.....	ii
ÖNSÖZ.....	iii
ÖZET.....	iv
ABSTRACT	vi
İÇİNDEKİLER	viii
KISALTMALAR	xiii

BİRİNCİ BÖLÜM

GİRİŞ.....	1
1.1. Problem Durumu.....	1
1.2. Amaç	6
1.3. Önem.....	7
1.4. Varsayımlar/Sayıtlar	8
1.5. Sınırlılıklar	8
1.6. Tanımlar.....	8

İKİNCİ BÖLÜM

2.1. Tutum.....	10
2.1.1. Mesleki Tutum.....	12
2.2. Öz Yeterlik.....	13

2.2.1. Akademik Öz Yeterlik	15
2.3. Güdülenme	16
2.3.1. Akademik Güdülenme	18
2.4. İlgili Araştırmalar.....	20
2.4.1. Mesleki Tutum	20
2.4.2. Akademik Öz Yeterlik	23
2.4.3. Akademik Güdülenme	27

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

YÖNTEM.....	31
3.1. Araştırma Modeli	31
3.2. Evren ve rneklem	31
3.2.1. Katılımcıların Demografik Bilgilerine Ait Bulgular.....	31
3.3. Veri Toplama Araçları	32
3.3.1 Kişisel Bilgi Formu	33
3.3.2 Öğretmenlik Mesleğine Bakış Açışı Tutum lçeği	33
3.3.3 Akademik z-Yeterlik lçeği	33
3.3.4 Akademik Güdülenme lçeği.....	34
3.4. Verilerin Toplanması	34
3.5. Verilerin Analizi.....	34

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

BULGULAR.....	37
4.1. Araştırmanın Birinci Alt Amacına İlişkin Bulgular.....	37
4.2. Araştırmanın İkinci Alt Amacına İlişkin Bulgular.....	38
4.3. Araştırmanın nc Alt Amacına İlişkin Bulgular	38

4.4. Araştırmanın Dördüncü Alt Amacına İlişkin Bulgular.....	43
4.5. Araştırmanın Beşinci Alt Amacına İlişkin Bulgular.....	44
4.6. Araştırmanın Altıncı Alt Amacına İlişkin Bulgular.....	44
4.7. Araştırmanın Yedinci Alt Amacına İlişkin Bulgular	45
4.8. Araştırmanın Sekizinci Alt Amacına İlişkin Bulgular	45

BEŞİNCİ BÖLÜM

SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER 47

5.1. Sonuç ve Tartışma.....	47
5.1.1. Araştırmanın Birinci Alt Amacına İlişkin Sonuç ve Tartışma.....	47
5.1.2. Araştırmanın İkinci Alt Amacına İlişkin Sonuç ve Tartışma	48
5.1.3. Araştırmanın Üçüncü Alt Amacına İlişkin Sonuç ve Tartışma	49
5.1.4. Araştırmanın Dördüncü Alt Amacına İlişkin Sonuç ve Tartışma.....	54
5.1.5. Araştırmanın Beşinci Alt Amacına İlişkin Sonuç ve Tartışma.....	56
5.1.6. Araştırmanın Altıncı Alt Amacına İlişkin Sonuç ve Tartışma.....	56
5.1.7. Araştırmanın Yedinci Alt Amacına İlişkin Sonuç ve Tartışma	57
5.1.8. Araştırmanın Sekizinci Alt Amacına İlişkin Sonuç ve Tartışma.....	58
5.2. Öneriler	60
5.2.1. Uygulayıcılara Öneriler.....	60
5.2.2. Araştırmacılara Öneriler	60

KAYNAKÇA 62

EKLER..... 75

ÖZGEÇMİŞ..... 87

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 3.1: Öğrencilerin Demografik Bilgileri Frekans ve Yüzde Değerleri	32
Tablo 3.2: Normallik Testi Sonuçları	35
Tablo 4.1: Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Öğretmenlik Mesleğini Seçme Nedenlerinin Frekans Değerleri.....	37
Tablo 4.2: Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin Mesleki Tutum, Akademik Güdülenme, Akademik Öz Yeterliklerinin Ortalamaları ve Standart Sapmaları.....	38
Tablo 4.3.1: Mesleki Tutum, Akademik Güdülenme ve Akademik Öz Yeterlik Düzeylerinin Cinsiyetleri Değişkeni Açısından Bağımsız Gruplar t Testi Sonuçları.....	39
Tablo 4.3.2: Mesleki Tutum, Akademik Güdülenme ve Akademik Öz Yeterlik Düzeylerinin Gelir Durumu Değişkeni Açısından Bağımsız Gruplar t Testi Sonuçları.....	39
Tablo 4.3.3: Mesleki Tutum, Akademik Güdülenme ve Akademik Öz Yeterlik Düzeylerinin Yetiştığı Yer Değişkeni Açısından Bağımsız Gruplar t Testi Sonuçları.....	40
Tablo 4.3.4: Mesleki Tutum, Akademik Güdülenme ve Akademik Öz Yeterlik Düzeylerinin Sınıf Düzeyi Açısından Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları.....	40
Tablo 4.3.5: Mesleki Tutum, Akademik Güdülenme ve Akademik Öz Yeterlik Düzeylerinin Bölüm Değişkeni Açısından Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları.....	41
Tablo 4.3.6: Mesleki Tutum, Akademik Güdülenme ve Akademik Öz Yeterlik Düzeylerinin Hayatından Memnun Olma Durumu Açısından Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları.....	42

Tablo 4.4: Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin Mesleki Tutumları, Akademik Güdülenme ve Akademik Öz Yeterlik Düzeyleri Arasındaki Korelasyon Analizi Sonuçları	43
Tablo 4.5: Öğrencilerin Mesleki Tutumlarının Akademik Güdülenme Düzeylerini Yordayıp Yordamadığına İlişkin Basit Regresyon Analizi Sonuçları.....	44
Tablo 4.6: Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin Akademik Güdülenme Düzeylerinin Akademik Öz yeterlik Düzeylerini Yordayıp Yordamadığına İlişkin Basit Regresyon Analizi Sonuçları	44
Tablo 4.7: Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin Akademik Güdülenme Düzeylerinin Akademik Öz yeterlik Düzeylerini Yordayıp Yordamadığına İlişkin Basit Regresyon Analizi Sonuçları	45
Tablo 4.8: Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları ile Akademik Güdülenmelerinin Birlikte, Akademik Öz Yeterlik Düzeylerini Yordayıp Yordamadığına İlişkin Çoklu Regresyon Analizi Sonuçları	45

KISALTMALAR

AÖY: Akademik Öz Yeterlik

AG: Akademik Güdülenme

MT: Mesleki Tutum

O: Okul ncesi ğretmenliği

RPD: Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık

Tr. : Türkçe ğretmenliği

Mem D.: Memnun Değil

Kıs. Mem.: Kısmen Memnun

Tam. Mem.: Tamamen Memnunum

BİRİNCİ BÖLÜM

GİRİŞ

Araştırmaya ait bu bölümde, ilgili çalışmanın problem durumuna, amacı önemi, varsayımları, sınırlılıkları ve araştırmaya ait kavramların tanımlarına yer verilmiştir.

1.1. Problem Durumu

Araştırmanın konusu, bir vakıf üniversitesinin eğitim fakültesinde, farklı bölümlere ait öğrencilerinin öğretmenlik mesleğine ilişkin tutum, akademik güdülenme ve akademik öz yeterlik düzeylerinin incelenmesidir. Çalışmada mesleki tutum değişkeni üzerinden hareketle, akademik güdülenme ve akademik öz yeterlik algıları ele alınmıştır. Öğretmen adaylarının, öğrenme-öğretme sürecinde aktif rol almaları, akademik başarılarını belli bir seviyenin üzerine çıkarmaları beklenmektedir. Bir öğretmen adayının, mesleğini yapmaya hazır olup olmadığı, başta mesleki tutum olmak üzere farklı değişkenlerin de ele alınarak incelenmesiyle anlaşılabilir. Buna bağlı olarak araştırmada öğretmen adaylarının mesleki tutum, akademik güdülenme ve akademik öz yeterlik düzeyleri incelenmiştir.

Eğitim, hayatımızın her alanında büyük boşlukları dolduran, zihinsel ve ruhsal doygunluğumuzu karşılayan, olmazsa olmaz dediğimiz bir sistemdir. Eğitim hem bireysel ihtiyaçlarımızı karşılamak hem de topluma yarar sağlamak için gerekli tüm değerleri içermektedir. Bu sebeple, toplumları oluşturan en önemli unsurlardan biri, şüphesiz ki etkin bir şekilde işleyen eğitim sistemidir (Gürbüz ve Kışoğlu, 2007: 72). Eğitim sisteminin etkin olarak işleyebilmesi de tamamen nitelikli bir öğretmenin yetişmesine bağlıdır. Öğretmen yetiştiren kurumların başında gelen eğitim fakülteleri; nitelikli ve donanımlı, alan bilgisine hâkim, pedagojik yeterliklere sahip ve genel kültür bilgisi yüksek öğretmenlerin yetiştirilmesini amaçlamıştır (Doğan ve Çoban, 2009: 159; Demir ve Arı, 2013: 265).

Öğretmen yetiştirilmesinin tarihine bakıldığında, farklı zamanlarda çeşitli uygulamalar yapıldığı görülmektedir. 20 Temmuz 1982'de yapılan düzenlemeyle kısa zamanda

ülkemizde 21 eğitim fakültesi açılmıştır (Kavcar, 2002: 4). Son ve en çok dikkat çeken düzenlemede ise Yükseköğretim Kurumu Yürütme Kurulu'nun 4 Kasım 1997 tarihinde yayınlanmış olan kararı ile eğitim fakültelerinde yeniden yapılandırmaya gidilmiş ve öğretmenlik mesleğine geçiş bir standarda bağlanmıştır (Kavcar, 2002: 5). Ortaöğretim Fen, Matematik ve Sosyal gibi bazı alanlarda öğretmen adaylarının 3,5+1,5 veya 4+1,5 süreyle eğitim alarak, tezsiz yüksek lisans mezunu olmaları sağlanmıştır (Gürbüz ve Kışoğlu, 2007: 73). Ülkemizde son yıllarda öğretmen yetiştirme ve öğretmen niteliği, çözülmeyi bekleyen bir problem haline gelmiştir. Öğretmenlik mesleğine ilişkin becerilerin kazanıldığı kazanıldığı eğitim fakülteleri, burada yetişen öğretmen adaylarının kendilerini yeterli bir öğretmen olarak algılamalarını sağlamada oldukça önemlidir. Bir öğretmen adayı ne kadar donanımlı yetişmişse, aynı düzeyde performans sergileyerek başarı basamaklarını hızla tırmanması beklenmektedir (Çapri ve Çelikkaleli, 2008: 34).

Öğretmenlik mesleği, toplumsal yaşamın sürdürülmesinde değeri asla tartışılmayan mesleklerden biridir. Çağımızın değişikliklerine ayak uydurmak söz konusu olduğunda öğretmenlerimizin bu sürece aktif olarak katılması, nitelikli bir şekilde donanmış olmaları beklenmektedir (Gökçe ve Sezer, 2012: 4). Eğitim fakültelerinde yetişen öğretmen adaylarının nitelikli olmalarının yanısıra mesleğe karşı tutumlarının da olumlu olması beklenmektedir (Gürbüz ve Kışoğlu, 2007: 71).

Tutum kavramı, bireyin kendine veya çevresine herhangi bir toplumsal olaya veya nesneye karşı bilişsel, duyuşsal ve davranışsal tepki eğilimleridir (Akkaya, 2009: 26). Bir başka deyişle tutum; *“Yaşantı ve deneyimler sonucu oluşan, ilgili olduğu bütün obje ve durumlara karşı bireyin davranışları üzerinde yönlendirici ya da dinamik bir etkileme gücüne sahip duygusal ve zihinsel hazırlık durumudur.”* (Allport, 1935'ten akt., Göloğlu Demir ve Gelişli, 2018: 489). Öğretmenlerin zamanla edinmiş oldukları deneyimleri ve davranışları, mesleklerine karşı bir takım farklı anlamlar yüklemelerine sebep olur. Bu davranışların mesleğe yansımalarıyla da mesleki tutum ortaya çıkmaktadır.

Mesleki tutum, bir mesleğin idealleri doğrultusunda o mesleği yapmaya yönelik oluşan duygu ve düşüncelerin tümüdür (Koyuncu Şahin, 2015: 8). Öğretmenlerin mesleki tutumları; mesleğini sevmelerine, bağlı olmalarına, mesleklerinin gerekli ve önemli

olduğu bilincine varmalarıyla ilgilidir. Bir öğretmen mesleğinin gerekliliklerinin ne derecede farkındaysa, tutumunun da o derece olumlu olması beklenmektedir (Nalçacı ve Sökmen, 2016: 718). Devamlılık, sebat ve özveri gerektiren bu mesleği severek ve isteyerek yapmak oldukça önemlidir. Böyle bir tutum sergilenirse, öğretmenlerin meslekte daha başarılı olmaları beklenmektedir (Çapa ve Çil, 2000: 69).

Mesleki tutumun bir tamamlayıcısı olan öz yeterlik kavramı Bandura tarafından şu şekilde tanımlanmaktadır: “Öz yeterlik, bireyin, belirlenen amaçlara erişmek için, eylemleri gerçekleştirme ve düzenleme yeterliklerine ilişkin kişisel yargıdır. Birey bu yargılarıyla; öz yeterlik düzeyini, onun genellenebilirliğini, etkinliklerdeki ve koşullardaki gücünü değerlendirmeye çalışır.” (Bandura, 1977’den akt. Oğuz, 2009).

Sosyal Bilişsel Kurama gereği, bir bireye ait öz yeterlik algısının dört ana kaynağı bulunmaktadır. Bunlar; “a) doğrudan yaşantılar, b) dolaylı yaşantılar, c) sözel ikna d) duygusal durum” olarak sıralanır (Aşkar ve Umay, 2001: 2; Oğuz, 2009: 16). Öz yeterlik, öğrencilerin beklentileri, motivasyon düzeyleri, kazanımları, aktiviteleri ve akademik öğrenmelerini kontrol etmede oldukça önemlidir. Öz yeterlik, bir kişinin beceriyi yapabilmesi değil, yapabilme yeterliğine olan inancını ifade etmektedir (Ekici, 2012: 175). Öz yeterliğin mesleğe yansımaları durumunda, akademik öz yeterlik kavramı ortaya çıkmaktadır.

Akademik öz yeterlik, bir öğrencinin akademik bir işin başarıyla üstesinden gelebileceğine yönelik varolan inancını ifade eder (Chun ve Choi, 2005’den akt. Akbay ve Gizir, 2010: 63). Öz yeterlik inancı yüksek olan öğretmen adaylarının, akademik işlerde daha iyi beceri göstermesi beklenmektedir. Akademik öz yeterliğin özellikleri Zimmerman tarafından şu şekilde sıralanmaktadır

1. Öz yeterlik bireyin bir işi yapabilme yeteneği hakkındaki yargılarını içermektedir.
2. Yeterlik inancının farklı alanlarla da bağlantısı vardır. Bu nedenle, Matematik ve İngilizceye ait öz yeterlik inançları birbirlerinden farklıdır.
3. Öz yeterlik ölçümleri duruma bağımlıdır. Öğrencinin öz yeterlik inanç düzeyi, ait olduğu sınıfa göre farklılık gösterebilir.

4. Öz yeterlik ölçümleri kişinin performansına bağlı olarak ölçülmelidir (Ekici, 2005: 86).

Akademik öz yeterlik, akademik başarının en önemli boyutlardan birini oluşturmaktadır. Akademik öz yeterlik bireylerin performansı ile ilişkilidir ve buna bağlı olarak da, öğrencinin zihinsel ve bilişsel üstü strateji kullanımını ve öz düzenleme sürecini etkilemektedir (Oğuz, 2009: 17). Öğrencilerin eğitim öğretim sürecinin tamamına aktif olarak katılmaları, onların güdülenmiş olduklarını göstermektedir (Şahin ve Hacıömeroğlu, 2011: 522). Öğrencilerin güdülenme yönelimleri aynı zamanda onların öz yeterlik düzeyleri üzerinde de etkisini göstermektedir. Yüksek düzeyde öz yeterlik özelliklerine sahip bireyler öğrenmeyi amaç edinir ve bu hususta kendilerini sürekli olarak motive etmektedirler.

Güdü belli bir durum karşısında, gerekli amaçlara erişmek ve gerekli davranışları sergileyebilmek için kişiyi hareketlendiren bir güç olarak tanımlanır (Şahin ve Hacıömeroğlu, 2011: 523). Güdülenme, kişinin davranış ve beklentilerinin bütünüdür (Büyüköztürk ve ark. 2004: 210). Motivasyon sözcüğü ile aynı anlamda kullanılan güdülenme, insan davranışlarının belirlenmesine sebep olan içsel dürtü şeklinde tanımlanabilir (Terzi, Ünal ve Gürbüz, 2012: 52). Ayrıca güdülenme, başarı için gerekli enerji miktarını da belirlemektedir. Öğrencinin başarı eğilimi, eğitime olan ilgisine, merakına, edindiği amaçlara dayanır. Öğrencide gelişen tüm bu süreç onun güdülenme düzeyini ortaya koymaktadır (Aktaş, 2017: 1379).

Güdülenme, eğitim-öğretim süreci içerisinde dikkat çekilmesi gereken önemli bir kavramdır. Öğrencilerin veya öğretmen adaylarının öğrenme-öğretme sürecinde kendini etkileyebilmesi akademik güdülenme olarak ifade edilebilir (Şeker, 2016: 1467). Akademik anlamda başarılı olabilmek için akademik konuların merak uyandırıcı ve ilgi çekici özellikte olması gerekmektedir. Bu sayede öğrenme koşullarından biri olan güdülenme gerçekleşmiş olur (Aktaş, 2017: 1379).

Akademik güdülenme, “*akademik işler için gerekli enerjinin üretilmesi*” olarak tanımlanmıştır (Bozanoğlu, 2004: 84). Öğrencinin akademik süreci için gerekli temel etkinliklere ait güdülenme düzeyi oldukça yeterli olmalıdır (Bozanoğlu, 2005: 20). Bireyin güdülenmişlik düzeyi arttıkça, akademik başarısına olan katkısı da artar. Aynı

doğrultuda akademik güdü eksikliği yaşayan bireylerde ise başarının düştüğü görülür (Colangelo, 1997'dan akt. Demir ve Arı, 2013: 266).

İlgili literatür tarandığında *mesleki tutum* (Akkaya, 2009; Aslan ve Köksal Aksoy, 2006; Aydın ve Sağlam, 2012; Başbay, Ünver ve Tümen, 2009; Bozdoğan, Aydın ve Yıldırım, 2007; Bulut, 2009; Çakır, 2005; Çakır, Kan ve Sünbül, 2006; Çapa ve Çil, 2000; Çapri ve Çelikkaleli, 2008; Çetinkaya, 2009; Çiçek Sağlam, 2008; Dadandı, Kalyon ve Yazıcı, 2016; Demir Bağatur, 2008; Doğan ve Çoban, 2009; Demirtaş, Cömert ve Özer, 2011; Durmuşoğlu, Yanık ve Akkoyunlu, 2009; Erdem, Gezer ve Çokadar, 2005; Gürbüz ve Kışoğlu, 2007; Gökçe ve Sezer, 2012; Koyuncu Şahin, 2015; Nakip ve Özcan, 2016; Nalçacı ve Sökmen, 2016; Oğuz ve Topkaya, 2008; Oral, 2004; Pehlivan, 2008; Şahin ve Şahin, 2017; Tanel, Şengören ve Tanel, 2007; Tanrıoğan, 1997; Taşgın, 2015; Tezci ve Terzi, 2007; Üstün, Erkan ve Akman, 2004; Üstüner, Demirtaş ve Cömert, 2009; Yüksel, 2004) *akademik özyeterlilik* (Akbaş ve Çelikkaleli, 2006; Akçaoğlu, 2016; Alemdağ, Öncü ve Yılmaz, 2014; Altunçekiç, Yalman ve Koray, 2005; Aslan 2017; Aydın, 2014; Bong, 1999; Donmuş, Akpunar ve Eroğlu, 2017; Demiral Yılmaz, 2010; Ekici, 2005; Ekici, 2008; Ekici, 2012; Ergür, 2016; Fettahlıoğlu ve Ekici, 2011; Fırat Durdukoca, 2010; Gürbüzoğlu Yalman ve Aydın, 2010; Kabaran, Altıntaş ve Kabaran, 2016; Koç ve Arslan, 2017; Korucu ve Çınar, 2017; Kula ve Taşdemir, 2014; Küçük Kılıç ve Öncü, 2014; Oğuz, 2009; Özsüer, İnal, Uyanık ve Ergün, 2011; Palavan ve Açar, 2015; Pekel, 2016; Sabancı ve Uslu, 2016; Satıcı, 2013; Şahin, Taşkın ve Hacıömeroğlu, 2010; Tabancalı ve Çelik, 2013; Taşgın, 2015; Uslu, 2018; Ülper ve Bağcı, 2005; Yağcı ve Aksoy, 20015; Yenilmez, 2016; Yenice, 2012; Yılmaz, Gürçay ve Ekici, 2007) ve *akademik güdülenme* (Akbay, 2009; Akbay ve Gizir, 2010; Aktaş, 2017; Alemdağ, Öncü ve Yılmaz, 2014; Arıoğlu, 2009; Aydın, 2010; Aydoğan ve Baş, 2016; Bozanoğlu, 2004; Bitlisli, Dinç, Çetinceli ve Kaygısız, 2013; Demir ve Arı, 2013; Ergene, 2011; Eymur ve Geban, 2011; Kağan, 2009; Kapıkıran ve Özgüngör, 2009; Kaya ve Kaya, 2014; Nartgün ve Çakır, 2014; Ömür ve Nartgün, 2013; Özgül ve Diker, 2017; Saracaloğlu, 2008; Saracaloğlu, Kumral ve Kanmaz, 2009; Şahin ve Hacıömeroğlu, 2011; Şeker, 2016; Terzi, Uyangör ve Dülker, 2017; Terzi, Ünal ve Gürbüz, 2011; Ünal, 2013) kavramlarının farklı değişkenlerle incelendiği görülmektedir. Bu üç kavramı birlikte ele alan araştırmaların sınırlı olması sebebiyle, araştırmanın problem cümlesi “*Eğitim Fakültesi öğrencilerinin öğretmenlik mesleğine ilişkin tutumları ile akademik*

güdülenme ve akademik öz yeterlik düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?” olarak belirlenmiştir.

1.2. Amaç

Hazırlanmış olan araştırmanın amacı, eğitim fakültesinde öğrenim gören öğrencilerin/öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine ilişkin tutum, akademik öz-yeterlik ve akademik güdülenme düzeyleri arasında ilişki olup olmadığını incelemektir.

Mesleki tutum değişkeni ele alındığında, öğretmen adaylarının mesleğe bakışını her yönüyle ele almak gerekir. Örneğin mesleğine karşı olumsuz bir tutum sergileyen bir öğretmenin aynı zamanda o mesleği başarıyla yaptığı söylenemez. Akademik güdülenme eksikliği yaşayan bir öğretmenin veya bir öğretmen adayının güdülenme düzeyi ne kadar düşükse meslekteki başarısı da negatif yönde olacaktır. Akademik öz-yeterlik düzeyi düşük olan bireyler hem olumlu yönde bir tutum sergileyemeyecek hem de akademik anlamda güdülenme eksikliği yaşayacaklardır.

1.2.1. Alt Amaçlar

Araştırmaya ait yukarıda bahsi geçen genel amaca doğrultusunda, aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır.

1. Eğitim Fakültesi öğrencilerinin öğretmenlik mesleğini seçme nedenleri nelerdir?
2. Eğitim Fakültesi öğrencilerinin öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları ile akademik güdülenme ve akademik öz yeterlik düzeyleri nedir?
3. Eğitim Fakültesi öğrencilerinin öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları ile akademik güdülenme ve akademik öz yeterlik düzeyleri cinsiyetlerine, gelir durumlarına, yetiştiği yere, sınıf düzeylerine, bölümlerine ve hayatından memnun olma düzeylerine göre anlamlı farklılık göstermekte midir?
4. Eğitim Fakültesi öğrencilerinin öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları ile akademik öz-yeterlik ve akademik güdülenme düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?
5. Eğitim Fakültesi öğrencilerinin öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları, akademik güdülenme düzeylerini yordamakta mıdır?

6. Eğitim Fakültesi öğrencilerinin öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları, akademik öz yeterlik düzeylerini yordamakta mıdır?
7. Eğitim Fakültesi öğrencilerinin akademik güdülenmeleri, akademik öz yeterlik düzeylerini yordamakta mıdır?
8. Eğitim Fakültesi öğrencilerinin öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları ile akademik güdülenmeleri birlikte, akademik öz yeterlik düzeylerini yordamakta mıdır?

1.3. Önem

Öğretmen yetiştiren kurumlar arasında önemli bir role sahip olan Eğitim Fakülteleri günümüz ideal öğretmenini yetiştirmeyi amaçlamaktadır. Bu çalışma, Eğitim Fakültesi öğrencilerinin öğretmenlik algısını ifade etmek için hazırlanmıştır. Bu çalışmaya konu olan değişkenlerin tamamı ele alındığında, mesleki anlamda kendini güdülenmiş hisseden ve olumlu tutum içerisinde olan bireylerin öz yeterlik anlayışları gelişmektedir. Öğrenciler duruma bağlı olarak kendini ne kadar güdüleyebiliyorsa, mesleğe karşı tutumları da buna göre şekillenebilir ve akademik öz yeterlik düzeyi artabilir. Öğretmen adaylarının kendilerine olan öz yeterlik inançları, onların mesleklerini gerektiği gibi yapmaya ve mesleklerinde öğrencilere faydalı olabilmeyi amaçlama konusunda yönlendirir (Nakip ve Özcan, 2016: 784).

Araştırmanın konusu ile ilgili olarak alanyazın incelendiğinde söz konusu üç değişkeni birden içeren bir çalışmaya rastlanılmadığından araştırmadan elde edilecek bulguların, literatüre katkıda bulunulması ve araştırma sonucunda elde edilecek verilerin öğretmenlik mesleğini seçecek olan öğrencilere yardımcı olması beklenmektedir. Ortaöğretim çağından itibaren bireyler, icra edecekleri mesleği seçme eğilimleri göstermektedir. Bu sebeple hazırlanan araştırmanın hem lise öğrencilerine hem de eğitim fakültelerinde öğretmenlik uygulamaları edinen öğrencilere yol gösterici olması beklenmektedir.

İlgili alanyazın incelemesi sonucunda birçok kaynağa ulaşılması sebebiyle, hazırlanmış olan bu çalışmanın aynı veya benzer konularda çalışma hazırlayacak araştırmacılara, ortaöğretim kurumlarında görevli öğretmenlere ve eğitim fakültelerinde görevli öğretim görevlilerine aynı zamanda onların hazırlayacağı akademik çalışmalara bir kaynak olması hedeflenmiştir.

1.4. Varsayımlar/Sayıtlar

Araştırmaya katılan Eğitim Fakültesi öğrencilerinin, ölçeklere samimi bir şekilde yanıt verdikleri varsayılmıştır.

1.5. Sınırlılıklar

- Araştırma, 2018-2019 öğretim yılı ve örneklem olarak seçilen Vakıf Üniversitesinin Eğitim Fakültesinde öğrenim gören 1. 2. ve 3. sınıf öğrencileri ile sınırlıdır.
- Bu araştırma sonucunda elde edilen bulgular, araştırmanın yürütüldüğü üniversiteye ait öğrencilerle sınırlıdır. Benzer gruplara genellemesi yanıltıcı olabilir.

1.6. Tanımlar

Bu çalışmada ele alınan değişkenler *tutum*, *güdülenme* ve *öz-yeterlik* boyutlarının alt boyutları olan mesleki tutum, akademik güdülenme ve akademik öz-yeterlik olarak belirlenmiştir. Bir vakıf üniversitesinde öğrenim göre öğretmen adayları üzerine bir inceleme yapılacaktır.

Tutum: “Bireyin kendine ya da çevresindeki herhangi bir nesne, toplumsal konu ya da olaya karşı deneyim, bilgi, duygu ve güdülerine (motivation) dayanarak örgütlediği zihinsel duygusal ve davranışsal bir tepki ön eğilimidir.” (İnceoğlu 2010: 13).

Mesleki Tutum: Bireyler için tutum, bir nesneye veya bir gruba olacağı gibi bir mesleğe karşı da olabilmektedir. Bireylerin olay ya da durum karşısına gösterdiği bu tepki ve eğilimleri mesleğinin özelliklerine göre göstermesi ise mesleki tutum anlamına gelmektedir (Çapri ve Çelikkaleli, 2008: 36).

Öz Yeterlik: “Bireyin, belli bir performansı göstermek için gerekli etkinlikleri organize edip, başarılı olarak yapma kapasitesi hakkında kendine ilişkin yargısı” şeklinde tanımlanabilir (Bandura, 1997’den akt. Ekici, 2012: 174).

Akademik Öz-Yeterlik: “Öğrencinin bireysel olarak akademik bir işi başarıyla tamamlayabileceğine yönelik inancıdır” (Chun ve Choi, 2005’den akt. Akbay ve Gizir, 2010: 63).

Güdülenme: Motivasyon sözcüğü ile aynı anlamda kullanılan güdülenme, bireylere özgü davranışları ortaya çıkartan içsel dürtülerdir (Terzi, Ünal ve Gürbüz, 2012: 52).

Akademik Güdülenme: “*Akademik işler için gerekli enerjinin üretilmesi*” olarak ifade edilmiştir (Bozanoğlu, 2004: 84).

İKİNCİ BÖLÜM

İLGİLİ ALANYAZIN

Araştırmaya konu olan değişkenler incelendiğinde birçok farklı türde çalışmaya rastlanılmıştır. Ancak mesleki tutum, akademik güdülenme ve akademik öz yeterlik değişkenlerini bir arada bulandıran bir çalışmaya rastlanılmamıştır. Bu bölümde araştırmanın değişkenlerinden olan mesleki tutum, akademik öz yeterlik ve akademik güdülenme ile ilgili bilgi ve çalışmalara yer verilmiştir.

2.1. Tutum

Tutum kavramı bilimsel olarak XIX.yy'da incelenmeye başlanmıştır. Latince'de "harekete hazır" anlamına gelmektedir. Geçmişten günümüze kadar tutum ile ilgili birçok tanımlama yapılmıştır. Tutum her daim bir davranışa atfedilir. Birçok sosyal psikolog tarafından yapılan tanıma göre; *"Tutum, bir bireye atfedilen ve onun bir psikolojik obje ile ilgili düşünce, duygu ve davranışlarını düzenli bir biçimde oluşturan bir eğilimdir."* Buna göre tutum, gözlemlenebilen bir davranış değil, davranışa hazırlayan bir eğilimdir (Çöllü ve Öztürk, 2006: 377). Başka bir deyişle tutum, bir kimsenin herhangi bir olaya, duruma, başka bir kişiye veya eşyaya karşı olan olumlu ya da olumsuz davranış göstermesi olarak ifade edilebilir (Gözütok, 1995: 44). Tutum, bireylerin dış dünyaya ait olan bilişsel duyuşsal ve davranışsal öğelerden oluşan tüm duygularını içermektedir. Kişilerin bu eğilimleri geçmiş yaşantı ve deneyimlerinden oluşmakta, gelecek yaşantısına ise referans olmaktadır (Terzi ve Tezci, 2017: 607). Tutum, bireyin bir olay veya duruma karşı sergilediği davranıştır. Tutum davranış bilimlerinin kaynağı olarak ele alınmaktadır. Davranış bilimlerinin çıkış noktasının insan olması sebebiyle, insan davranışlarının sorgulanmasında da tutum önemli bir kavram olarak karşımıza çıkmaktadır (İnceoğlu, 2010: 8).

Tutum kavramının birçok bilim dalında tanımı yapılmıştır. Psikoloji alanında yapılan bir tanıma örnek verecek olursak, Alport'a göre tutum; *"yaşantı ve deneyimler sonucu oluşan, ilgili olduğu bütün obje ve durumlara karşı bireyin davranışları üzerinde"*

yönlendirici ya da dinamik bir etkiye gücüne sahip duygusal ve zihinsel hazırlık durumudur.” Bu tanımadan hareketle tutum, bireyin tepkisini yönlendiren bir unsur olarak ifade edilmektedir (Çöllü ve Öztürk, 2006: 376). Tutum kavramı anlamsal açıdan ele alındığında, benzer fakat daha kapsamlı bir tanım ortaya çıkmaktadır. Lambert’e göre tutum; *“bireyin insanlar, gruplar, sosyal konular ve daha genel olarak herhangi bir çevresel olayla ilgili, örgütlenmiş ve tutarlı bir düşünce, duygu ve tepki biçimidir.”* Bu tanıma göre ise daha çok toplumsallaşmanın önemi vurgulanmıştır (İnceoğlu, 2010: 9-10).

İlgili tanımlardan yola çıkarak tutum, bir olay veya durum karşısında bireylerin davranışlarının ne derece olacağına yön veren olgulardır diyebiliriz.

Tutumlar, insan davranışları üzerinde çeşitli ve güçlü etkilere sahip ciddi derecede önemli bir psikolojik yapı olarak karşımıza çıkmaktadır (Dadandı, Kalyon ve Yazıcı, 2016: 156). Tutumun bilişsel, duyuşsal ve davranışsal olarak üç ögesi vardır. Bilişsel tutum ögesi, ilgili tutum hakkındaki bilgilerin sözel ifadeleridir. Duygusal öge, ilgili tutumun objesine karşı hissedilen duygulardır. Davranışsal öge ise, ilgili tutum objesine karşı olarak sergilenen tüm davranışlarıdır (Aslan ve Yalçın, 2013: 170). Bu faktörlere tutumların öğeleri veya ABC modeli denmektedir. Bireylerin bildiği bilgiler, (zihinsel öge) o bilgiye nasıl bir duygu ile yaklaşacağı (olumlu, olumsuz, tarafsız) ve o bilgiye karşı nasıl bir tavra sahip olacağı (davranışsal öge) belirler. Tutumların oluşabilmesi için bu üç öge arasında sürekli bir ilişki ve koordinasyon bulunmaktadır. Bu ilişki ve koordinasyon sağlanamadığı sürece tutumların oluşması da mümkün olmamaktadır. Bu sebeple tutum, bir tepki değil, tepkinin ortaya çıkarılmasındaki ön aşamadır (İnceoğlu, 2010: 20-32).

Tutumun faktörleri şu şekilde ele alınmaktadır:

- 1. Zihinsel (Bilişsel) Öge:** Bireyin düşünsel süreciyle bağlantılıdır. Bireyler çevrede oluşan birçok olay veya duruma karşı farkındalık, bilgi edinme, inanç, ilgi vb birçok tepkime geliştirerek zihinsel bir sistem oluşturmaktadır.
- 2. Duygusal (Duyuşsal) Öge:** Bireylerin herhangi bir tutum karşısında olumlu veya olumsuz duygular barındırması duyuşsal ögeye aittir. Farklı bir ifadeyle,

tutum ögesinin sevilmesi veya sevilmemesi, hoş gitmesi veya gitmemesi gibi tüm duygular tutumun duygusal ögesini barındırmaktadır.

- 3. Davranışsal Öge:** Bireyin uyarıcı grubundaki davranış eğilimlerini ortaya koymaktadır. Bu davranış eğilimleri sözsözsel veya bedensel olarak ifade edilmektedir (Çöllü ve Öztürk, 2006: 382).

Yukarıda bahsi geçen üç tutum ögesi sürekli olarak etkileşim halinde ve zincirleme bir şekilde birey üzerinde değişimlere sebep olmaktadır. Bireylerin olumlu veya olumsuz tutumları tamamen duygusal, zihinsel ve davranışsal özellikleriyle ortaya çıkmaktadır. Tutumların bağlı olduğu bazı kriterler de vardır. Bu kriterlere göre tutumlar, doğuştan gelmez ve sonradan kazanılır, geçici bir durum değildir, birey ve nesnelere arasındaki ilişkiyi kurmaktadır (İnceoğlu, 2010: 20-32).

Tutumlar hayatımızın her alanında, iş veya özel yaşamımızda sürekli olarak bizi yönlendirmektedir. Hem zihinsel hem duygusal hem de davranışsal tüm süreçlerimiz tutumlarımız tarafından şekillenmektedir.

2.1.1. Mesleki Tutum

Bireylerin yaşamına yön veren, en önemli olgulardan birisi tercih etmiş oldukları meslekleridir. Bireyler bir olaya, nesneye veya duruma karşı göstermiş oldukları olumlu veya olumsuz tutumlarını icra etmiş oldukları mesleklerine de göstermektedirler (Çapri ve Çelikkaleli, 2008: 36). Mesleki tutum; mesleğin nasıl yapılacağını, hangi davranışların nasıl sergileneceğini, olaylara ve durumlara nasıl tepki verileceğini belirlemektedir. Örneğin bir öğretmenin sınıf yönetimi tutumu, bir hemşirenin acil servisteki tutumu, bir sporcunun müsabaka esnasındaki tutumu tamamen onun zihinsel ve psikolojik davranışları ile ilgilidir.

Toplum olarak gelişmiş ülkelerin refah düzeylerine ulaşabilmek için kaliteli bir eğitim sistemine sahip olmak gerekmektedir. Bu bağlamda öğretmenlik mesleğinin önemi her geçen gün biraz daha artmaktadır. Öğretmenlik mesleğini seçen bireylerin mesleğe yönelik tutumlarını lisans öğrenimi boyunca kazanmaları beklenmektedir (Şahin ve Şahin, 2017: 224). İlgi ve yetenekleri doğrultusunda, kendisi için doğru mesleği seçen bireylerin mesleğe karşı olumlu tutum sergilemeleri hem kendilerini mutlu edecek

hem de toplumun kalkınmasında önemli bir rol oynamaktadır (Bozdoğan, Aydın ve Yıldırım, 2007: 84).

Öğretmenlik mesleğini tercih eden adaylar için, öğretmenlik sadece bilgiyi vermekten ibaret değildir. Bu sebeple de öğrenciler, öğretmenlerin tutum ve davranışlarından oldukça etkilenmektedirler. Öğretmenlerin sergilemiş olduğu tutumları, olaylara karşı vermiş oldukları tepkileri, anlatılan konudan daha çok dikkat çekmektedir (Bozdoğan, Aydın ve Yıldırım, 2007: 84).

Öğretmenler öğrencilerini; ilgi, istek ve becerileri doğrultusunda geliştirerek, yönlendirerek toplumların gelişmesine katkıda bulunmaktadırlar. Mesleki tutum, öğretmenlerin mesleklerine vermiş oldukları değer çok güçlü bir belirleyicisidir. Bu araştırmanın konusu olan öğretmenlik mesleğine yönelik tutum, öğretmenden öğretmene de değişmektedir.

Bireylerin mesleğe olan inançları ve tutumları arasında oldukça kuvvetli bir bağ olduğu bilinmektedir. Bu bağlamda, verilen eğitimin önemine, hayata hazırlamadaki rolüne olan inancı zayıf olan bir öğretmenin mesleğine karşı olumlu bir tutum sergilemesi, öğrencilere faydalı olabilmesi zor olabilir (Nakip ve Özcan, 2016: 784).

Öğretmenlik mesleğine inancı ve tutumu olumlu düzeyden olan bir öğretmende bulunması gereken bazı özellikler bulunmaktadır. Bunlar; *“konu bilgisi, konu uygulaması, sınıf yönetimi, değerlendirme ve öğrenci ilerlemesini kaydetme, ileri mesleki gelişme”*dir. Günümüzde öğretmen yetiştiren kurumlar ne kadar başarılı olsa da öğretmenler gerekli niteliği sahip değillerse, öğretimden beklenen fayda sağlanamamış olacaktır. Eğitimin hedeflerinin gerçekleşmesi, büyük oranda nitelikli öğretmenlerin yetişmesi ile sağlanabilecektir (Bulut, 2009: 15).

2.2. Öz Yeterlik

Öz yeterlik, 1977 yılında ilk defa Bandura tarafından *“Bilişsel Davranış Değişimi”* kapsamında ortaya atılmış ve günümüze kadar kullanılmaya devam etmiştir. Bandura'ya göre öz yeterlik, amaçlara ulaşmak için gerekli bir davranışı ortaya koymak içindir (Demiral Yılmaz, 2010: 30; Kayacan, 2014: Hazır Bıkmaz, 2002: 199).

Öz yeterlik, kişinin olası bir durumu yönetmek, yürütmek ve düzenlemek için gereken yetenek inancını ifade etmektedir. Başka bir anlatımla öz yeterlik, bireyin yeteneğine değil, sahip olduğu yeteneğin bir işi yapabilme veya yapamama yargısına dayanmaktadır (Bandura, 1995: 3).

Bireyler yeteneklerini sergilemek adına sosyal olarak farklı uğraşlar arayabilirler. Bu uğraşlara karşı davranışları, ifadeleri, düşünceleri kişilik özelliklerine göre şekillenmektedir. Farklı uğraş alanlarında bireylerin kendini geliştirmesi, ilgili duruma karşı olan öz yeterliliği arttırmaktadır. Öz yeterliliğin artması durumu, bireylerin ilgili duruma karşı olan çabalarının artmasını sağlamaktadır. Bu sayede bireylerin duruma karşı olan inançları ve becerileri gelişmektedir (Bandura, 1995: 4).

Bir olay veya duruma karşı başarılı bir yeterlik süreci geçiren bireylerin yeteneklerine olan inançlarının gelişmesinin yanı sıra, başarısız olma ihtimaline yol açabilecek durumlara da karşı koymaları beklenmektedir. Ayrıca öz yeterlik, bireyleri başkalarına karşı kazanma duygusuna değil, kendisine karşı kazanma duygusuna teşvik etmektedir (Bandura, 1995:5).

Bireylere ait öz yeterlikler, bilişsel, duyuşsal ve davranışsal süreçlerin işleyişinde önemli bir role sahiptir. Yukarıda da bahsedildiği gibi öz yeterlik dört kaynaktan beslenmektedir. Bunlar; bireyin doğrudan yaşantıları, dolaylı yaşantıları, sözel ikna ve fizyolojik, duygusal durumlardır. Bireylerin bir olay veya problem karşısında başarılı-başarısız olma durumları öz yeterlik inançları ile belirlenmektedir. Bireylerin öz yeterlik inanç düzeylerinin yüksek olması, sorunlarla mücadele edebilme, amaca odaklanma, elde edilecek sonuçlara ilişkin davranış geliştirmelerinde önemli bir etkiye sahiptir (Oğuz, 2009: 16). Diğer bir deyişle öz yeterlik inancı, bireylerin doğru veya yanlış etkinlikler yapma davranışlarını etkilemekte ve bir problem karşısında sorunu çözmek için ne kadar çaba sarf edeceğini göstermektedir (Demiral Yılmaz, 2010: 30). Zimmerman, akademik öz yeterliğe ait özellikleri şu şekilde sıralamaktadır:

“i). Öz yeterlik kişinin fiziksel ya da psikolojik özellikleri vb. kişisel niteliklerini değil, bir işi gerçekleştirme yeteneği konusundaki yargılarını içermektedir.

ii). Yeterlik inancı, çok boyutlu olup farklı alanlarla bağlantılıdır. Bu nedenle, Matematik öz yeterlik inancı, İngilizce öz yeterlik inancından farklıdır.

ii). *Öz yeterlik ölçümleri duruma bağımlıdır. Örneğin, bir öğrenci yarışmacı bir sınıfta işbirliğinin öne çıkarıldığı sınıfa nazaran öğrenme konusunda daha düşük yeterlik gösterebilir.*

iv). *Öz yeterlik ölçümleri performansı için belirlenen doğru ölçütlere bağlıdır. Kıyaslama da farklı ölçütler ve normlar dikkate alınmaz.*” (Ekici, 2005; Ekici, 2012; Hazır Bıkmaz, 2002; Kayacan, 2014).

2.2.1. Akademik Öz Yeterlik

Solberg, Zimmerman ve Bandura’ya göre akademik öz yeterlik, bireylerin okul ile ilgili olarak eğitsel veya öğretimsel süreçlerinde yürütmüş oldukları işleri başarıyla tamamlayabileceğine ilişkin inancı olarak tanımlanmıştır. Bu ilgili tanım birçok kaynakta ele alınmaktadır (Demiral Yılmaz, 2010; Uslu, 2018; Yağcı ve Aksoy, 2015; Yılmaz, Gürçay ve Ekici: 2007). Akademik öz yeterlik eğitim ve akademik görevler bağlamında ele alınmaktadır. Öğrencilerin akademik süreçte kendisinden beklenen sorumlulukları başarılı bir şekilde yerine getirip getiremeyeceğine yönelik algıları akademik öz yeterlik ile açıklanabilmektedir. Akademik öz yeterlik algısı yüksek olan öğrenciler genellikle şu özellikleri göstermektedir:

- Akademik görevlere karşı adanmış olma,
- Zorluklar karşısında pes etmeme,
- Başarıya yönelik pozitif beklentiye sahip olma,
- Başarıyı hedefleme,
- Yüksek özgüvene sahip olma,
- Potansiyelinin farkına varma (Uslu, 2018: 51).

Yüksek düzeyde akademik öz yeterliğe sahip bireylerin, akademik başarılarının da yüksek olduğunu belirten çalışmalar mevcuttur. Akademik öz yeterlik inancının akademik başarıyı artırdığı ortaya atılmıştır (Uslu, 2018; Yılmaz, Gürçay ve Ekici, 2007).

Ekici (2005) yapılan birçok araştırmada öğrencilerin akademik anlamda başarılı olmalarındaki etmenin bilişsel alanda olduğu söylemiştir. Ancak bilişsel alanın yanında duyuşsal alanın varlığı da söz konusu olmuş ve akademik öz yeterliğin,

akademik başarıda en önemli duyuşsal boyutlardan birini oluşturduğu öne sürölmüştür.

Bandura'ya (1995) göre öğrencilerinin akademik etkinlikleri, eğitimden beklentileri, elde etmiş olduğu kazanımlar ve öğrenme düzeylerini kontrol etmelerinde akademik öz yeterlik kavramı oldukça önemlidir. Ekici (2005) akademik öz yeterliğin önemi hakkında yapılan birçok çalışmayı örnek göstermiştir ve öğrencilerin akademik öz yeterlik inançlarının akademik başarılarını arttırdığını, akademik öz yeterliğin sınav performansını etkilediğini tespit etmiştir.

Akademik öz yeterlik düzeyi yüksek olan öğrencilerin, daha iyi akademik performans sergilediği ve akademik öz yeterliğin, akademik performansın bir yordayıcısı olduğu belirtilmiştir. Öğrenciler öz yeterlik algılarının yüksek veya düşük olmasına göre olaylara farklı düzeylerde yaklaşmaktadırlar. Başarısızlıkla karşılaşılmaması durumunda pes etmeden çaba harcayacak başarılı olmaları ön görölmektedir. Ayrıca öz yeterlik düzeyi yüksek öğrencilerin daha zor görevleri seçecek olmaları ihtimaldir (Aydın, 2010: 32; Özsüer vd.,2011: 116).

Bireylerin öz yeterlik inançları veya akademik öz yeterlik inançları motive olabilme ile oldukça yakından ilgilidir. Akademik öz yeterlik düzeyi düşük olan bireylerin kendilerini yeterli manada motive edemediği veya akademik öz yeterlik düzeyi yüksek olan bireylerin bir işi başarma konusunda kendilerini yüksek düzeyde motive etmiş oldukları söylenebilir. Bireylerin bir beceri elde etmede veya bir bilgiyi öğrenmedeki algısı (kendini motive edebilmesi, güdüleyebilmesi) onun öz yeterliğini de arttırmaktadır (Şeker, 2016: 1468).

2.3. Güdülenme

Bireylerin tümü öğrenme tarzları veya eğitimsel tercihleri bakımından birbirlerinden daima farklılık göstermektedir. Bireylerin bir olay veya duruma karşı aktif olarak rol alabilmesi için sürece katılmaya istekli olması yani güdülenmiş olması gerekmektedir.

Güdüsel süreçler, hedeflere ulaşmada davranışın yönünü ve yoğunluğunu belirlemektedir. Bu davranışların çoğu öznel olarak yaşanır. Fakat güdülerin denetlenmesi oldukça zor, hatta imkânsızdır. Bu davranışlar bizden bağımsız olarak

gelişmektedir. Örneğin çok susadığımda soğuk bir bardak su içme isteği bizim dışımızda gelişmektedir (Atkinson ve ark. 2010: 345).

Araştırmacıların, alanyazında güdülenme kavramı ile ilgili birçok tanımlama yaptığı görülmüştür. Güdülenme, kişilerin belli bir amacı gerçekleştirmelerinde kendi arzu ve istekleriyle davranması, bu yönde çaba göstermesi şeklinde ifade edilebilir (Bitlisli ve ark. 2013: 464).

Güdü; arzu ve istekleri, ihtiyaçları kapsayan genel bir kavramdır. Güdüler organizmayı uyararak faaliyete geçirmektedir. Uyarılmış bir organizma bir amaca doğru yönelmişse, organizmanın güdülenmiş olduğu söylenmektedir. İnsanların ve hayvanların tüm davranışlarının temelinde güdüler yatmaktadır (Cüceloğlu, 2009: 230).

Franken güdülenmeyi; bireyi bir davranışa iten, davranışını yönlendirmesini ve sürdürmesini sağlayan içsel bir güç olarak tanımlamıştır. Güdülenme, bireyi davranışa veya davranışın yönlendirilmesi ve devamlılığını sağlayan içsel bir güç olarak tanımlanmıştır. Ancak farklı tanımlardan yola çıkarak, belli bir davranış üzerinde yoğunlaşma, bu davranış için çaba harcama ve davranışı sürdürebilme temellerinde uzlaşıldığı görülmüştür (Kula Kartal, 2018: 43).

Bireylerin merak ettikleri ve ilgi duydukları konuları daha çabuk öğrendiği görülmüştür. Herkesin aynı duruma veya bir öğrencinin her derse aynı anda güdülenmesi mümkün değildir. Kişilerin kendilerini güdüleme yollarının da belirlenmesi gerekmektedir. Bu sebeple güdüler sınıflara ayrılmıştır. Güdüleyici faktörlerin varolması kişilerin yapmış oldukları işin zenginleşmesinde, performansın olumlu eğilim göstermesine ve varolan durumun veya işin sahiplenilmesine olanak sağlamaktadır (Kurt, 2005: 290).

Maslow'a göre bireylerin güdülerinin temelinde ihtiyaçları vardır. Bu ihtiyaçlar birincil ve ikincil olmak üzere ikiye ayrılmıştır. Birincil ihtiyaçlar fizyolojik özellikler taşır ve organizmanın yaşamı için gerekli temel ihtiyaçlardır. Örneğin açlık, susuzluk, nefes alma ve uyku kişinin fizyolojik olarak doyurması gereken ihtiyaçlarıdır. İkincil ihtiyaçlar ise ancak birincil ihtiyaçlar karşılandıktan sonra ortaya çıkan ve geliştirilebilen ihtiyaçlardır (Bozdoğan, 2004: 73).

Güdüler döngüsel özellik göstermektedir. Bir kez ortaya çıkıp doyurulduktan sonra sürekli olarak ortadan kalkmazlar. Güdü döngüsü ihtiyacın hissedilmesi, ihtiyacı gidermeye yönelik davranış ve ihtiyacın giderilmiş olması aşamalarından oluşur (Bacanlı, 2013: 263).

İlgili literatürden hareketle güdülenme, bireyin doğasında var olan tüm ihtiyaçlarını tetikleyen bir güç olarak karşımıza çıkmaktadır. Fakat tüm bireyler her duruma ayrı ayrı güdülenmekte ve farklı tepkiler göstermektedir.

Güdü türleri:

- **Birincil ve İkincil Güdüler:** Birincil güdüler her canlıda var olan biyolojik temelli güdülerdir. Örneğin açlık, susuzluk vb durumlar birincil güdüleri barındırır. İkincil güdüler ise psikolojik ve sosyal temelli güdülerdir. Örneğin başarı duygusu, sevme, sevilme vb duygular ikincil güdülerin kapsamına girmektedir.
- **Durumluk ve Sürekli Güdüler:** Durumluk güdüler belli bir olay anında ortaya çıkar ve geçici özellikler gösterir. Ancak sürekli güdüler bireylerde daima devam eden güdülerdir. Örneğin bir sınavdan başarılı olmak için çalışmak anlık bir güdüyken, hayat boyu öğrenmek için çalışmak sürekli bir güdüdür (Akbaba, 2006: 344).

2.3.1. Akademik Güdülenme

Güdülenme kavramı, öğrencilerin eğitim kurumu içindeki davranışlarının şiddetini, yönünü ve kararlılığını belirleyen en önemli kaynaklardan biri olarak karşımıza çıkmaktadır. Güdülenme, öğrenme ile başarılı olma eğilimleri arasında önemli bir yere sahiptir. Öğrencilerin içsel güdülenmelerinin yüksek olması durumunda, yüksek başarı düzeyine sahip oldukları da tespit edilmiştir (Saracaloğlu, Kumral ve Kanmaz, 2009: 41).

Eğitim kurumlarında bazı öğrencilerin öğretim sürecine karşı istekli olduğu görülürken, bazı öğrencilerin ise isteksiz oldukları gözlemlenmektedir. Bu öğrenciler problemlerin çözüm yollarını aramaktan çok, problemlerden sıkılma ve kaçma eğilimleri göstermektedirler. Öğrenciler arasındaki bu farklı durumların oluşması ise

onların motivasyonları yani güdülenmeleri ile ilgilidir. Motivasyon, bireylerin bir davranış için istekli olmasını sağladığından, öğrenciler için de öğrenme ve öğretme sürecindeki etkililiği ortaya koymada önemli bir rol oynamaktadır. Akademik güdülenmenin (motivasyonun) yüksek olduğu durumlarda yaratıcı düşünme ve öğrenme becerileri, okula karşı memnuniyet, akademik performans ve benzeri faktörlerin de arttığı görülmektedir (Küçükosmanoğlu, 2015: 3).

Viau, okul öğrenmesi olarak güdülenmeyi, kaynağını öğrencinin kendisinden ve çevresinden alan, öğrenciyi öğrenme eylemine sevk eden ve süreci tamamlama becerisi kazandıran bir yapı şeklinde tanımlamıştır (Kula Kartal, 2018: 43). Okul içerisinde öğrencilerin güdülenme düzeylerini artıracak etkinlikleri yapmak öğretmenlerin başlıca sorumluluklarındandır. Öğrencilerin ilgi alanlarını anlama, konunun kullanılabilirliğini açıklama, başarı beklentisi oluşturma, dersi ilgi çekici kılma, öğrenmeye isteklendirme, ödül kullanma vb davranışlar öğrencilerin güdülenme düzeylerini artırabilir (Tan, 2015: 430).

Güdüler içsel ve dışsal olmak üzere iki sınıfa ayrılmaktadır. Öğrenciler eğitim süreci içerisinde kendi iç dinamikleri ile güdülenebiliyor, dışarıdan hiçbir güdüleyici pekiştirece ihtiyaç duymuyorsa içsel güdülenmiş, dışarıdan bir yönlendiriciye veya güdüleyici pekiştirece ihtiyaç duyuyorsa dışsal güdülenmiş olmaktadır (Bacanlı, 2013: 264).

Öğrencilerin akademik süreçlerinde güdülenmelerini artırmaya yönelik olarak üç temel faktör bulunmaktadır. Bu üç faktörün bir araya gelmesi, öğrencilerin güdülenme düzeylerini arttırmaktadır.

- **Öğretmen Nitelikleri:** Öğretmenin sınıf içerisindeki davranışları, öğrencilerine iyi bir model olması motivasyonu artırıcı özelliklerdir.
- **İklim Değişkenleri:** Sınıf ortamının düzenli ve güvenli olması, başarıyı yönlendiren ve destekleyen özellikler barındırması motivasyonu artırıcı özelliklerdir.
- **Öğretim Değişkenleri:** Öğretimin olabildiğince kişiselleştirilmesi, derse katılımın sağlanması, geri bildirim yapılması motivasyonu artırıcı özelliklerdir (Bacanlı, 2013: 264-265).

Bu bölümde verilen tüm tanımlar birbirleriyle ilintili olarak karşımıza çıkmaktadır. Bireylerin bir durum karşısında sergilemiş olduğu tutumları, güdülenme ve öz yeterlik düzeyleri birbirinden bağımsız olarak düşünülmemektedir. Bireylerin mesleğe yönelik tutumları ne kadar olumlu olursa hem mesleğe karşı o kadar etkili ve yeterli olabilmesi hem de akademik anlamda güdülenme düzeyini olumlu bir biçimde yükseltmiş olması beklenmektedir.

2.4. İlgili Araştırmalar

Araştırmanın bu bölümünde, değişkenler hakkında yapılmış olan ilgili alanyazın çalışmalarına yer verilmiştir.

2.4.1. Mesleki Tutum

Tanrıöğen (1997) hazırlamış olduğu çalışmada eğitim fakültesi bölümlerinde okuyan öğrencilerin mesleğe ilişkin tutumlarını incelemiştir. Araştırmaya 397 öğrenci katılmıştır. Araştırmadan elde edilen sonuçlara göre öğrencilerin mesleğe yönelik tutumları okumuş oldukları bölüme ve sınıf kademeleri anlamlı farklılık göstermezken göstermezken; ÖSYS tercih sırası ile cinsiyetleri anlamlı farklılık göstermiştir. Adayların ÖSYS tercih sıraları düştükçe, tutum puan ortalamaları da düşmektedir. Ayrıca kız öğrencilerin erkeklere oranla öğretmenlik mesleğini daha çok benimsedikleri ileri sürülmektedir.

Aslan ve Köksal Akyol (2006) öğrencilerin, öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarını ve mesleki benlik saygılarını farklı değişkenler açısından incelemiştir. Araştırmaya 120 öğretmen adayı katılmıştır. Araştırma sonuçlarına göre, öğrencilerin sınıf kademelerine göre mesleki tutum ve mesleki benlik saygısı arasında anlamlı farklılığa rastlanılmamıştır.

Çiçek Sağlam (2008) hazırlamış olduğu çalışmasında müzik öğretmenliği bölümü öğrencilerinin mesleğe yönelik tutumlarını incelemiştir. Araştırmaya 110 öğretmen adayı katılmıştır. Öğrencilerin mesleki tutum düzeyleri cinsiyet, sınıf kademesi, mesleği seçme nedenleri anlamlı farklılık göstermiştir. Kız öğrencilerine ait mesleki tutumun, erkek öğrencilere göre daha olumlu olduğu, daha üst sınıflarda mesleki tutum

düzeşinin de arttığı ve öğretmenliği sevdiği için bu mesleği seçen adayların daha olumlu tutum sergiledikleri sonuçlarına varılmıştır.

Demir Bağatır (2008) 1. Sınıf öğrencilerinin mesleğe ilişkin tutumlarını belirlemek üzere drama öğretim yöntemini uygulayarak bir çalışma hazırlamıştır. Araştırmanın amacı; drama öğretim yöntemini kullanarak sanat eğitimi alan öğrencilerin mesleki tutumlarını geliştirmektir. Araştırmaya göre, drama öğretim yöntemi ile öğrenim gören öğrencilerin mesleğe yönelik olumlu tutum düzeylerinin arttığı, olumsuz tutumların ise azaldığı ortaya çıkmıştır.

Durmuşoğlu, Yanık ve Akkoyunlu (2009) hazırlamış olduğu çalışmasında, Azeri uyruklu ve Türk uyruklu öğrencilerin mesleki tutumlarını cinsiyet, sınıf ve tercih sırası değişkenine göre incelemiştir. Çalışmaya 176 Türk, 290 Azeri olmak üzere toplamda 466 öğretmen adayı katılmıştır. Araştırmanın bazı bulgularına göre Türk kız öğrenciler ile Türk erkek öğrencilerin mesleki tutumları arasında kız öğrencilerin lehine yönde anlamlı bir ilişkiye rastlanırken, Azeri kız öğrenciler ve erkek öğrencilerin mesleki tutumları incelendiğinde anlamlı farklılığa rastlanılmamıştır.

Üstüner, Demirtaş ve Cömert (2009) öğretmen adaylarının mesleğe yönelik tutumlarını farklı değişkenler açısından incelemiştir. Araştırmaya, 593 öğrenci katılmıştır. Araştırmadan elde edilen bulgulara göre, öğretmenlik mesleğini içsel nedenlerden dolayı seçenler ve dışsal nedenlerden dolayı seçenler arasında anlamlı farklılığa rastlanılmıştır. Adayların mesleki tutumları ile cinsiyet, okudukları bölüm, ÖSS tercih sırası gibi değişkenleri arasında anlamlı farklılıklara rastlanmıştır.

Akkaya (2009) öğrencilerin mesleki tutumları ile akademik başarı arasındaki ilişkiyi incelemiştir. Çalışma sadece Türkçe Öğretmenliği bölümüne uygulanmıştır. Çalışmada kız öğrencilerin lehine anlamlı bir farklılık elde edilmiştir. Aynı zamanda öğretmen adaylarının mesleki tutumları ile yetiştikleri yer arasında anlamlı farklılığa rastlanmamıştır.

Bulut (2009) çalışmasında öğretmenlik mesleğini tercih eden adayların, mesleki tutumlarını değerlendirmiştir. Araştırmaya 411 aday katılmıştır. Araştırma bulgularına göre öğretmen adaylarının, öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları üniversite ve

cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermezken, okuduğu bölüm değişkenine göre sosyal bilgiler öğretmen adaylarının lehine bir sonuca ulaşılmıştır.

Başbay, Ünver ve Bümen (2009) ortaöğretim düzeyinde alan öğretmenliği bölümlerinde öğrenim gören öğrencilerin mesleğe yönelik tutumlarını incelemiştir. Araştırmaya 158 öğrenci katılmış ve dört kez öğretmenlik mesleği tutum ölçeği uygulanmıştır. Araştırmanın sonuçlarına göre, mesleğe yönelik tutumların döneme göre değişmediği, bölüm ve cinsiyet değişkenlerinin mesleğe yönelik tutum üzerinde etkisi olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Aydın ve Sağlam (2012) öğretmenlik mesleğine ilişkin tutumları farklı değişkenleri ele alarak incelemiştir. Araştırmaya 245 öğrenci katılmıştır. Araştırmanın sonuçlarında, 4. Sınıfta öğrenim gören öğrencilerin tutumlarının cinsiyet, bölümü seçme sebebi ve annelerinin eğitim düzeyine göre anlamlı farklılık gösterdiği belirlenmiştir. Bu durumda erkek öğrencilere göre kız öğrencilerin; kendini yetiştirmek adına bölümü seçenlerin ve ilkokuldan mezun olan annelerin çocuklarının daha olumlu tutum sergiledikleri sonuçlarına ulaşılmıştır.

Açışlı ve Kolomuç (2012) öğrencilerin mesleğe yönelik tutumlarını cinsiyet, öğrenim kademesi ve mezun olunan lise değişkenlerine göre incelemiştir. Araştırmaya 192 sınıf öğretmeni adayı katılmıştır. Araştırma sonuçlarında, sınıf öğretmeni adaylarının mesleğe yönelik tutumlarının araştırmaya ait değişkenlere ile arasında anlamlı farklılık olmadığını tespit etmiştir.

Nakip ve Özcan (2016) hazırlamış oldukları çalışmada, öğretmen adaylarının mesleğe yönelik tutum ve mesleğe yönelik öz-yeterlik inançlarının ilişkisini ele almışlardır. Çalışma, Beden Eğitimi Öğretmenliği bölümü son sınıf öğrencilerine uygulanmıştır. Ancak çalışma sonucunda adayların cinsiyetleri, öğrenim gördükleri üniversite ve akademik ortalamalarına göre öz yeterlik inançları ve mesleğe yönelik tutumları arasında anlamlı bir ilişki bulunamamıştır.

Dadandı, Kalyon ve Yazıcı (2016) 4. sınıfta ve eğitim fakültesinin farklı bölümlerinde okuyan öğrenciler ile pedagojik formasyon eğitimi alan öğrencileri ele almıştır. Araştırmaya toplamda 677 öğrenci katılmıştır. Araştırma bulgularına göre, öğretmen adaylarının mesleki kaygı düzeyleri, öz-yeterlikleri ve tutumları incelendiğinde

anlamli farklılıklar bulunduğu tespit edilmiştir. Buna göre eğitim fakültesinde öğrenim gören öğrencilerin mesleki kaygıları, pedagojik formasyon eğitimi alan öğrencilere göre daha yüksek olduğu tespit edilmiştir.

2.4.2.Akademik Öz Yeterlik

Bong (1999) farklı kişisel özelliklere sahip bir öğrenci grubunun cinsiyet, etnik yapı ve göreceli uzmanlıkları ile akademik öz yeterlik yargılarını incelemiştir. Erkeklerin akademik öz yeterlik yargılarının kız öğrencilere göre daha başarılı olduğu sonucu na ulaşılmıştır. Öğrencilerin akademik başarıları ile akademik öz yeterlik düzeylerinin doğru orantılı olarak arttığı sonucuna varılmıştır.

Oğuz (2009) öğrencilerin akademik öz-yeterlik inançlarını belirlemek, bu inancın farklı değişkenlere göre incelenmesi amacıyla bir çalışma hazırlamıştır. Araştırmaya 148 sınıf öğretmeni adayı katılmıştır. Bulgulara göre ise adayların akademik öz yeterlik inanç düzeyleri genel olarak yüksek düzeyde olduğu tespit edilmiştir. Adayların akademik öz-yeterlik inançları cinsiyete göre anlamlı bir farklılık göstermezken; yaş, sınıf düzeyi gibi diğer değişkenlere göre anlamlı farklılıklar bulunduğu tespit edilmiştir. İlgili farklılıklar, 22 yaş ve üzerinde olan adayların ve dördüncü sınıf öğrencilerinin lehinedir.

Fırat Durdukoca (2010) hazırlamış olduğu çalışmasında, sınıf öğretmenliği öğrencilerinin akademik öz-yeterlik algılarını farklı değişkenler açısından incelemiştir. Araştırmadan elde edilen bulgular neticesinde öğrencilerin öğretim türü değişkenine göre akademik öz-yeterlikleri arasında anlamlı düzeyde farklılığa rastlanmazken, adayların cinsiyetleri, sınıf kademeleri ve akademik öz-yeterlik inançları arasında anlamlı farklılığa rastlanmış ve dördüncü sınıfta öğrenim gören öğrencilerin, diğer sınıf kademelerinde öğrenim gören öğrencilere göre akademik öz-yeterlik inançlarının daha yüksek olduğu sonucuna varılmıştır.

Şahin Taşkın ve Hacıömeroğlu (2010) tarafından hazırlanan çalışmada sınıf öğretmenilerinin öz-yeterlik inançlarını nicel ve nitel verilere göre incelenmiştir. Araştırmaya 122 sınıf öğretmeni adayı katılmıştır. Araştırma bulgularına göre adayların öz-yeterliklerinin biraz yeterli olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca adayların

cinsiyetleri ve başarı puanlarına göre öz yeterlikleri arasında anlamlı bir farklılığa rastlanılmamıştır.

Özsüer ve ark. (2011) tarafından hazırlanan çalışmada öğrencilerin akademik öz yeterliğe yönelik inanç düzeyleri incelenmiştir. Araştırmaya 10910 öğrenci katılmıştır. Araştırma bulgularından hareketle, öğrencilerin cinsiyetleri ile akademik öz yeterlikleri arasında anlamlı düzeyde bir farklılığa rastlanmadığı tespit edilmiştir.

Fettahlıoğlu ve Ekici (2011) öğrencilerin akademik öz yeterlik inançları ve motivasyonlarının bilime etkisini inceleyen bir çalışma hazırlamıştır. Araştırmanın örneklemini 222 öğretmen adayı oluşturmuştur. Araştırma sonuçlarından elde edilen bulgulara göre, adayların akademik öz yeterliklerinin orta düzeyde olduğu sonucu elde edilmiştir. Ayrıca öğrencilerin motivasyonları ve akademik öz-yeterliklerinin arasında pozitif yönlü anlamlı düzeyde ilişki olduğu tespit edilmiştir.

Yenice (2012) öğrencilerin problem çözebilme becerileri ve öz-yeterlikleri üzerine bir araştırma çalışması hazırlamıştır. Araştırmaya farklı anabilim dallarından 429 öğretmen adayı katılmıştır. Araştırma bulgularına göre öğretmen adaylarının öz yeterlikleri yükseldikçe problem çözme becerileri de geliştiği belirtilmektedir.

Satıcı (2013) hazırlamış olduğu yüksek lisans bitirme tezinde üniversite kademelerinde öğrenim gören öğrencilerin akademik öz yeterlik düzeylerini çeşitli değişkenler açısından ele almıştır. Araştırmaya 1679 öğrenci katılmıştır. Araştırmanın bulgularına göre, öğrencilerin yüksek akademik öz-yeterliğe sahip olduğu tespit edilmiştir.

Tabancalı ve Çelik (2013) tarafından hazırlanan çalışmaya pedagojik formasyon eğitimi alan 270 öğrenci katılmıştır. Çalışmaya ait bulgulara göre, öğrencilerin akademik öz-yeterlik düzeylerinin, öğretmen öz yeterliklerini olumlu yönde etkilediği ortaya çıkmaktadır. Yüksek düzeyde akademik öz yeterliğe sahip adayların, mesleğini daha iyi gerçekleştirebileceği düşünülmektedir.

Alemdağ, Öncü ve Yılmaz (2014) tarafından hazırlanan araştırmaya 202 beden eğitimi öğretmeni adayı katılmıştır. Araştırmaya ait bulgulara göre ise öğretmen adaylarının akademik motivasyon ve akademik öz yeterlik algıları orta seviyenin

üzerinde tespit edilmiştir. Adayların akademik motivasyon düzeylerinin kadınların, ilk ve son sınıf kademelerinde öğrenim gören öğrencilerin lehine olduğu sonucuna varılmıştır.

Kula ve Taşdemir (2014) hazırlamış olduğu çalışmada öğrencilere ait akademik öz-yeterlik düzeylerini bazı değişkenler açısından incelemiştir. Araştırmaya 315 son sınıf öğrencisi katılmıştır. Adaylar cinsiyet, bölüm ve akademik ortalama değişkenleri üzerinden incelenmiştir. Araştırma bulgularına göre, öğrencilerin ilgili değişkene ait düzeylerinin, ortalamanın üzerinde olduğu tespit edilmiştir.

Küçük Kılıç ve Öncü (2014) tarafından hazırlanan araştırmaya 348 öğrenci katılmıştır. Araştırma sonuçlarına göre, öğrencilerin bilişötesi öğrenme stratejileri düzeyleri orta seviyede; akademik öz yeterlik algıları ise orta seviyenin üzerindedir. Araştırmaya katılan öğrencilerin öğrenme stratejileri, akademik öz yeterlik düzeyleri ve akademik başarıları arasında pozitif yönlü bir ilişki olduğu tespit edilmiştir.

Palavan ve Açar (2015) hazırlamış olduğu çalışmada Sınıf Öğretmenliği bölümünde okuyan öğrencilerin akademik öz yeterliklerini cinsiyet, sınıf düzeyi ve üniversite değişkenleri açısından incelemiştir. Araştırmaya 416 öğretmen adayı katılmıştır. Araştırma bulgularında, sınıf öğretmenliği öğrencilerinin akademik öz yeterlik düzeyleri ile belirlenen değişkenlerin anlamlı farklılık göstermediği tespit edilmiştir. .

Sabancı ve Uslu (2016) sosyal bilgiler öğretmenliği öğrencilerinin akademik öz yeterlik düzeylerini farklı değişkenler açısından incelemiştir. Araştırmaya, Ankara’da bir devlet üniversitesinde eğitim gören 433 sosyal bilgiler öğretmen adayı katılmıştır. Araştırma nicel ve nitel boyutlarda incelenmiştir. Araştırma sonuçlarına göre, öğrencilerin yüksek seviyede akademik öz yeterliği bulunduğu tespit edilmiştir.. Ancak öğrencilerin düzenli bir çalışma alışkanlığının olmadığı sonucuna varılmıştır.

Ergür (2016) tarafından hazırlanan çalışmaya İngilizce Öğretmenliği bölümünde öğrenim gören 394 öğrenci katılmıştır. Araştırma sonuçlarına bakıldığında, katılımcıların sınıf kademeleri ve akademik öz yeterlikleri incelendiğinde anlamlı düzeyde bir farklılığa rastlanmamıştır. Ayrıca öğrencilerin öz benlik saygısı ile okula yabancılaşma düzeylerine bakıldığında, orta düzeyde pozitif yönlü ve anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir.

Pekel (2016) tarafından hazırlanan yüksek lisans tez çalışmasında spor yöneticiliği bölümünde öğrenim gören öğrencilerinin akademik öz yeterlik ve üniversite yaşam kalitesi arasındaki ilişki incelenmiştir. Çalışmaya farklı üniversitelerden 867 öğrenci katılmıştır. Araştırma bulguları neticesinde, öğrencilerin cinsiyet değişkeni ile akademik öz yeterlikleri arasında anlamlı farklılık bulunmamıştır. Fakat yaş, öğrenim durumu, sınıf, üniversite ve yaşanan yer değişkenlerine göre anlamlı farklılık göstermektedir. Ayrıca öğrencilerin akademik öz yeterlikleri ile üniversite yaşam kalitesinin pozitif yönde ilişkili olduğu tespit edilmiştir.

Akçaoğlu (2016) tarafından hazırlanan çalışmaya 256 öğretmen adayı katılmıştır. Araştırmadan elde edilen bulgulara göre, adayların akademik öz yeterlik algılarının yüksek düzeyde olduğu ve öğrenme stratejilerinin alt boyutları ile akademik öz yeterlik düzeyleri arasında anlamlı bir ilişkiye rastlanmıştır.

Koç ve Arslan (2017) tarafından hazırlanan bir çalışmada Sivas il merkezinde öğrenim gören 1059 ortaokul öğrencisinin okuma stratejileri bilişüstü farkındalık ve akademik öz yeterlik düzeyleri sınıf düzeyi, cinsiyet ve anne-baba eğitimi değişkenlerine göre incelenmiş ve aralarındaki farkın belirlenmesi amaçlanmıştır. Araştırma sonuçlarına göre adayların öz yeterlik düzeylerinin kız öğrencilerin lehine olduğu, 5. sınıf öğrencilerinin öz yeterlik düzeylerinin en yüksek puana sahip olduğu ve öğrencilerin anne-baba eğitim durumuna göre üniversite mezunu olanların lehine belirlendiği tespit edilmiştir.

Aslan (2017) hazırlamış olduğu çalışmada öğrencilerin akademik öz yeterlik algıları ve meslekî yeterlik düzeylerini incelemiştir. Araştırmaya, 537 öğretmen adayı katılmıştır. Araştırmadan elde edilen bulgular neticesinde ise öğrencilere ait akademik öz yeterlik algılarının orta düzeyde olduğu tespit edilmiştir. Aynı zamanda öğrencilerin mesleğe yönelik yeterlikleri ve akademik öz yeterlik düzeyleri arasında, pozitif yönlü bir ilişkiye rastlanılmıştır.

Korucu ve Çınar (2017) hazırlamış oldukları çalışmada eğitim fakültesinde okuyan öğrencilerin akademik öz-yeterliklerini farklı değişkenler açısından incelemiştir. 913 öğretmen adayının katıldığı araştırmada, adayların öz yeterlik düzeyleri sınıfa, bölüme, lise türüne, haftalık internet kullanımı vb. değişkenlere göre incelendiğinde anlamlı düzeyde farklılaştığı tespit edilmiştir.

Uslu (2018) tarafından hazırlanan çalışmada, yükseköğretimde okuyan öğrencilerin liderlik, akademik öz yeterlik ve okula yabancılaşma algılarını çeşitli demografik değişkenler üzerinden incelemiştir. Araştırma sonuçlarına göre, üniversite öğrencilerinin liderlik konusunda kendilerini yeterli bulduğu, okula yabancılaşma ve akademik öz yeterlik algılarının da orta düzeyde olduğu sonuçlarına varılmıştır.

2.4.3.Akademik Güdülenme

Saracaloğlu (2008) tarafından hazırlanan araştırmaya, farklı üniversitelerde öğrenim gören toplamda 318 öğrenci katılmıştır. Araştırma bulgularına göre, öğrencilerin yeterli düzeyde akademik güdülenmeye, düşük düzeyde araştırma kaygısına ve olumlu yönde araştırmaya yönelik tutumlar tespit edilmiştir. Öğrencilerin araştırma yeterlik düzeylerinin oldukça yeterli olduğu tespit edilmiştir.

Kağan (2009) tarafından hazırlanan, 250 öğrencinin katılım sağladığı araştırmada, akademik erteleme davranışının başlıca yordayıcısının genel erteleme olduğu tespit edilmiştir. Akademik anlamda daha fazla güdülenen bireylerin hedeflerinin daha yüksek olduğu, hedeflere ulaşmada harcanan performansın daha yüksek olduğu gözlenmiş ve işler ne kadar sıkıcı olursa akademik erteleme davranışı sergileme oranının da o kadar fazla olduğu sonucuna varılmıştır. Ayrıca üniversite öğrencilerinin yarısının akademik erteleme davranışı gösterdiği tespit edilmiştir.

Kapıkıran ve Özgüngör (2009) tarafından hazırlanan araştırmaya Denizli il merkezinde bulunan farklı liselerden toplamda 386 öğrenci katılmıştır. Araştırmadan elde edilen bulgulara göre; ilk aşamada akademik başarının yordayıcısı okul türü olarak belirlenmiş, ikinci aşamada güdülenme, üçüncü aşamada sahip olunan kardeş sayısı, son aşamada ise aile sosyal desteği ortaya çıkmıştır.

Saracaloğlu ve ark. (2009) tarafından hazırlanmış olan ve 106 öğrencinin katıldığı araştırmada, bölümünü kendi isteğiyle seçenlerin mesleki kaygılarının düşük düzeyde, akademik güdülenme düzeylerinin ise yüksek olduğu tespit edilmiştir. Öğrencilerin akademik başarıları, akademik güdülenme düzeylerini ve mesleki kaygılarını etkilemektedir. Adayların akademik başarıları arttıkça, kaygı düşmekte ve güdülenme düzeylerinin de yükseldiği tespit edilmiştir.

Arıoğlu (2009) hazırlamış olduğu çalışmasında İngilizce öğretmeni adaylarının akademik motivasyonlarını farklı değişkenler açısından incelemiştir. Araştırmaya 287 İngilizce öğretmeni adayı katılmıştır. Araştırma bulgularına göre I. ve IV. sınıf öğrencilerinin II. ve III. sınıf öğrencilerine göre akademik motivasyon düzeylerinin diğerlerine göre daha yüksek olduğu sonucuna varılmıştır. III. Sınıfta öğrenim gören öğrenciler ise motivasyon düzeyi en düşük olan öğrenciler olarak tespit edilmiştir.

Akbay (2009) hazırlamış olduğu yüksek lisans tez araştırmasına 763 lisans öğrencisini dâhil etmiştir. Araştırmadan elde edilen verilere göre akademik güdülenme, akademik öz yeterlik ve akademik yüklenme stillerinin katılımcıların akademik erteleme davranışını anlamlı düzeyde yordadığı sonucuna varılmış ve akademik öz yeterlik inançlarının kız öğrencilerin akademik erteleme eğilimlerine hiç bir etkisi olmadığı tespit edilmiştir.

Akbay ve Gizir (2010) yılında yukarıda bahsedilen yüksek lisans tezinin makalesini yayımlamıştır. Üniversite öğrencilerinin cinsiyet değişkenine göre akademik erteleme, akademik güdülenme, “*akademik öz yeterlik*” ve akademik yüklenme stillerinin rolü incelenmiştir. Çalışma sonucunda yukarıda bahsedilen değişkenlerin üniversite öğrencilerin akademik erteleme düzeylerini yordadığı sonucuna varılmıştır.

Aydın (2010) hazırlamış olduğu yüksek lisans tezinde Ankara'nın Çankaya ilçesinde bulunan, çeşitli liselerde öğrenim gören 856 öğrenciyi farklı değişkenler açısından incelemiştir. Araştırma analizlerinden elde edilen sonuçlarda; akademik güdülenme, akademik öz yeterlik ve sınav kaygısı ile akademik başarı arasında anlamlı düzeyde ilişki bulunduğu sonucuna varılmıştır. Öğrencilerin cinsiyetinin, akademik başarıyı yordayıcı nitelikte olduğu sonucuna varılmıştır.

Terzi, Ünal ve Gürbüz (2011) hazırlamış oldukları çalışmada öğrencilerin matematik dersine yönelik akademik güdülenme düzeylerini farklı değişkenler açısından incelemiştir. Araştırmaya 248 öğrenci katılmıştır. Araştırma sonuçlarına bakıldığında öğrencilerin cinsiyetleri ile akademik güdülenme düzeyi arasında anlamlı bir ilişkiye rastlanılmamıştır. Ayrıca öğrencilerin akademik güdülenme düzeylerinin 4. Sınıfta okuyan öğrencilerin lehine olduğu tespit edilmiştir. Düşük düzeyde akademik güdülenme sergileyen öğrencilerin akademik başarı düzeylerinin de düşük olduğu tespit edilmiştir.

Şahin ve Hacıömeroğlu (2011) tarafından hazırlanan çalışmaya 240 öğrenci katılmıştır. Öğrencilerin kullandıkları stratejiler cinsiyetlerine göre anlamlı düzeyde farklılık göstermiştir. Kız öğrenciler erkek öğrencilere daha yüksek puan elde etmişlerdir. Adayların akademik güdülenme düzeylerine göre cinsiyet değişkeni arasında anlamlı bir farklılığa rastlanmazken, farklı anabilim dallarına okuyan öğrencilerin akademik güdülenme düzeylerinin anlamlı düzeyde farklılaştığı sonucuna varılmıştır.

Demir ve Arı (2013) öğretmen adaylarının akademik güdülenme düzeylerini çeşitli değişkenler açısından incelemiştir. Araştırmaya 286 öğretmen adayı katılmıştır. Adayların akademik güdülenme düzeyleri ile öğrenim gördükleri bölüme göre anlamlı farklılıklara ulaşılmıştır. Örneğin Sınıf Öğretmenliği bölümü adaylarının akademik güdülenme düzeylerinin diğer anabilim dallarına ait öğrencilere göre daha yüksek düzeyde olduğu sonucu elde edilmiştir.

Ünal (2013) hazırlamış olduğu yüksek lisans tezinde, ortaöğretimde öğrenim gören öğrencilerin akademik güdülenme düzeylerini, kişilik özellikleri, öz yeterlik ve mükemmeliyetçilik değişkenleri açısından incelemiştir. Araştırmaya 493 öğrenci katılmıştır. Araştırmadan elde edilen sonuçlar neticesinde, öğrencilerde akademik güdülenmenin en güçlü yordayıcısının sorumluluk değişkeni olduğu tespit edilmiştir.

Nartgün ve Çakır (2014) hazırlamış oldukları çalışmada, lise öğrencilerinin akademik başarılarını akademik güdülenme ve akademik erteleme eğilimleri açısından incelemiştir. Araştırmaya 323 öğrenci katılmıştır. Araştırma bulguları neticesinde öğrencilerin sınıf kademeleri ile akademik güdülenme düzeyleri arasında anlamlı farklılığa rastlanmıştır.

Aydoğan ve Baş (2016) öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine güdülenmelerini incelemiştir. Araştırmaya 203 öğrenci katılmıştır. Katılımcıların güdülenme düzeyleri farklı değişkenler arasındaki ilişki araştırılmıştır. Araştırmadan bulgularına göre; cinsiyet ve yaş değişkeni ile öğretmenlik mesleğine güdülenme arasında anlamlı bir ilişkiye rastlanılmamıştır.

Aktaş (2017) İlahiyat Fakültesi'nde öğrenim gören öğrencilerin akademik öz yeterlikleri ile akademik güdülenmelerini incelemek amacıyla ampirik bir araştırma

hazırlamıştır. Araştırmanın örneklemini 345 İlahiyat Fakültesi öğrencisi oluşturmaktadır. Öğrencilerin akademik güdülenme ve akademik öz yeterlik düzeyleri farklı değişkenler açısından ele alınmıştır. Araştırma bulgularına göre, öğrencilerin öğretim türü ve cinsiyetleri açısından iki düzeyde de anlamlı bir farklılığa rastlanmamıştır. Öğrencilerin akademik öz yeterlikleri ile yaş, sınıf ve ekonomik durumları arasında; akademik güdülenme düzeyleri ile ailevi karar alma, okuduğu kitap sayısı gibi değişkenler arasında anlamlı farklılıklara rastlanmıştır.

Şeker (2016) hazırlamış olduğu çalışmasında Müzik Öğretmenliği bölümünde öğrenim gören öğretmen adaylarının akademik güdülenme ve akademik öz yeterlik düzeylerini ilgili değişkenlere göre incelemiştir. Araştırmaya farklı üniversitelerde öğrenim gören 352 öğrenci katılmıştır. Araştırma bulgularından hareketle, öğretmen adaylarının akademik güdülenme ve akademik öz yeterlik seviyelerinin orta düzeyde olduğunu söylenmektedir.

Terzi, Uyangör ve Dülker (2017) öğrencilerin akademik güdülenme ve akademik erteleme ilişkisini incelemek üzere bir çalışma hazırlamıştır. Araştırmaya 371 öğrenci katılmıştır. Araştırmaya ait bazı bulgulara göre, akademik erteleme davranışı erkek öğrencilerin lehine farklılaşmış, akademik güdülenme düzeyleri ile cinsiyet değişkeni arasında anlamlı farklılığa rastlanmamıştır. Sonuç olarak akademik güdülenmenin akademik erteleme davranışının yordayıcısı olduğu kanaatine varılmıştır.

Özgül ve Diker (2017) sağlık bilimleri enstitüsü öğrencilerinin akademik öz yeterlik ve güdülenmelerini bazı değişkenlere göre incelemişlerdir. Araştırmaya 100 beden eğitimi öğretmeni adayı öğrenci katılmıştır. Araştırma bulgularına göre, adayların akademik öz yeterlik ve akademik güdülenme algıları orta seviyenin üzerindedir. Akademik güdülenme algısı yaşa göre anlamlı farklılık gösterirken, cinsiyet değişkenine göre akademik güdülenme ve akademik öz yeterlik algılarının farklılaşmadığı tespit edilmiştir.

Yukarıda bahsi geçen bazı çalışmalardan hareketle öğretmen adayları üzerine birçok çalışma yapılmıştır. Farklı incelemelerle karşımıza çıkan bu üç değişken, hazırlanan bu çalışmayla bir arada toplanmıştır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

YÖNTEM

Hazırlanmış olan araştırmada, Eğitim Fakültesi öğrencilerinin öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları, akademik öz yeterlik ve akademik güdülenme düzeyleri arasındaki ilişkinin belirlenmesi ve bu ilişkinin öğrencilerin demografik özelliklerine anlamlı bir farklılık gösterip göstermediği amaçlandığından nicel araştırma yöntemlerinden olan ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır.

3.1.Araştırma Modeli

İlişkisel araştırma; *“İki veya daha fazla değişken arasındaki ilişkinin değişkenlere müdahale etmeksizin incelenen araştırmalardır.”* (Büyüköztürk ve ark. 2018: 191).

3.2. Evren ve Örneklem

İstanbul’da, 2018-2019 akademik yılında seçilen bir vakıf üniversitesindeki eğitim fakültesi öğrencileri evreni oluşturmaktadır. Evren, örneklem seçilecek kadar büyük olmadığından evrenin tamamı örneklem olarak alınmıştır. Üniversitenin 2018-2019 akademik yılında Eğitim Fakültesi’nde 4. sınıfa ait öğrenci bulunmadığından toplam öğrenci sayısı 380 olup, 350 öğrenciye ulaşılmıştır. Ancak katılım gönüllülük esaslı olduğundan, 320 öğrenci çalışmaya katılmayı kabul etmiştir. 320 öğrenciden toplanan verilerden eksik veya hatalı olanlar analiz dışı bırakılmış ve analize 259 öğrenci dâhil edilmiştir.

3.2.1. Katılımcıların Demografik Bilgilerine Ait Bulgular

Araştırmaya katılan Eğitim Fakültesi öğrencilerinin demografik bilgilerine ilişkin frekans ve yüzde dağılımları aşağıdaki Tablo 3.1.’de sunulmuştur.

Tablo 3.1: Öğrencilerin Demografik Bilgileri Frekans ve Yüzde Değerleri

	Gruplar	f	Yüzde
Cinsiyet	Kadın	187	72,2
	Erkek	72	27,8
	Toplam	259	100,0
Sınıf seviyesi	1. Sınıf	97	37,5
	2. Sınıf	76	29,3
	3. Sınıf	86	33,2
	Toplam	259	100,0
Bölüm	Rehberlik ve Psik. Danışmanlık	81	31,3
	Türkçe Öğretmenliği	80	30,9
	Okul Öncesi Öğretmenliği	98	37,8
	Toplam	259	100,0
Gelir Durumu	Orta	195	75,3
	İyi	64	24,7
	Toplam	259	100,0
Yetiştigi Yer	İlçe	61	23,6
	İl	198	76,4
	Toplam	259	100,0
Hayatından Memnun Olma Durumu	Memnun Değilim	10	3,9
	Kısmen	128	49,4
	Tamamen	121	46,7
	Toplam	259	100,0

Tablo 3.1:' de görüldüğü üzere araştırmaya katılım sağlayan öğrencilerin 187'si (%72,2) kadın, 72'si (%27,8) erkektir. Sınıf düzeylerine göre 97'si (%37,5) 1. sınıf, 76'sı (%29,3) 2. sınıf, 86'sı (%33,2) 3. sınıf öğrencisidir. Bölüme göre, 81'i (%31,3) Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık, 80'i (%30,9) Türkçe Öğretmenliği, 98'i (%37,8) Okul Öncesi Öğretmenliği öğrencisidir. Gelir durumuna göre 195'i (%75,3) orta düzeyde 64'ü (%24,7) iyi düzeydedir. Öğrencilerin 61'i (%23,6) ilçede, 198'i (%76,4) ilde yetişmiştir. Hayatından memnun olma düzeylerine öğrencilerin 10'u (%3,9) Memnun değil, 128', (%49,4) Kısmen memnun ve 121'i (%46,7) tamamen memnundur.

3.3. Veri Toplama Araçları

Araştırma verilerinin toplanmasında Kişisel Bilgi Formu, Tanel, Şengören ve Tanel (2007) tarafından geliştirilen, 17 maddeden oluşan "**Öğretmenlik Mesleğine Bakış Açısı Tutum Ölçeği**", Ekici (2012) tarafından Türkçe'ye uyarlanan 33 maddeden

oluşan “*Akademik Öz-Yeterlik Ölçeği*” ve Bozanoğlu (2004) tarafından geliştirilen 20 maddeden oluşan “*Akademik Güdülenme Ölçeği*” kullanılmıştır.

3.3.1 Kişisel Bilgi Formu

Kişisel bilgi formunun içeriğinde araştırmaya katılan öğrencilerin, cinsiyet, sınıf, bölüm, gelir durumu, yetiştiği yer, hayatından memnun olma durumu ve öğretmenliği seçme nedenleri ile ilgili bilgiler sorulmuştur.

3.3.2 Öğretmenlik Mesleğine Bakış Açısı Tutum Ölçeği

Tanel, Şengören ve Tanel (2007) tarafından hazırlanan “*Öğretmenlik Mesleğine Bakış Açısı Tutum Ölçeği*” 5’li Likert tipi 28 maddeden oluşmaktadır. Yapılan güvenilirlik çalışması ve faktör analizi sonucunda ölçeğin 3 faktörden oluştuğu görülmüştür. Faktör yük değeri, 0,40 ve üstündeki maddelerle binişik olmayan maddelerin ölçekte kalması esas alınmıştır. Çalışmayan maddelerin atılmasıyla madde sayısı 23’e düşürülmüştür. Maddelerin çoğu tek boyutta toplandığı için diğer iki faktörde toplanan 6 maddenin de atılmasına karar verilerek ölçeğin son hali 9’u olumlu, 8’i olumsuz 17 madde, tek boyut olarak tamamlanmıştır. Ölçekte yer alan maddelerin tümü birinci faktördeki yük değerinin 0,30’un üzerinde olmasına dikkat edilmiştir. Ölçeğin Cronbach Alfa güvenilirlik katsayısı da 0,87 olarak bulunmuştur. Ölçekte en yüksek puan 85 ve en düşük puan 17’dir (Tanel, Şengören ve Tanel, 2007: 2-3). Hazırlanan araştırmada ise ölçeğe ait güvenilirlik katsayısı .833 olarak hesaplanmıştır.

3.3.3 Akademik Öz-Yeterlik Ölçeği

Yılmaz, Gürçay ve Ekici (2007) hazırlamış oldukları çalışmada akademik öz yeterlik ölçeğini Türkçe’ye uyarlamışlardır. Çalışmanın amacı üniversite öğrencilerinin akademik öz yeterlik düzeylerinin incelenerek saptanmasıdır. “*Akademik Öz-Yeterlik Ölçeği*”, Owen ve Froman (1988) tarafından hazırlanmıştır. Ölçeğin orijinali 33 madde 5’li Likert tipinde hazırlanmıştır. Ölçek toplam 3 boyuttan oluşmaktadır. Ancak tek boyutta kullanılabilme özelliğine de sahiptir. Bu boyutlar; *sosyal statü boyutu*, *bilişsel uygulamalar boyutu* ve *teknik beceriler boyutu*dur. Ölçeğin geneli için Cronbach Alpha güvenilirlik kat sayısı 0,86 olarak bulunurken sosyal statü boyutu için 0,88, bilişsel uygulamalar boyutu için 0,82 ve teknik beceriler alt boyutu için 0,90

olarak bulunmuştur (Ekici, 2012: 176). Hazırlanan araştırmada ölçeğe ait güvenilirlik katsayısı .902 olarak hesaplanmıştır.

3.3.4 Akademik Güdülenme Ölçeği

Bozanoğlu (2004) tarafından hazırlanmış olan “*Akademik Güdülenme Ölçeği*”nde puanlama değeri en fazla 100 ve en az 20’dir. 4 numaralı madde tersten hesaplanır. Ölçek tek faktör olarak kullanıma daha yatkın olup, istendiği takdirde 3 faktör olarak da kullanılabilir.

“*Ölçeğin faktörlü kullanılması durumunda faktörleri oluşturan maddeler şunlardır:*

1. *Faktör (Kendini Aşma): 16, 8, 10, 9, 7, 6, 2*
2. *Faktör (Bilgiyi kullanma): 15, 1, 12, 18, 5, 14*
3. *Faktör (Keşif): 11, 13, 4 (bu madde tersine puanlanır) 3,17,19,20”*
(Bozanoğlu, 2004)

Hazırlanan araştırmada, ölçeğe ait güvenilirlik katsayısı .868 olarak hesaplanmıştır.

3.4. Verilerin Toplanması

Araştırmanın örneklem grubunu oluşturan üniversite öğrencileri random (rastgele) yöntemiyle seçilmiştir. Ölçeklerin uygulanmasında gönüllülük esası dikkate alınmış olup, ölçeklerin içtenlik ve samimiyetle cevaplanması sağlanmaya çalışılmıştır. Ölçek sonuçlarının gizli kalarak, kimseyle paylaşılmayacağı bilgisi örneklem grubu ile paylaşılmıştır.

Ölçeklerin uygulama esnasında maddelerin içten, doğru ve samimi bir şekilde cevaplanabilmesi adına, zaman sınırlaması yapılmamıştır. Ölçekler, bizzat araştırmacı tarafından uygulanmıştır.

3.5. Verilerin Analizi

Veriler analiz edilmeden önce betimsel değerler incelenmiş ve hangi tür yapılacağına bu değerlere göre karar verilmiştir. Araştırmada, kullanılan ölçeklerin uygulanması

sonucunda elde edilen veriler öncelikle, Excell tablolarına dönüştürülerek SPSS 22.0 paket programı kullanılarak;

1. Mesleki Tutum, Akademik Güdülenme ve Akademik Güdülenme değişkenleri arasında ilişkiyi belirlemek için Korelasyon Analizi yapılmıştır.
2. Mesleki Tutum, Akademik Güdülenme ve Akademik Öz Yeterlik düzeylerinin cinsiyet, gelir durumu ve yetiştiği yere göre farklılaşıp farklılaşmadığını analiz etmek için Bağımsız Gruplar t Testi yapılmıştır.
3. Mesleki Tutum, Akademik Güdülenme ve Akademik Öz Yeterlik düzeylerinin sınıf, bölüm ve hayattan memnuniyet durumuna göre farklılaşıp farklılaşmadığını analiz etmek için Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) yapılmıştır. ANOVA, “bağımsız iki anakütle ortalaması testinin ikiden fazla ana kütle için yapılmaktadır.” (Lorcu, 2015: 121).
4. Eğitim Fakültesi öğrencilerinin öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının, akademik güdülenme ve akademik öz yeterlik düzeylerini yordayıp yordamadığını incelemek için Çoklu Doğrusal Regresyon Analizi,
5. Eğitim Fakültesi öğrencilerinin akademik güdülenme düzeylerinin akademik öz yeterlik düzeylerini yordayıp yordamadığını incelemek Basit Doğrusal Regresyon Analizi,
6. Eğitim Fakültesi öğrencilerinin mesleki tutumları ile akademik güdülenmelerinin birlikte, akademik öz yeterlik düzeylerini yordayıp yordamadığını incelemek için yine Basit Doğrusal Regresyon Analizleri yapılmıştır.

Tablo 3.2: Normallik Testi Sonuçları

<i>Değişkenler</i>	<i>N</i>	<i>X</i>	<i>ss</i>	<i>Skewness</i>	<i>Kurtosis</i>
				<i>Değer</i>	<i>Değer</i>
Mesleki Tutum	259	1.59	.46	.911	.162
Akademik Öz Yeterlik	259	2.58	.54	-.220	-.507
Akademik Güdülenme	259	2.31	.55	.049	-.420

Tablo 3.2.’de görüldüğü üzere normallik testi sonucuna göre basıklık (Skewness) ve çarpıklık (Kurtosis) değerlerinin -/+1 değerler arasında olduğu görülmektedir. Basıklık

ve çarpıklık değerleri $-/+1$ içinde kaldığında dağılımın normal olduğu kabul edilir (Çokluk, Şekercioğlu ve Büyüköztürk, 2012: 16). Bu sebeple araştırmadan elde edilen verilerin normal dağılım gösterdiği ve parametrik testlerin yapılmasına karar verilmiştir.

Tablo 3.2: de dağılımların normal çıkması üzerine çeşitli parametrik testler yapılmaya karar verilmiş ve değişkenler arası ilişkilerin anlamlılığının belirlenmesi amacıyla Pearson Korelasyon Analizi yapılarak, elde edilen veriler üzerinde bağımsız gruplar için t testi, farklılaşmayı ortaya koymak için de Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) hangi gruplar arasında farklılaşma olduğunu belirlemek için de tamamlayıcı Post Hoc testlerinden LSD testi kullanılmıştır. Ölçek boyutlarının birbirlerine olan etkilerini belirlemek amacıyla da basit ve çoklu Regresyon analizleri yapılmıştır. Tüm analiz sonuçlarında anlamlılık düzeyi $p<.05$ olarak alınmıştır.

5’li likert ölçeklerin aritmetik ortalamaları değerlendirilirken referans aralıkları dikkate alınmıştır. Bu referans aralıkları aşağıda verilmiştir:

1.00 – 1.79 çok düşük düzeyde; 1.80 – 2.59 düşük düzeyde; 2.60 – 3.39 orta düzeyde
3.40 – 4.19 yüksek düzeyde; 4.20 – 5.00 çok yüksek düzeydir.

Bu araştırmanın bağımsız değişkeni tutum, bağımlı değişkenleri ise güdülenme ve öz yeterlik düzeyleri olarak belirlenmiştir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

BULGULAR

Çalışmanın bu bölümünde verilerin analizi ile elde edilen bulgulara yer verilmiştir. Bu bağlamda sırasıyla, araştırmanın alt amaçlarına ilişkin bulgular ele alınmıştır.

4.1. Araştırmanın Birinci Alt Amacına İlişkin Bulgular

Araştırmanın birinci alt amacı olan “Eğitim fakültesi öğrencilerinin öğretmenlik mesleğini seçme nedenleri nelerdir?” sorusuna verilen cevapların frekans değerleri Tablo 4.1.’de sunulmuştur.

Tablo 4.1: Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Öğretmenlik Mesleğini Seçme Nedenlerinin Frekans Değerleri

Öğretmenlik Mesleğini Seçme Nedeni	Frekans	%
Çocukluk hayali olması	78	30%
Mesleğe olan sevgisi ve saygısı	41	16%
Paylaşmayı ve öğretmeyi sevme	34	13%
Çocukları sevme	28	11%
Mecbur olma ve yanlış tercih yapma	24	9%
Ülke için donanımlı öğrenciler yetiştirme	20	8%
Dünyayı değiştirme isteği	19	7%
Öğretmenlik yapmayacak	7	3%
Aile fertlerinden birinin öğretmen olması	4	2%
Okuduğu üniversitesi beğenmesi	3	1%
Köy çocuklarına eğitim verme	1	0%
Toplam	259	

Tablo 4.1 incelendiğinde araştırmaya katılan öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğini seçme nedenleri 11 başlık altında gruplandırılmıştır. Frekans değerlerine bakıldığında öğrencilerin 78’i öğretmenlik mesleğini çocukluktan beri hayal ettiği için, 41’i öğretmenlik mesleğini sevdiği için, 34’ü paylaşmayı ve öğretmeyi sevdiği için, 28’i çocukları sevdiği için öğretmenlik mesleğini seçmiştir.

4.2. Araştırmanın İkinci Alt Amacına İlişkin Bulgular

Araştırmanın ikinci alt amacı olan “Eğitim fakültesi öğrencilerinin öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları ile akademik güdülenme ve akademik öz yeterlik düzeyleri nedir?” sorusuna ilişkin elde edilen veriler Tablo 4.2.’de sunulmuştur.

Tablo 4.2: Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin Mesleki Tutum, Akademik Güdülenme, Akademik Öz Yeterliklerinin Ortalamaları ve Standart Sapmaları

Değişkenler	n	$\bar{X}$	ss	Değerlendirme
Mesleki Tutum	259	1.59	0.46	Çok Düşük
Akademik Öz Yeterlik	259	2.58	0.54	Düşük
Akademik Güdülenme	259	2.31	0.55	Düşük

Tablo 4.2 incelendiğinde öğrencilerin mesleki tutum puan ortalamasının 1.59 ve standart sapmasının 0,46 olduğu gözlenmiştir. Akademik öz yeterlik puan ortalamasının 2.058, standart sapmasının 0,54 ve akademik güdülenme puan ortalamasının 2.31 standart sapmasının 0.55 olduğu gözlenmektedir. Elde edilen bulgulara göre eğitim fakültesi öğrencilerinin mesleki tutumları “**çok düşük**”, akademik öz yeterlikleri ve akademik güdülenmelerinin “**düşük**” düzeyde olduğu tespit edilmiştir.

4.3. Araştırmanın Üçüncü Alt Amacına İlişkin Bulgular

Araştırmanın üçüncü alt amacı olan “Eğitim Fakültesi öğrencilerinin öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları ile akademik güdülenme ve akademik öz yeterlik düzeyleri cinsiyetlerine, gelir durumlarına, yetiştiği yere, sınıf düzeylerine, bölümlerine ve hayatından memnun olma düzeylerine göre anlamlı farklılık göstermekte midir?” sorusuna ilişkin elde edilen veriler aşağıdaki tablolarda sunulmuştur.

Tablo 4.3.1: Mesleki Tutum, Akademik Güdülenme ve Akademik z Yeterlik Düzeylerinin Cinsiyet Değişkeni Açıısından Bağımsız Gruplar t Testi Sonuçları

Değişkenler	Cinsiyet	n	$\bar{X}$	ss	t Testi		
					t	sd	p
Mesleki Tutum	Kız	187	1.59	0.44	0.46	257	.963
	Erkek	72	1.59	0.49			
Akademik Güdülenme	Kız	187	2.38	0.55	107	257	.915
	Erkek	72	2.38	0.55			
Akademik z Yeterlik	Kız	187	2.61	0.54	1.79	257	.075
	Erkek	72	2.48	0.55			

(*p<0.05)

Tablo 4.3.1 incelendiğinde, Eğitim Fakültesi ğrencilerinin mesleki tutum, akademik güdülenme ve akademik öz yeterlik düzeylerinin öğrencilerin cinsiyetlerine göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir (p>0.05).

Tablo 4.3.2: Mesleki Tutum, Akademik Güdülenme ve Akademik z Yeterlik Düzeylerinin Gelir Durumu Değişkeni Açıısından Bağımsız Gruplar t Testi Sonuçları

Değişkenler	Gelir Durumu	n	$\bar{X}$	ss	t Testi		
					t	sd	p
Mesleki Tutum	Orta	195	1.61	.45	1.07	257	.282
	İyi	64	1.54	.46			
Akademik Güdülenme	Orta	195	2.38	.55	-0.95	257	.924
	İyi	64	2.39	.55			
Akademik z Yeterlik	Orta	195	2.61	.54	1.85	257	.065
	İyi	64	2.47	.54			

(*p<0.05)

Tablo 4.3.2 incelendiğinde Eğitim Fakültesi ğrencilerinin mesleki tutum, akademik güdülenme ve akademik öz yeterlik düzeyleri, öğrencilerin gelir durumu değişkeni bakımından anlamlı bir farklılık göstermemektedir (p>0.05)

Tablo 4.3.3: Mesleki Tutum, Akademik Güdülenme ve Akademik z Yeterlik Düzeylerinin Yetiştiği Yer Değişkeni Açısından Bağımsız Gruplar t Testi Sonuçları

Değişkenler	Yetiştiği Yer	n	$\bar{X}$	ss	t Testi		
					t	sd	p
Mesleki Tutum	İlçe	61	1.54	.47	-.977	257	.995
	İl	198	1.61	.45			
Akademik Güdülenme	İlçe	61	2.38	.52	.006	257	.852
	İl	198	2.38	.55			
Akademik z Yeterlik	İlçe	61	2.57	.43	-.099	257	.921
	İl	198	2.58	.57			

(*p<0.05)

Tablo 4.3.3 incelendiğinde Eğitim Fakültesi ğrencilerinin mesleki tutum, akademik güdülenme ve akademik öz yeterlik düzeyleri öğrencilerin yetiştiği yer değişkeni bakımından anlamlı bir farklılık göstermemektedir (p>0.05).

Tablo 4.3.4: Mesleki Tutum, Akademik Güdülenme ve Akademik z Yeterlik Düzeylerinin Sınıf Düzeyi Açısından Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

Değişken	Sınıf	n	$\bar{X}$	ss	Varyans Kaynağı	KT	sd	KO	F	p
Mesleki Tutum	1.Sınıf	97	1.59	.45	G. Arası G. İçi Toplam	.418	2	.209	984	.375
	2.Sınıf	76	1.65	.47						
	3.Sınıf	86	1.54	.45						
	Toplam	259	1.59	.46						
Akademik Güdülenme	1.Sınıf	97	2.35	.54	G. Arası G. İçi Toplam	.939	2	.469	1.55	.213
	2.Sınıf	76	2.47	.56						
	3.Sınıf	86	2.33	.53						
	Toplam	259	2.38	.55						
Akademik z Yeterlik	1.Sınıf	97	2.57	.54	G. Arası G. İçi Toplam	1.252	2	.626	2.11	.123
	2.Sınıf	76	2.67	.51						
	3.Sınıf	89	2.50	.57						
	Toplam	259	2.58	.54						

(*p<0.05)

Tablo 4.3.4 incelendiğinde Eğitim Fakültesi öğrencilerinin mesleki tutum, akademik güdülenme ve akademik öz yeterlik düzeylerinin, öğrencilerin sınıf düzeylerine göre farklılaşıp farklılaşmadığını incelemek için Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) yapılmıştır. Elde edilen sonuçlara göre, öğrencilerin akademik güdülenme ve akademik öz yeterlikleri sınıf düzeyine göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p>0.05$).

Tablo 4.3.5: Mesleki Tutum, Akademik Güdülenme ve Akademik Öz Yeterlik Düzeylerinin Bölüm Değişkeni Açısından Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

Değişken	Bölüm	n	$\bar{X}$	ss	Varyans Kaynağı	KT	sd	KO	F	p	Fark
Mesleki Tutum	A-RPD	81	1.81	.49							
	B-Tr. Ö.	80	1.50	.38	G. Arası	5.806	2	2.90	15.1	.000	A>B
	C-OÖÖ	98	1.48	.43	G. İçi	49.00	256	.191	6		A>C
	Toplam	259	1.59	.46	Toplam	54.81	258				
Akademik Güdülenme	A-RPD	81	2.44	.51							
	B-Tr. Ö	80	2.37	.59	G. Arası	.493	2	.246	.810	.44	---
	C-OÖÖ	98	2.34	.53	G. İçi	77.78	256	.304	6		
	Toplam	259	2.38	.55	Toplam	78.27	258				
Akademik Öz Yeterlik	A-RPD	81	2.66	.56							
	B-Tr. Öğr.	80	2.49	.57	G. Arası	1.225	2	.612	2.06	.12	---
	C-OÖÖ	98	2.57	.49	G. İçi	75.84	256	.296	7	9	
	Toplam	259	2.58	.54	Toplam	77.06	258				

(* $p<0.05$) Tr. Ö: Türkçe Öğretmenliği; OÖÖ: Okul Öncesi Öğretmenliği; RPD: Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık

Tablo 4.3.5 incelendiğinde Eğitim Fakültesi öğrencilerinin mesleki tutum, akademik güdülenme ve akademik öz yeterlik puan ortalamalarının okudukları bölümlere göre farklılaşıp farklılaşmadığını incelemek için Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) yapılmıştır. Elde edilen sonuçlara göre Eğitim Fakültesi öğrencilerinin mesleki tutumları okudukları bölümlere göre anlamlı derecede farklılaşmaktadır ($p<.05$). Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık bölümünde okuyan öğrencilerin mesleki tutum düzeylerinin, Türkçe Öğretmenliği ve Okul Öncesi Öğretmenliği bölümlerinde okuyan

öğrencilere göre daha yüksek olduğu sonucuna varılmıştır ($p<0.05$). Öğrencilerin akademik güdülenme ve akademik öz yeterlik düzeyleri ise okudukları bölüme göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p>0.05$).

Tablo 4.3.6: Mesleki Tutum, Akademik Güdülenme ve Akademik Öz Yeterlik Düzeylerinin Hayatından Memnun Olma Durumu Açısından Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

Değişkenler	Hayatında		Varyan		sKayna	KT	sd	KO	F	p	Anla	
	n	Memnun	n	$\bar{X}$								ss
Mesleki Tutum	A-Mem D.		10	1.64	.58							
	B-Kıs. Mem.		128	1.65	.44	G. Arası	1.09	2	.545			
	C-Tam. Mem.		121	1.52	.46	G. İçi	53.72	256	.210	2.59	.076	
	Toplam		259	1.59	.46	Toplam	54.81	258				
Akademik Güdülenme	A-Mem D.		10	2.74	.65							
	B-Kıs. Mem.		128	2.44	.55	G. Arası	2.660	2	1.33	4.50	.012	A>B A>C
	C-Tam. Mem.		121	2.29	.51	G. İçi	75.61	256	.295			
	Toplam		259	2.38	.55	Toplam	78.27	258				
Akademik Öz Yeterlik	A-Mem D.		10	2.72	.49							
	B-Kıs. Mem.		128	2.64	.58	G. Arası	1.363	2	.681			
	C-Tam. Mem.		121	2.50	.49	G. İçi	75.70	256	.296	2.30	.102	
	Toplam		259	2.58	.54	Toplam	77.064	258				

(* $p<0.05$) **Mem D.** : Memnun Değil; **Kıs. Mem.** : Kısmen Memnun; **Tam. Mem.**: Tamamen Memnun

Tablo 4.3.6 incelendiğinde Eğitim Fakültesi öğrencilerinin mesleki tutum, akademik güdülenme ve akademik öz yeterlik düzeyleri hayatından memnuniyet durumuna göre

farklılaşp farklılaşmadığını incelemek için Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) yapılmıştır. Elde edilen sonuçlara göre Eğitim Fakültesi öğrencilerinin akademik güdülenme puan ortalamaları ile hayattan memnuniyet durumları arasında anlamlı bir farklılığa rastlanmıştır ($p<.05$). Hayatından memnun olmayan öğrencilerin akademik güdülenme düzeylerinin daha yüksek olduğu görülmektedir ($p<0.05$). Öğrencilerin mesleki tutum ve akademik öz yeterlik puan ortalamaları ile hayatından memnun olma durumları arasında anlamlı bir farklılığa rastlanmamıştır ($p>0.05$).

4.4. Araştırmanın Dördüncü Alt Amacına İlişkin Bulgular

Araştırmanın dördüncü alt amacı olan, “Eğitim Fakültesi öğrencilerinin öğretmenlik tutumları ile akademik öz-yeterlik ve akademik güdülenme düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?” sorusuna ilişkin elde edilen veriler Tablo 4.4.’te sunulmuştur.

Tablo 4.4: Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin Mesleki Tutumları, Akademik Güdülenme ve Akademik Öz Yeterlik Düzeyleri Arasındaki Korelasyon Analizi Sonuçları

Değişkenler		Akademik Öz Yeterlik	Mesleki Tutum	Akademik Güdülenme
Akademik Öz Yeterlik	r	1		
	p			
	n	259		
Mesleki Tutum	r	.324**	1	
	p	.000		
	n	259	259	
Akademik Güdülenme	r	.639**	.313**	1
	p	.000	.000	
	n	259	259	259

($P<0.01$)

Tablo 4.4’te görüldüğü üzere Eğitim Fakültesi öğrencilerinin öğretmenlik tutumları ile akademik öz-yeterlik ve akademik güdülenme puanları arasındaki ilişkiyi belirlemek amacıyla Pearson Korelasyon Analizi yapılmıştır. Yapılan analiz sonucunda akademik öz yeterlik puanı ile mesleki tutum puanı arasında pozitif yönde ve orta düzeyde anlamlı bir ilişki gözlenmiştir ($r=0.324$; $p<0.05$). Mesleki tutum puanı ile akademik güdülenme puanı arasında yine pozitif yönde ve orta düzeyde anlamlı bir ilişki gözlenmiştir ($r=0.313$; $p<0.05$). Akademik öz yeterlik puanı ile akademik güdülenme

puanı arasında pozitif yönde ve yüksek düzeyde anlamlı bir ilişki gözlenmiştir ($r=0.639$; $p<0.05$).

4.5. Araştırmanın Beşinci Alt Amacına İlişkin Bulgular

Araştırmanın beşinci alt amacı olan “Eğitim Fakültesi öğrencilerinin öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları, akademik güdülenme düzeylerini yordamakta mıdır?” sorusuna ilişkin elde edilen veriler Tablo 4.5’te sunulmuştur.

Tablo 4.5: Öğrencilerin Mesleki Tutumlarının Akademik Güdülenme Düzeylerini Yordayıp Yordamadığına İlişkin Basit Regresyon Analizi Sonuçları

Bğımsz Dğişkn	Bğımlı Dğişkn	B	Std. Hata	(β)	t	p	R	R ²	F	p
Sabit	AG	1.719	.118	.31	15.23	.00	.313	.09	27.83	.000
MT		.374	.071	.3	5.276	.00		.08	7	.000

MT: Mesleki Tutum; AG: Akademik Güdülenme

Tablo 4.5 incelendiğinde mesleki tutumun, öğrencilerin akademik güdülenme düzeylerini anlamlı düzeyde yordadığı görülmektedir ($R^2=.098$, $F=27,837$; $p<.001$). Başka bir ifadeyle eğitim fakültesi öğrencilerinin meslek tutumu puanları attıkça akademik güdülenme puanları da artmaktadır. Akademik güdülenme düzeylerindeki toplam varyansın yaklaşık %10’unu mesleki tutum düzeyleri açıklamaktadır.

4.6. Araştırmanın Altıncı Alt Amacına İlişkin Bulgular

Araştırmanın altıncı alt amacı olan “Eğitim Fakültesi öğrencilerinin öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları, akademik öz yeterlik düzeylerini yordamakta mıdır?” sorusuna ilişkin elde edilen veriler Tablo 4.6’da sunulmuştur.

Tablo 4.6. Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin Akademik Güdülenme Düzeylerinin Akademik Öz yeterlik Düzeylerini Yordayıp Yordamadığına İlişkin Basit Regresyon Analizi Sonuçları

Bağımsız Değişken	Bağımlı Değişken	B	Std. Hata	(β)	t	p	R	R ²	F	p
Sabit		1.968	.116		16.937	.000			30.1	.00
MT	AÖY	.384	.070	.324	5.488	.000	.324	.105	13	.00

MT: Mesleki Tutum; AÖY: Akademik Öz Yeterlik

Tablo 4.6 incelendiğinde mesleki tutumun, öğrencilerin akademik öz yeterliklerini anlamlı düzeyde yordadığı görülmektedir ($r^2=.10$; $p<.001$). Başka bir deyişle eğitim fakültesi öğrencilerinin akademik öz yeterlik düzeylerindeki toplam varyansın %10'unu mesleki tutum düzeyleri açıklamaktadır.

4.7.Araştırmanın Yedinci Alt Amacına İlişkin Bulgular

Araştırmanın yedinci alt amacı olan “Eğitim Fakültesi öğrencilerinin akademik güdülenmeleri, akademik öz yeterlik düzeylerini yordamakta mıdır?” sorusuna ilişkin elde edilen veriler Tablo 4.7’de sunulmuştur.

Tablo 4.7: Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin Akademik Güdülenme Düzeylerinin Akademik Öz yeterlik Düzeylerini Yordayıp Yordamadığına İlişkin Basit Regresyon Analizi Sonuçları

Bğmsz Değ.	Bğmlı Değ.	B	Std. Hat a	(β)	t	p	R	R ²	F	p
Sabit		1.066	.117		9.14	.000			177.	.000
AG	AÖY	.634	.048	.639	13.33	.000	.639	.409	78	.000

AG: Akademik Güdülenme; AÖY: Akademik Öz Yeterlik

Tablo 4.7 incelendiğinde akademik güdülenmenin eğitim fakültesi öğrencilerinin akademik öz yeterliklerini anlamlı düzeyde yordadığı görülmektedir ($r^2=.40$; $p<.001$). Başka bir ifadeyle eğitim fakültesi öğrencilerinin akademik öz yeterlik düzeyleri toplam varyansının yaklaşık %41’ini akademik güdülenme düzeyleri açıklamaktadır.

4.8.Araştırmanın Sekizinci Alt Amacına İlişkin Bulgular

Araştırmanın sekizinci alt amacı olan “Eğitim Fakültesi öğrencilerinin öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları ile akademik güdülenmeleri birlikte, akademik öz yeterlik düzeylerini yordamakta mıdır?” sorusuna ilişkin elde edilen veriler Tablo 4.8’de sunulmuştur.

Tablo 4.8: Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları İle Akademik Güdülenmelerinin Birlikte, Akademik Öz Yeterlik Düzeylerini Yordayıp Yordamadığına İlişkin Çoklu Regresyon Analizi Sonuçları

Bğmsz Değ.	Bğmlı Değ.	B	Std. Hata	(β)	t	p	R	R ²	F	p
Sabit		.908	.129		7.061	.000				
MT	AÖY	.163	.059	.137	2.756	.006	.653	.42	94.97	.000
AG		.592	.049	.597	11.965	.000				

* $p < .001$, ** $p < .01$, *** $p < .05$

MT: Mesleki Tutum; AG: Akademik Güdülenme; AÖY: Akademik Öz Yeterlik

Tablo 4.8 incelendiğinde mesleki tutum ve akademik güdülenmenin eğitim fakültesi öğrencilerinin akademik öz yeterliklerini anlamlı düzeyde yordadığı görülmektedir ($r^2 = .42$; $p < .001$). Başka bir ifadeyle ise eğitim fakültesi öğrencilerinin akademik öz yeterlik düzeyleri toplam varyansının %42'sini mesleki tutum ve akademik güdülenme düzeyleri birlikte açıklamaktadır.

BEŞİNCİ BÖLÜM

SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Araştırmaya ait bu bölümde; sonuç, tartışma ve önerilere yer verilerek araştırmadan elde edilen bulgular ile alanyazında ulaşılan diğer araştırma sonuçları karşılaştırılmış ve tartışılmıştır. Çalışmanın alt amaçları çerçevesinde öncelikle eğitim fakültesinde öğrenim gören öğrencilerin mesleki tutum, akademik güdülenme ve akademik öz yeterlik düzeylerinin demografik özelliklere göre incelenmesine ilişkin sonuç ve tartışmalara yer verilmiştir. Daha sonra ise yine eğitim fakültesinde öğrenim gören öğrencilerin mesleki tutum, akademik güdülenme ve akademik öz yeterlik düzeylerinin birbirleriyle olan ilişkileri incelenmiş ve buna ilişkin sonuç ve tartışmalara yer verilmiştir.

5.1. Sonuç ve Tartışma

5.1.1. Araştırmanın Birinci Alt Amacına İlişkin Sonuç ve Tartışma

Araştırmanın birinci alt amacı olan “Eğitim fakültesi öğrencilerinin öğretmenlik mesleğini seçme nedenleri nelerdir?” sorusuna yönelik elde edilen bulgulara göre araştırmaya katılan öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğini seçme nedenleri 11 başlık altında gruplandırılmıştır. Öğrencilerin 78’i öğretmenlik mesleğini çocukluktan beri hayal ettiği, 41’i öğretmenlik mesleğini sevdiği için, 34’ü paylaşmayı ve öğretmeyi sevdiği ve 28’i de çocukları sevdiği için öğretmenlik mesleğini seçmiştir. Boz ve Boz (2008) hazırlamış oldukları çalışmada, öğretmen adaylarının %32’si öğretmenlik mesleğini seçme nedeni olarak “öğretmeyi sevme” cevabını verdiğini tespit etmişlerdir. Nayır ve Taneri (2013) hazırlamış olduğu çalışmada, öğretmen adayların öğretmenlik mesleğini seçme nedenlerini cinsiyete göre incelemiş ve adayların en çok “çocukları sevme, öğretmeyi sevme” cevaplarını verdiğini tespit etmişlerdir. Çakmak ve Kayabaşı (2013) hazırlamış olduğu çalışmada öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğini seçme nedenlerini çeşitli değişkenler açısından incelemişlerdir. Adayların verdiği cevaplar arasında “öğretmen ihtiyacı, mesleği sevme, öğretmeyi sevme” gibi çeşitli sebepler bulunmaktadır. Araştırmanın birinci alt

amacında yer alan nedenler arasında “paylaşmayı ve öğretmeyi sevme, çocukları sevme” cevaplarının frekans değeri yüksek olduğundan ilgili çalışmaların bu araştırma ile örtüştüğü görülmektedir. Eğitim fakültesinde öğrenim gören öğrencilerin öğretmenlik mesleğini seçme nedenleri araştırmalara göre farklılık gösterse de bazı nedenlerin ortak olduğu sonucuna varılmıştır. Meslek seçimi, bireylerin hayatında en önemli kararını vermeleriyle gerçekleştiğinden; bireysel özelliklerin, ilgi, istek gibi duyguların etkili olduğunu öne sürebiliriz.

5.1.2. Araştırmanın İkinci Alt Amacına İlişkin Sonuç ve Tartışma

Araştırmanın ikinci alt amacı olan “Eğitim fakültesi öğrencilerinin öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları ile akademik güdülenme ve akademik öz yeterlik düzeyleri nedir?” sorusuna ilişkin elde edilen bulgulara göre araştırmaya katılan öğretmen adaylarının mesleki tutumlarının “çok düşük” düzeyde, akademik güdülenme ve akademik öz yeterliklerinin ise “düşük” düzeyde olduğu sonucuna varılmıştır. Şeker (2016) hazırlamış olduğu çalışmada öğretmen adaylarının akademik güdülenme ve akademik öz yeterlik düzeylerini incelemiştir. Öğretmen adaylarının akademik güdülenme ve akademik öz yeterlik toplam puanlarının orta düzeyde olduğunu tespit etmiştir. Nakip ve Özcan (2016) öğretmen adaylarının öz yeterlik inanç düzeyleri ile mesleki tutumlarının orta düzeyde olduğunu tespit etmiştir. Ömür ve Nartgün (2013) çalışmasında, eğitim fakültesi öğrencilerinin mesleki tutum ile akademik güdülenme düzeylerinin orta düzeyde olduğunu tespit etmiştir. Demirtaş, Cömert ve Özer (2011) ise hazırlamış oldukları çalışmada öğrencilerin öz yeterlik inançları ve mesleki tutumlarının düşük düzeyli olduğunu tespit etmişlerdir.

Alanyazında bu araştırmanın barındırdığı üç değişkenin birden kullanıldığı bir çalışmaya rastlanılmadığından, daha çok değişkenlerin ikişerli olarak kullanıldığı çalışmalar referans alınmıştır. Fakat alanyazın incelendiğinde, ilgili alt amaca ait sonucun diğer çalışmalarla da benzerlik gösterdiği görülmüştür. Fakat hazırlanan bu araştırma da genel olarak öğretmen adaylarının mesleki tutumlarının çok düşük düzeyde, akademik güdülenme ve akademik öz yeterliklerinin ise düşük düzeyde olduğu tespit edilmiştir. Buradan hareketle öğrencilerin eğitim kalitesinden memnun olmamaları, sosyal-kültürel alanların azlığı, güdülenmeyi artıracak uygulamaların bulunmaması gibi faktörlerin öğrencileri etkileyebileceği düşünülmektedir.

5.1.3. Araştırmanın Üçüncü Alt Amacına İlişkin Sonuç ve Tartışma

Araştırmanın üçüncü alt amacı, “Eğitim Fakültesi öğrencilerinin öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları ile akademik güdülenme ve akademik öz yeterlik düzeyleri cinsiyetlerine, gelir durumlarına, yetiştiği yere, sınıf düzeylerine, bölümlerine ve hayatından memnun olma düzeylerine göre anlamlı farklılık göstermekte midir?” şeklindedir.

Araştırmadan elde edilen sonuçlara göre, eğitim fakültesi öğrencilerinin mesleki tutumları cinsiyete göre anlamlı farklılık göstermemektedir. Ancak, Üstüner, Demirtaş ve Cömert (2009) öğretmen adaylarının mesleki tutumları ile cinsiyetleri arasında anlamlı farklılık olduğunu tespit etmiştir. Alanyazında farklı çalışmalara da rastlanmıştır. Bulut (2009) hazırlamış olduğu çalışmada öğretmen adaylarının mesleki tutumlarının cinsiyet değişkenine göre farklılaşmadığını tespit etmiştir. Bu sonuç araştırmayı destekler niteliktedir. Öğretmenliğe ilişkin tutumların öğrencilerin kız veya erkek olmalarına göre herhangi bir değişkenlik göstermediği sonucu ortaya çıkmaktadır.

Araştırmadan elde edilen sonuçlara göre eğitim fakültesi öğrencilerinin mesleki tutumları gelir durumlarına göre anlamlı farklılık göstermemektedir. Yani öğrencilerin gelir durumunun iyi veya orta düzeyde olması, mesleki tutumlarını etkilememektedir. Bu durumun öğrencilerin Vakıf Üniversitesi’nde öğrenim görüyor olmasından kaynaklı olabileceği düşünülmüştür. Ancak alanyazında mesleki tutum ile gelir düzeyi değişkenini inceleyen herhangi bir çalışmaya ulaşılamamıştır.

Araştırmadan elde edilen bir diğer sonuca göre eğitim fakültesi öğrencilerinin mesleki tutumları ile yetişmiş olduğu yer değişkeni arasında anlamlı farklılığa rastlanmamıştır. Akkaya (2009) tarafından hazırlanan çalışmada, bu araştırma ile benzer bir sonuca ulaşmış ve öğretmen adaylarının mesleki tutumları ile yetiştiği yer arasında anlamlı bir farklılığa rastlanmamıştır. Öğretmen adaylarının mesleki tutum düzeylerini il, ilçe, köy veya kasabada yetişmiş olmaları etkilememektedir.

Araştırmadan elde edilen sonuçlara göre eğitim fakültesi öğrencilerinin mesleki tutumları ile sınıf düzeyleri arasında anlamlı farklılığa rastlanmamıştır. Çiçek Sağlam (2008) ise hazırlamış olduğu çalışmasında öğretmen adaylarının mesleki tutumlarının

sınıf düzeyine göre anlamlı farklılık gösterdiğini tespit ederken, Tanrıöğen (1997), Terzi ve Tezci (2007) hazırlamış oldukları çalışmalarda eğitim fakültesi öğrencilerinin mesleki tutumları ile sınıf düzeyi arasında anlamlı farklılık bulunmadığını tespit etmişlerdir.

Araştırmadan elde edilen sonuçlara göre öğretmen adaylarının mesleki tutumları ile okumuş oldukları bölüm değişkeni arasında anlamlı farklılığa rastlanmıştır. Bu farklılık Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık bölümünde okuyan öğrencilerin lehinedir. Türkçe Öğretmenliği ve Okul Öncesi Öğretmenliği bölümlerinde okuyan öğrencilere göre Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık bölümünde okuyan öğrencilerin mesleki tutum düzeyleri daha yüksek olduğu sonucuna varılmıştır. Bulut (2009) hazırlamış olduğu çalışmasında öğretmen adaylarının mesleki tutumlarının anabilim dalına (bölümüne) göre anlamlı farklılık gösterdiğini tespit etmiştir. Bu sonuçlardan hareketle öğretmen adaylarının okumuş olduğu bölüm ile mesleki tutum düzeyleri arasında olumlu bir ilişki olduğundan söz etmek mümkündür. Adayların okumuş olduğu bölüm mesleki tutum düzeylerini etkilemekte ve onların mesleğe karşı olumlu veya olumsuz tutum sergilemelerine sebep olmaktadır.

Araştırmadan elde edilen sonuçlara göre öğretmen adaylarının mesleki tutumları ile hayattan memnun olma düzeyleri arasında anlamlı ilişkiye rastlanmamıştır. Adayların hayattan memnuniyet düzeyleri mesleki tutum düzeylerini etkilememektedir. Alanyazında iki değişkeni içeren bir çalışmaya ise rastlanılmamıştır. Öğretmen adaylarının mesleğe yönelik tutumlarının henüz öğrenci olmaları sebebiyle hayatlarından memnun olma düzeylerini etkilemediği düşünülmektedir. Akademik sürecin sonunda mesleğe başlayan adayların, mesleki tutum düzeylerinin hayat şartlarına etki edeceği, hem mesleği icra etmenin vermiş olduğu hazzını hem de maddi koşulları iyileştirmenin mutluluğunu yaşayacakları düşünülmektedir.

Araştırmaya ait bir diğer değişken olan akademik güdülenme ile ilgili ulaşılan sonuçlara göre ise öğretmen adaylarının akademik güdülenme düzeyleri ile cinsiyetleri arasında anlamlı farklılığa rastlanılmamıştır. Terzi, Ünal ve Gürbüz (2011) tarafından hazırlanan çalışmada öğrencilerin cinsiyetlerine göre akademik güdülenme düzeyleri arasında anlamlı bir ilişkiye rastlanılmamıştır. Şahin ve Hacıömeroğlu (2011) tarafından hazırlanan çalışmada öğrencilerin akademik güdülenme düzeylerine göre cinsiyet değişkeni arasında anlamlı bir farklılığa rastlanmamıştır. Öğretmen

adaylarının kız veya erkek ola durumunun akademik güdülenme düzeyleri açısından belirleyici bir faktör olmadığı sonucuna varılmıştır.

Araştırmadan elde edilen bulgulara göre eğitim fakültesi öğrencilerinin akademik güdülenme düzeyleri ile gelir durumları arasında anlamlı farklılığa rastlanmamıştır. Bu durumun, öğrencilerin Vakıf Üniversitesi'nde öğrenim görüyor olmasından kaynaklı olabileceği düşünülmüştür. Aktaş (2017) tarafından hazırlanan çalışmada İlahiyat Fakültesi öğrencilerinin güdülenme düzeyleri ile ekonomik durumları arasında anlamlı ilişkiye rastlanmıştır. Ekonomik durumunu iyi düzeyde olan öğrencilerin akademik güdülenme düzeylerinin daha yüksek olduğu sonucuna varılmıştır.

Araştırmadan elde edilen bulgulara göre eğitim fakültesi öğrencilerinin akademik güdülenme düzeyleri ile yetiştiği yer değişkeni arasında anlamlı farklılığa rastlanmamıştır. Bitlisli ve ark. (2013) tarafından hazırlanan çalışmada, öğrencilerin beş faktörlü kişilik özellikleri ile akademik güdülenme düzeyleri geldiği yer değişkenine göre incelenmiş fakat herhangi bir farklılık ortaya çıkmamıştır. Alanyazında iki değişkeni bir arada inceleyen farklı bir çalışmaya rastlanılmamıştır. Sonuçlardan hareketle öğrencilerin büyük veya küçük yerleşim birimlerinde yetişmeleri, akademik güdülenme düzeylerini etkilememektedir.

Araştırmadan elde edilen bulgulara göre eğitim fakültesi öğrencilerinin akademik güdülenme düzeyleri ile öğrenim gördükleri sınıf değişkeni arasında anlamlı farklılığa rastlanmamıştır. Arıoğlu (2009) tarafından hazırlanan çalışmada İngilizce öğretmeni adaylarının akademik motivasyonlarını incelenmiş, 1. ve 4. sınıfta öğrenim gören öğrencilerin 2. ve 3. sınıfta öğrenim gören öğrencilere göre akademik motivasyon düzeylerinin daha yüksek olduğu sonucuna varılmıştır. Terzi, Ünal ve Gürbüz (2011) tarafından hazırlanan çalışmada 4. sınıf öğrencilerinin akademik güdülenme düzeylerinin 2. Sınıf öğrencilerine göre daha yüksek olduğu saptanmıştır. Bu araştırmada sınıf düzeylerine ait herhangi bir farklılık tespit edilmemiştir. Bunun sebebi ise örneklem grubuna ait 4. sınıfta öğrenim gören öğrenci bulunmaması olarak düşünülmektedir.

Araştırmadan elde edilen bulgulara göre eğitim fakültesi öğrencilerinin akademik güdülenme düzeyleri ile okudukları bölüm arasında anlamlı farklılığa rastlanmamıştır.

Şahin ve Hacıömeroğlu (2011) tarafından hazırlanan çalışmada ise farklı anabilim dallarına devam eden öğrencilerin akademik güdülenme düzeyleri arasında anlamlı bir fark olduğu sonucuna varılmıştır. Demir ve Arı (2013) tarafından hazırlanan çalışmada adayların akademik güdülenme düzeylerinin anabilim dalına göre anlamlı farklılık gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır. Örneğin Sınıf Öğretmenliği bölümü adaylarının akademik güdülenme düzeylerinin diğer anabilim dallarında öğrenim gören adaylara göre daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Ancak bu çalışmada öğretmen adaylarının akademik güdülenme düzeyleri ile okumuş olduğu bölüm arasında herhangi bir ilişkiye rastlanmamıştır. Bu durumun sebebi olarak, öğrencilerin okumuş oldukları bölümden memnun olmadıkları, bu sebeple kendilerini güdüleyecek faktörlerin bulunmadığı düşünülmektedir.

Araştırmadan elde edilen sonuçlara göre öğretmen adaylarının akademik güdülenmeleri ile hayattan memnun olma düzeyleri arasında anlamlı bir ilişkiye rastlanmıştır. Hayatından memnun olmayan öğrencilerin akademik güdülenme düzeylerinin, hayatından memnun olan veya kısmen memnun olan öğrencilere oranla daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Elde edilen bu sonuca göre, hayat standartlarından veya yaşam koşullarından memnun olmayan öğrencilerin, öğretmenlik mesleğine sahip olmaları ile birlikte hayat şartlarını belli bir düzene oturtma isteği olarak düşünülmüştür.

Araştırmaya ait bir diğer değişken olan akademik öz yeterlik ile ilgili ulaşılan sonuçlara göre ise eğitim fakültesi öğrencilerinin akademik öz yeterlik düzeyleri ile cinsiyet değişkeni arasında anlamlı farklılığa rastlanmamıştır. Alanyazında hem bu sonucu destekler nitelikte hem de farklı sonuçların bulunduğu çalışmalar yer almaktadır. Satıcı (2013) ve Fırat Durdukoca (2010) tarafından hazırlanan çalışmalarda üniversite öğrencilerinin akademik öz yeterlik düzeylerinin cinsiyet değişkenine göre farklılaştığı ve bu farklılığın erkek öğrencilerin lehine durumda olduğu tespit edilmiştir. Özsüer ve ark. (2010); Gürbüzöğlü Yalmanlı ve Aydın (2010) tarafından hazırlanmış olan çalışmalarda ise üniversite öğrencilerinin akademik öz yeterlik düzeyleri ve cinsiyetleri arasında anlamlı farklılığa rastlanmamıştır. Elde edilen bu sonuç hazırlanmış olan araştırmayı destekler niteliktedir. Alanyazında farklı sonuçlara ait çalışmalar bulunsa da araştırma sonuçlarımıza göre öğrencilerin

akademik öz yeterlik düzeylerinin belirlenmesinde cinsiyet değişkeninin etkili olmadığı sonucuna varılmıştır.

Araştırmadan elde edilen sonuçlara göre eğitim fakültesi öğrencilerinin akademik öz yeterlik düzeyleri ile gelir durumu ve yetiştiği yer değişkeni arasında anlamlı farklılığa rastlanmamıştır. Satıcı (2013) tarafından hazırlanan çalışmada öğrencilerin akademik öz yeterlik düzeyleri ile ailelerin gelir durumu ve yaşadıkları yer değişkeni incelenmiş ve gelir durumu iyi olan öğrencilerin öz yeterlik düzeylerinin daha yüksek olduğunu tespit edilmiştir. Hazırlanan araştırmada ise bu durumun tersi olarak, öğrencilerin gelir düzeyi ile akademik öz yeterlikleri arasında anlamlı bir farklılığa rastlanmamıştır. Yani öğrencilerin maddi durumları akademik öz yeterlik düzeylerinin artmasına ve düşmesine etki etmemektedir. Aynı araştırmada, öğrencilerin uzun süre yaşadığı yer değişkenine göre akademik öz yeterlik düzeyleri arasında anlamlı farklılık bulunmadığı tespit edilmiştir. Araştırmaya katılan öğrencilerin il veya ilçede yetişme durumlarının akademik öz yeterlik düzeylerini etkilemediği sonucuna varılmıştır. Öğrencilerin gelişmiş bir şehirde veya küçük bir ilçede yetişmesi eğitim hayatını etkileyen belirleyici bir etken olmadığı söylenebilir.

Araştırmadan elde edilen sonuçlara göre eğitim fakültesi öğrencilerinin akademik öz yeterlik düzeyleri ile sınıf değişkeni arasında anlamlı farklılığa rastlanmamıştır. Şeker (2017) tarafından hazırlanan çalışmada öğretmen adaylarının akademik öz yeterlik düzeylerinin sınıf düzeyine göre anlamlı fark göstermediği tespit edilmiştir. Palavan ve Açar (2015) tarafından hazırlanan çalışmada öğretmen adaylarının akademik öz yeterlikleri çeşitli değişkenler açısından incelenmiştir. Araştırmadan elde edilen sonuçlara göre öğretmen adaylarının akademik öz yeterlik düzeyleri ile belirlenen sınıf değişkeni arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılığa rastlanmamıştır. Örnek olarak verilen çalışmalar hazırlanan bu araştırma ile benzer sonuçlar göstermektedir. Öğrencilerin sınıf düzeyleri akademik öz yeterlik düzeylerinin artmasında veya azalmasına etki eden bir faktör olmamıştır.

Araştırmadan elde edilen sonuçlara göre eğitim fakültesi öğrencilerinin akademik öz yeterlik düzeyleri ile bölüm değişkeni arasında anlamlı farklılığa rastlanmamıştır. Yenilmez (2016) tarafından hazırlanan çalışmada öğretmen adaylarının akademik öz-yeterlikleri ve matematik öğretimine yönelik öz yeterlikleri ile sınıf düzeyleri arasında anlamlı farklılığa rastlanmamıştır. Elde edilen sonuçlara göre eğitim fakültesi

öğrencilerinin okumuş olduğu bölümler ile akademik öz yeterlik düzeyleri arasında herhangi bir ilişki olmadığı tespit edilmiştir. Bölüm değişkeni, öğrencilerin akademik öz yeterlik düzeylerinin yükselmesine veya azalmasına etki etmemektedir.

Araştırmadan elde edilen sonuçlara göre öğretmen adaylarının akademik öz yeterlikleri ile hayattan memnun olma düzeyleri arasında anlamlı bir ilişkiye rastlanmamıştır. Akademik güdülenmenin aksine, öğrencilerin hayatlarından memnun olma, memnun olma veya kısmen memnun olmaları akademik öz yeterlik düzeylerini etkilememektedir. Alanyazında ilgili iki değişkeni inceleyen bir çalışmaya rastlanılmamıştır. Öğretmen adaylarının henüz öğrenci olmaları sebebiyle akademik öz yeterlik düzeylerinin yeterli olmadığı ve bu sebeple bu faktörün hayatların memnun olma düzeylerini etkilemediği düşünülmektedir. Eğitim öğretim sürecini tamamlayarak mesleğe adım atan adayların öz yeterlik düzeylerinin gelişeceği ve buna bağlı olarak hayatlarından memnun olma veya olmama düzeylerinin etkileneceği düşünülmektedir.

5.1.4. Araştırmanın Dördüncü Alt Amacına İlişkin Sonuç ve Tartışma

Araştırmanın dördüncü alt amacı “Eğitim Fakültesi öğrencilerinin öğretmenlik tutumları ile akademik öz-yeterlik ve akademik güdülenme düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?” şeklindedir.

Araştırmaya ilişkin elde edilen bulgulara göre, öğrencilerin mesleki tutumları ile akademik öz yeterlik ve akademik güdülenme düzeyleri arasında pozitif yönlü anlamlı bir ilişki olduğu tespit edilmiştir.

Yapılan analizler sonucunda akademik öz yeterlik puanı ile mesleki tutum puanı arasında pozitif yönde ve orta düzeyde anlamlı bir ilişki gözlenmiştir. Nakip ve Özcan (2016) hazırlamış olduğu çalışmasında, hazırlanan bu araştırma ile paralel olarak öğretmen adaylarının öz yeterlik inanç düzeyleri ile mesleki tutumlarını incelemiş ve iki değişken arasında pozitif yönde ve orta düzeyde anlamlı bir ilişki olduğunu tespit etmiştir. Demirtaş, Cömert ve Özer (2011) hazırlamış olduğu çalışmasında öğretmen adaylarının mesleğe yönelik tutumları ile öz yeterlik inançları arasında orta düzeye yakın pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğunu tespit etmiştir. Örnek olarak gösterilen araştırmalara ait sonuçlar, araştırma sonuçlarımızla benzerlik göstermektedir. Öğretmen adaylarının akademik öz yeterlik ve mesleki tutum puanları arasında

anlamli bir iliŒki olduğu sonucuna ulaŒılmıŒtır. Buna bağlı olarak ğretmen adaylarının akademik öz yeterlikleri arttıka, mesleki tutumları da artmaktadır.

AraŒtırmadan elde edilen sonuçlara göre, mesleki tutum puanı ile akademik güdülenme puanı arasında yine pozitif yönde ve orta düzeyde anlamli bir iliŒki gzlenmiŒtir. Ömür ve Nartgün (2013) hazırlamıŒ olduğu alıŒmasında, eğitim fakültesi ğrencilerinin mesleki tutumları ile akademik güdülenme düzeyleri arasında orta düzeyde anlamli bir iliŒki olduğunu tespit etmiŒtir. Aynı alıŒmada yine eğitim fakültesi ğrencilerinin öğretmenlik mesleğine iliŒkin tutumları ve akademik güdülenme düzeyleri ile öz yeterlik boyutu arasında dŒk düzeyli anlamli bir iliŒki olduğu tespit edilmiŒtir.

AraŒtırmadan elde edilen bir diğer bulguya göre, akademik öz yeterlik puanı ile akademik güdülenme puanı arasında pozitif yönde ve yüksek düzeyde anlamli bir iliŒki gzlenmiŒtir. Akbay ve Gizir (2010) niversite ğrencilerinin akademik güdülenme ve akademik öz yeterlik düzeyleri arasında pozitif yönde ve yüksek düzeyde anlamli bir iliŒki olduğunu tespit etmiŒtir. Alemdağ, nc ve Yılmaz (2014) ğretmen adaylarının akademik motivasyon ve akademik öz yeterlik düzeyleri arasında pozitif yönde ve orta düzeyde anlamli iliŒki olduğunu tespit etmiŒtir. Œeker (2017) hazırlamıŒ olduğu alıŒmasında ğretmen adaylarının akademik güdülenme ve akademik öz yeterlik düzeyleri arasında pozitif yönde ve orta düzeyde anlamli bir iliŒki olduğunu tespit etmiŒtir.

Yukarıda bahsedilen sonuçlar, bu alıŒmaya yakın veya benzer özellikler göstermektedir. Ayrıca bu sonuçlar ğretmen adaylarının mesleki tutumlarının, akademik öz yeterlik ve akademik güdülenme düzeylerini de aynı yönde etkileyeceğini ve geliŒtireceĐini göstermektedir. Öğretmen adaylarının mesleki tutumları ne kadar olumlu olursa, akademik güdülenme düzeyleri de doğru orantılı olarak artacaktır. Yine aynı sonuca benzer olarak ğretmen adaylarının mesleğe yönelik tutumları ne kadar olumlu olursa, mesleğe karŒı olan öz yeterlik düzeyleri de artacak ve geliŒecektir. Mesleki veya akademik olarak olumsuz tutum sergilemek yine doğru orantılı olarak hem güdülenme hem de öz yeterlik düzeyini olumsuz yönde etkileyebilir.

5.1.5. Araştırmanın Beşinci Alt Amacına İlişkin Sonuç ve Tartışma

Araştırmanın beşinci alt amacı “Eğitim Fakültesi öğrencilerinin öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları, akademik güdülenme düzeylerini yordamakta mıdır?” şeklindedir. Araştırmaya ilişkin elde edilen bulgulara göre eğitim fakültesi öğrencilerinin mesleğe yönelik tutumlarının, akademik güdülenme düzeylerini anlamlı bir şekilde yordadığı gözlenmiştir.

Ömür ve Nartgün (2013) hazırlamış olduğu çalışmada öğretmen adaylarının mesleki tutum ve güdülenme düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki olduğunu tespit etmiş, öğrencilerin güdülenme düzeylerinin mesleğe yönelik tutumlarının anlamlı bir yordayıcısı olduğu sonucuna varmıştır. Bu sonuçlardan hareketle, eğitim fakültesi öğrencilerinin mesleki tutumlarının olumlu olması akademik olarak olumlu bir şekilde güdülenmelerini sağlamaktadır. Bunun sonucunda yüksek akademik güdülenme düzeyime sahip öğretmen adaylarının, akademik anlamda daha başarılı olabilecekleri sonucuna varılabilir. Ayrıca mesleğe karşı olumsuz bir tutum sergileyen öğretmenin de akademik olarak güdülenme düzeyi düşük olmaktadır. Bu durumun sonucunda da öğretmen adaylarının başarısız bir akademik süreç geçireceği söz konusu olabilir

5.1.6. Araştırmanın Altıncı Alt Amacına İlişkin Sonuç ve Tartışma

Araştırmanın altıncı alt amacı “Eğitim Fakültesi öğrencilerinin öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları, akademik öz yeterlik düzeylerini yordamakta mıdır?” şeklindedir. Araştırmaya ilişkin elde edilen bulgulara göre eğitim fakültesi öğrencilerinin mesleğe yönelik tutumlarının akademik öz yeterlik düzeylerini anlamlı şekilde yordadığı sonucuna varılmıştır

Yenice ve Tunç (2017) hazırlamış oldukları çalışmada pedagojik formasyon eğitimi alan öğretmen adaylarının mesleğe yönelik tutumları ile mesleki öz yeterlik düzeylerini incelemişler ve iki değişken arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğuna rastlamışlardır. Bu sonuca göre pedagojik formasyon eğitimi alan adayların mesleki tutum puanları arttıkça mesleki öz yeterlik düzeylerinin arttığı gözlemlenmektedir. Öğretmen adaylarının mesleki tutum düzeylerinin yüksek olması durumunda akademik öz yeterlik düzeylerinin de artacağı söylenebilir.

Ekici, Çıbık ve Fettahlıoğlu (2014) hazırlamış oldukları çalışmada biyoloji bölümü öğrencilerinin biyoloji öz yeterlik inançlarının mesleğe yönelik tutumlarının

yordayıcısı olup olmadığını incelemişlerdir. Elde edilen sonuçlara göre öğrencilerin biyoloji öz yeterlik inançlarının mesleki tutumlarını pozitif yönde anlamlı bir şekilde yordadığı görülmektedir.

Demirtaş, Cömert ve Özer (2011) hazırlamış oldukları çalışmada öğrencilerin öz yeterlik inançları mesleki tutumları arasında pozitif yönde düşük düzeyli anlamlı ilişki olduğu sonucuna varmışlardır. Nakip ve Özcan (2016) hazırlamış oldukları çalışmada öğretmen adaylarının öz yeterlik inanç düzeyleri ile mesleki tutum düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki olduğunu tespit etmiştir. Elde edilen bu bulgular ile öğrencilerin öz yeterlik düzeylerini geliştiren etkinliklerin, mesleki tutum düzeylerini de geliştireceği aynı zamanda mesleki tutumu geliştirmeye yönelik çalışmaların da öz yeterlik inançlarını geliştireceği sonucuna varılmıştır. Başka bir deyişle iki farklı değişkenin de birbirini anlamlı düzeyde etkilediği görülmektedir.

Araştırmadan elde edilen sonuçlar ışığında öğretmenlik mesleğini seçen öğrencilerin mesleğe karşı olumlu tutum sergilemesi, mesleğe yönelik gönüllük ve bağlılık göstermesi ile ilişkilendirilebilir. Öğrencilerin mesleğe karşı olumlu tutum sergilemesi ve yüksek düzeyde akademik öz yeterlik göstermesi okuldaki eğitim ve öğretim faaliyetlerinin niteliğini de arttırabilir ve mesleğin daha başarılı bir şekilde icra edilmesini sağlayabilir

5.1.7. Araştırmanın Yedinci Alt Amacına İlişkin Sonuç ve Tartışma

Araştırmanın yedinci alt amacı “Eğitim Fakültesi öğrencilerinin akademik güdülenmeleri, akademik öz yeterlik düzeylerini yordamakta mıdır?” şeklindedir. Araştırmaya ilişkin elde edilen bulgulara göre eğitim fakültesi öğrencilerinin akademik güdülenmelerinin akademik öz yeterliklerini anlamlı düzeyde yordadığı sonucuna varılmıştır.

Akbay ve Gizir (2010) hazırlamış oldukları çalışmada akademik öz yeterlik ve akademik güdülenme düzeylerini akademik erteleme davranışının yordayıcısı olarak ele almışlardır. Araştırmaya göre öğrencilerin akademik öz yeterlik ve akademik güdülenme düzeyleri arttıkça akademik erteleme davranışlarında bir azalma olduğu tespit edilmiştir. Araştırmanın değişkenleri arasındaki korelasyona bakıldığında ise akademik öz yeterlik ve akademik güdülenme düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki olduğu ifade edilmiştir. Öğrencilerin akademik öz yeterlikleri arttıkça, akademik görev

ve sorumluluklara yönelik güdülenmelerinin de daha yüksek olacağı sonucuna varılabilir.

Aktaş (2017) hazırlamış olduğu çalışmasında İlahiyat Fakültesi öğrencilerinin akademik güdülenme ve akademik öz yeterlik düzeylerini incelemiş ve iki değişken arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğunu tespit etmiştir. Araştırma sonucuna göre İlahiyat Fakültesi öğrencilerinin akademik güdülenme düzeyleri arttıkça akademik öz yeterlik düzeylerinin de arttığı söylenebilmektedir.

Akbay (2009) hazırlamış olduğu çalışmasında öğrencilerin akademik güdülenme ve akademik öz yeterlik düzeyleri arasında yüksek düzeyde anlamlı ve pozitif yönde bir ilişki olduğunu tespit etmiştir. Öğrencilerin akademik güdülenme ve akademik öz yeterlik düzeylerinin birbirlerini anlamlı bir şekilde yordadığı sonucuna varılmıştır. Şeker (2017) öğretmen adaylarının akademik öz yeterlik ve akademik güdülenme düzeylerini incelemiş ve akademik öz yeterlik düzeylerinin akademik güdülenmeyi açıkladığı sonucunu tespit etmiştir.

Örnek verilen araştırma sonuçlarına benzer olarak bu çalışmada da eğitim fakültesi öğrencilerinin akademik güdülenme düzeylerinin, akademik öz yeterlik düzeylerini anlamlı bir şekilde yordadığı sonucuna varılmıştır. Bu iki değişkenin birbiriyle bağlantılı olduğu söylenebilir. Öğrencilerin akademik güdülenme düzeyleri arttıkça, yani derslere karşı yüksek düzeyde olumlu bir güdülenme sergilendikçe, akademik sürece karşı yeterlik düzeyinin de artacağı söylenebilir. Aynı zamanda öğrencilerin akademik görev ve sorumluluklara karşı kendilerini olumlu düzeyde yeterli görmeleri, akademik başarı beklentisi içinde olmalarını ve yüksek düzeyde başarı güdülenmesine sahip olmalarını sağlayacağı söylenebilir.

5.1.8. Araştırmanın Sekizinci Alt Amacına İlişkin Sonuç ve Tartışma

Araştırmanın sekizinci alt amacı “Eğitim Fakültesi öğrencilerinin öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları ile akademik güdülenmeleri birlikte, akademik öz yeterlik düzeylerini yordamakta mıdır?” şeklindedir. Araştırmaya ilişkin elde edilen bulgulara göre eğitim fakültesi öğrencilerinin mesleğe yönelik tutumları ile akademik güdülenmeleri birlikte, akademik öz yeterliklerini anlamlı düzeyde yordadığı sonucuna varılmıştır.

Ömür ve Nartgün (2013) öğrencilerin güdülenme düzeylerinin mesleğe yönelik tutumlarının anlamlı bir yordayıcısı olduğu sonucuna varmıştır. Hazırlanan bu araştırma ile benzer özellik gösteren bu durum öğrencilerin tutumları ile güdülenmeleri arasında anlamlı bir ilişki olduğunu ve birbirlerini etkiledikleri sonucunu ortaya koymaktadır.

Yenice ve Tunç (2017) pedagojik formasyon eğitimi alan adayların mesleki tutum puanları arttıkça mesleki öz yeterlik düzeylerinin de arttığı sonucuna varmıştır. Ekici, Çıbık ve Fettahlıoğlu (2014) öğrencilerin biyoloji öz yeterlik inançlarının, mesleki tutumlarını pozitif yönde anlamlı bir şekilde yordadığı sonucuna varmıştır. Nakip ve Özcan (2016) öğrencilerin öz yeterlik düzeylerini geliştiren etkinliklerin, mesleki tutum düzeylerini de geliştireceği aynı zamanda mesleki tutumu geliştirmeye yönelik çalışmaların da öz yeterlik inançlarını geliştireceği sonucuna varılmıştır. Başka bir deyişle iki farklı değişkenin de birbirini anlamlı düzeyde etkilediği görülmektedir.

Örnek olarak gösterilen çalışmalar ışığında hazırlanan araştırmaya ait sonuçlarda da eğitim fakültesi öğrencilerinin mesleğe yönelik tutumlarının, akademik öz yeterlik düzeylerini anlamlı bir şekilde yordadığı görülmektedir. Mesleki tutum değişkeninin öğretmen adaylarının hem akademik güdülenme düzeylerini hem de akademik öz yeterlik düzeylerini anlamlı bir şekilde yordadığı sonucu ortaya çıkmaktadır. Mesleğe yönelik tutumun olumlu olması halinde, akademik güdülenme ve akademik öz yeterlik düzeyleri de etkilenecek artış gösterecektir diyebiliriz.

Aktaş (2017) İlahiyat Fakültesi öğrencilerinin akademik güdülenme ve akademik öz yeterlik düzeyleri arasında anlamlı ilişki olduğunu tespit etmiştir. İlahiyat fakültesi öğrencilerinin akademik güdülenme düzeyleri arttıkça akademik öz yeterlik düzeylerinin de arttığı söylenebilmektedir. Akbay (2009) öğrencilerin akademik güdülenme ve akademik öz yeterlik düzeyleri arasında yüksek düzeyde anlamlı ve ilişki olduğunu tespit etmiştir. Öğrencilerin akademik güdülenme ve akademik öz yeterlik düzeylerinin birbirlerini anlamlı bir şekilde yordadığı sonucu ortaya çıkmıştır. Şeker (2017) öğretmen adaylarının akademik öz yeterlik düzeylerinin akademik güdülenmelerini açıkladığı sonucuna varmıştır.

Örnek olarak verilen çalışmalarla benzer olarak, hazırlanan bu araştırmadan elde ettiğimiz bulgulara göre öğretmen adaylarının akademik güdülenme ve akademik öz yeterlik düzeyleri, birbirlerini anlamlı düzeyde yordamaktadır. Başka bir deyişle

öğrencilerin güdülenme düzeyleri arttıkça öz yeterlik düzeyleri de artmakta olup; güdülenme düzeyleri azaldıkça öz yeterlik düzeyleri de azalmaktadır.

Araştırmadan elde edilen bulgulara göre, eğitim fakültesi öğrencilerinin mesleğe yönelik tutumları ve akademik güdülenme düzeyleri birlikte, akademik öz yeterlik düzeylerini yordamaktadır. Bu durumun, akademik başarıyı da beraberinde getireceği yorumu yapılabilir. Olumlu yönde sergilenen mesleki tutum, hem güdülenmeyi artıracak hem de öz yeterlik düzeyinin yükselmesini sağlayacaktır. Aynı zamanda akademik güdülenme düzeyi yüksek olan öğrencilerin öz yeterlik düzeyleri de yükselecek, bu durumun sonucunda da akademik anlamda başarılı öğrencilerin, öğretmenlik mesleğine hazırlanacağı söylenebilmektedir.

Öğretmen adaylarının mesleğe karşı olumlu tutum sergilemeleri sonucunda, akademik güdülenme düzeyleri ve akademik öz yeterlik düzeyleri doğru orantılı olarak artmaktadır. Başka bir deyişle öğrencilerin mesleğe karşı olumlu tutuma sahip olması akademik süreç içerisinde hem kendisini yüksek düzeyde güdüleyeceği, hem de derslerde veya sınavlarda yüksek düzeyde öz yeterlik göstereceği söylenebilir.

5.2. Öneriler

Araştırma bulgularına göre elde edilen sonuçlar ışığında bazı önerilerde bulunulmuştur.

5.2.1. Uygulayıcılara Öneriler

1. Eğitim Fakültesi öğrencilerinin mesleğe karşı daha olumlu tutum sergilemeleri, yüksek düzeyde akademik güdülenme ve akademik öz yeterlik sergileyebilmeleri adına, anabilim dalında görevli eğitimciler tarafından mesleki destek eğitimleri verilebilir.
2. Okul rehberlik servisleri üniversite tercihlerinde öğrencilere meslekleri tanıtıcı etkinlikler düzenleyebilir.

5.2.2. Araştırmacılara Öneriler

1. Bu araştırma, Vakıf Üniversitesi genelinde hazırlanmıştır. Farklı düzeyde olan üniversiteler de dâhil edilerek daha büyük bir örneklem grubu üzerinde tekrar çalışılabilir.
2. Örneklem olarak seçilen Vakıf Üniversitesinin 2018-2019 akademik yılında 4. Sınıfa ait öğrencisi bulunmadığından, araştırmaya 1. 2. ve 3. sınıf öğrencileri

dâhil edilmiştir. Bu sebeple tüm sınıfların dâhil edildiği benzer bir çalışma yapılabilir.

3. Araştırma bulgularına göre öğrencilerin düşük düzeyde mesleki tutum sergiledikleri görülmektedir. Bu sebeple öğrencilerin mesleki tutum düzeylerinin niçin düşük düzeyde olduğuna yönelik araştırmalar yapılabilir.

KAYNAKÇA

- Açışlı, S., & Kolomuç, A. (2012). Sınıf Öğretmeni Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumlarının İncelenmesi. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 1(2): 266-271.
- Akbaba, S. (2006). Eğitimde Motivasyon. *Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Dergisi*(13): 343-361.
- Akbaş, A., & Çelikkaleli, Ö. (2006). Sınıf Öğretmeni Adaylarının Fen Öğretimi Öz-Yeterlik İnançlarının Cinsiyet, Öğrenim Türü ve Üniversitelerine Göre İncelenmesi. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2(1): 98-110.
- Akbay, S. E. (2009). Cinsiyete göre üniversite öğrencilerinde akademik erteleme davranışı: Akademik güdülenme, akademik özyeterlik ve akademik yüklenme stillerinin rolü (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Mersin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Mersin.
- Akbay, S., & Gizir, C. (2010). Cinsiyete Göre Üniversite Öğrencilerinde Akademik Erteleme Davranışı: Akademik Güdülenme, Akademik Özyeterlik ve Akademik Yüklenme Stilllerinin Rolü. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 6(1): 60-72.
- Akçaoğlu, M. Ö. (2016). Teacher Candidates' Learning Strategies and Academic Self-Efficacy Levels: Is There a Relation Between the Two? *Cumhuriyet International Journal of Education*, 5(3): 48-66.
- Akkaya, N. (2009). Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumlarının Bazı Değişkenlere Göre İncelenmesi. *Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Dergisi*(25): 35-42.
- Aktaş, H. (2017). Akademik Güdülenme ile Akademik Özyeterlik Arasındaki İlişki: İlahiyat Fakültesi Öğrencileri Üzerine Ampirik Bir Araştırma. *İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 6(3): 1376-1398.
- Alemdağ, C., Öncü, E., & Yılmaz, A. (2014). Beden Eğitimi Öğretmeni Adaylarının Akademik Motivasyon ve Akademik Öz Yeterlikleri. *Hacettepe Spor Bilimleri Dergisi*, 25(1): 23-35.

- Altunçekiç, A., Yaman, S., & Koray, Ö. (2005). Öğretmen Adaylarının Öz-Yeterlik İnanç Düzeyleri ve Problem Çözme Becerileri Üzerine Bir Araştırma (Kastamonu İli Örneği). *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 11(39): 93-102.
- Arioğlu, S. (2009). Academic Motivations of Pre-Service English Language Teachers. *Hacettepe University Journal of Education*, 36, 12-19.
- Aslan, D., & Köksal Aksoy, A. (2006). Okul Öncesi Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları ve Mesleki Benlik Saygılarının İncelenmesi. *Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 15(2): 51-60.
- Aslan, M. (2017). Evaluation of Prospective Teachers in Terms of Academic Self-Efficacy and Professional Competence. *European Journal of Educational Research*, 6(4): 553-563.
- Aslan, S., & Yalçın, M. (2013). Öğretmenliğe İlişkin Tutumun Beş Faktör Kişilik Tipleriyle Yordanması. *Milli Eğitim Dergisi*, 43(197): 169-179.
- Aşkar, P., & Umay, A. (2001). İlköğretim Matematik Öğretmenliği Öğrencilerinin Bilgisayarla İlgili Öz-yeterlik Algısı. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 21(21): 1-8.
- Atkinson, R., Atkinson, R., Smith, E., Bem, D., & Hoeksema, S. N. (2010). *Psikolojiye Giriş*. Ankara: Arkadaş Yayınevi.
- Aydın, F. (2010). Akademik başarının yordayıcısı olarak akademik güdülenme, öz-yeterlilik ve sınav kaygısı. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Aydın, R., & Sağlam, G. (2012). Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumlarının Belirlenmesi. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 10(2): 257-294.
- Aydın, S. (2014). Öğretmen Adaylarının Başarı Amaç Yönelimleri ve Akademik Öz-Yeterliklerinin Yapısal Eşitlik Modeliyle İncelenmesi. *Turkish Studies - International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 9(2): 221-230.

- Aydoğan, H., & Baş, M. (2016). Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine GÜdülenmelerinin İncelenmesi. *Uluslararası Spor, Egzersiz ve Antrenman Bilimi Dergisi*, 2(3): 112-124.
- Bacanlı, H. (2013). *Eğitim Psikolojisi*. Ankara: Pegem Akademi.
- Bandura, A. (1995). *Self-Efficacy in Changing Societies*. İngiltere: Cambridge University Press.
- Başbay, M., Ünver, G., & Bümen, N. (2009). Ortaöğretim Alan Öğretmenliği Tezsiz Yüksek Lisans Öğrencilerinin Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları: Boylamsal Bir Çalışma. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 15(59): 345-366.
- Bitlisli, F., Dinç, M., Çetinceli, E., & Kaygısız, Ü. (2013). Beş Faktör Kişilik Özellikleri İle Akademik GÜdülenme İlişkisi: Süleyman Demirel Üniversitesi Isparta Meslek Yüksekokulu Öğrencilerine Yönelik Bir Araştırma. *Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 18(2): 459-480.
- Bong, M. (1999). Personal Factors Affecting the Generality of Academic Self-Efficacy Judgments: Gender, Ethnicity, and Relative Expertise. *The Journal of Experimental Education*, 67(4): 315-331.
- Boz, Y., & Boz, N. (2008). Kimya ve Matematik Öğretmen Adaylarının Öğretmen Olma Nedenleri. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 16(1): 137-144.
- Bozanoğlu, İ. (2004). Akademik GÜdülenme Ölçeği: Geliştirilmesi, Geçerliği, Güvenirliği. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 37(2): 83-98.
- Bozanoğlu, İ. (2005). Bilişsel Davranışçı Yaklaşım Dayalı Grup Rehberliğinin GÜdülenme, Benlik Saygısı, Başarı ve Sınav Kaygısı Düzeylerine Etkisi. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 35(1): 17-42.
- Bozdoğan, A. E., Aydın, D., & Yıldırım, K. (2007). Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine İlişkin Tutumları. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 8(2): 83-97.
- Bozdoğan, Z. (2004). *Ben de Öğretmenin Diyebilmenin Gururu İçin Etkili Öğretmenlik Eğitimi*. Ankara: Nobel.

- Bulut, İ. (2009). Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine İlişkin Tutumlarının Değerlendirilmesi (Dicle ve Fırat Üniversitesi Örneği). *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*(114): 13-24.
- Büyüköztürk, Ş., Akgün, Ö., Özkahveci, Ö., & Demirel, F. (2004). Güdülenme ve Öğrenme Stratejileri Ölçeğinin Türkçe Formunun Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 4(2): 207-239.
- Büyüköztürk, Ş., Çakmak , E., Akgün, Ö., Karadeniz, Ş., & Demirel, F. (2018). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi.
- Cüceloğlu, D. (2009). *İnsan ve Davranışı*. İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Çakır, Ö. (2005). Anadolu Üniversitesi Açık Öğretim Fakültesi İngilizce Öğretmenliği Lisans Programı ve Eğitim Fakülteleri İngilizce Öğretmenliği Lisans Programı Öğrencilerinin Mesleğe Yönelik Tutumları ve Mesleki Yeterlik Algıları. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 6(9): 27-42.
- Çakır, Ö., Kan, A., & Sünbül, Ö. (2006). Öğretmenlik Meslek Bilgisi ve Tezsiz Yüksek Lisans Programlarının Tutum ve Özyeterlik Açısından Değerlendirilmesi. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2(1): 36-47.
- Çakmak, M., & Kayabaşı, Y. (2017). Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğini Seçme Nedenlerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi. *MSKU Fakültesi Dergisi*, 4(1): 1-0.
- Çapa, Y., & Çil, N. (2000). Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumlarının Farklı Değişkenler Açısından İncelenmesi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18, 69-73.
- Çapri, B., & Çelikkaleli, Ö. (2008). Öğretmen Adaylarının Öğretmenliğe İlişkin Tutum ve Mesleki Yeterlik İnançlarının Cinsiyet, Program ve Fakültelerine Göre İncelenmesi. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 15(9): 33-53.
- Çetinkaya, Z. (2009). Türkçe Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine İlişkin Tutumlarının Belirlenmesi. *İlköğretim Online* , 8(2): 298-305.
- Çiçek Sağlam, A. (2008). Müzik Öğretmenliği Bölümü Öğrencilerinin Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Dergisi.*, 5(1): 59-69.

- Çokluk, Ö., Şekercioğlu, G., & Büyüköztürk, Ş. (2012). *Sosyal Bilimler İçin Çok Değişkenli İstatistik: SPSS ve LISREL Uygulamaları*. Ankara: Pegem Akademi .
- Çöllü, E. F., & Öztürk, Y. E. (tarih yok). Örgütlerde İnançlar-Tutumlar Tutumlarının Ölçüm Yöntemleri ve Uygulama Örnekleri Bu Yöntemlerin Değerlendirilmesi . *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu Dergisi*, 9(1-2): 373-404.
- Dadandı, İ., Kalyon, A., & Yazıcı, H. (2016). Eğitim Fakültesinde Öğrenim Gören ve Pedagojik Formasyon Eğitimi Alan Öğretmen Adaylarının Öz-Yeterlik İnançları, Kaygı Düzeyleri ve Öğretmenlik Mesleğine Karşı Tutumları. *Bayburt Eğitim Fakültesi Dergisi*, 11(1): 253-269.
- Demir Bağatır, R. (2008). Drama öğretim yönteminin resim iş bölümü öğrencilerinin mesleki tutum ve başarılarına etkisi (Yayınlanmamış Doktora Tezi). İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- Demir, M., & Arı, E. (2013). Öğretmen Adaylarının Akademik Güdülenme Düzeylerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi. *Eğitimde Kuram ve Uygulama*, 9(3): 265-279.
- Demiral Yılmaz, N. (2010). Tıp öğrencilerinin öğrenme iklimi algılarının akademik öz yeterlik, hekimlik mesleğine yönelik tutum ve akademik başarı açısından incelenmesi (Yayınlanmamış Doktora Tezi). Ege Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir .
- Demirtaş, H., Cömert, M., & Özer, N. (2011). Öğretmen Adaylarının Özyeterlik İnançları ve Öğretmenlik Mesleğine İlişkin Tutumları. *Education and Science*, 36(159): 96-111.
- Doğan, T., & Çoban, A. (2009). Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları ile Kaygı Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. *Eğitim ve Bilim*, 34(153): 157-168.
- Donmuş, V., Akpunar, B., & Eroğlu, M. (2017). Öğretmen Adaylarının Akademik Özyeterlik ve Mesleki Kaygıları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 14(37): 1-13.

- Durmuşoğlu, M. C., Yanık, C., & Akkoyunlu, B. (2009). Türk ve Azeri Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*(36): 76-86.
- Ekici, G. (2005). Biyoloji Özyeterlik Ölçeğinin Geçerlik ve Güvenirligi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 29, 85-94.
- Ekici, G. (2008). Sınıf Yönetimi Dersinin Öğretmen Adaylarının Öğretmen Öz-Yeterlik Algı Düzeyine Etkisi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*(35): 98-110.
- Ekici, G. (2012). Akademik Öz-Yeterlik Ölçeği: Türkçe'ye Uyarlama, Geçerlik ve Güvenirlilik Çalışması. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 17(1): 174-185.
- Ekici, G. (2014). Biyoloji Öz Yeterlik İnancı ile Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Öz Yeterlik İnancının Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumu Yordama Gücü. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 34(1): 23-41.
- Erdem, A. R., Çokadar, H., & Gezer, K. (2005). Ortaöğretim Fen-Matematik ve Sosyal Alanlar Öğretmenliği Tezsiz Yüksek Lisans Öğrencilerinin Öğretmenlik Mesleğine İlişkin Tutumları. *XIV. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi*(1): 471-477.
- Ergene, T. (2011). Lise Öğrencilerinin Sınav Kaygısı, Çalışma Alışkanlıkları, Başarı Güdüsü ve Akademik Performans Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. *Eğitim ve Bilim*, 36(160): 320-330.
- Eymur, G., & Geban, Ö. (2011). Kimya Öğretmeni Adaylarının Motivasyon ve Akademik Başarıları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. *Eğitim ve Bilim*, 36(161): 246-255.
- Fettahlıoğlu, P., & Ekici, G. (2011). Affect of Teacher Candidates' Academic Self-Efficacy Beliefs on Their Motivations Towards Sciences. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 15, 2808-2812.
- Fırat Durdukoca, Ş. (2010). Sınıf Öğretmeni Adaylarının Akademik Özyeterlik Algılarının Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Dergisi*, 10(1): 69-77.

- Gökçe, F., & Sezer, G. (2012). Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 25(1): 1-23.
- Göloğlu Demir , C., & Gelişli, Y. (2018). Sınıf Öğretmenlerinin Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları ile Mesleki Görevlerine Yönelik Ders Dışı Zaman Kullanımları Arasındaki İlişki. *Kastamonu Education Journal*, 26(2): 487-497.
- Gözütok, D. (1995). *Öğretmenlerin Demokratik Tutumları* . Ankara: Türk Demokrasi Vakfı .
- Gürbüz, H., & Kışoğlu, M. (2007). Tezsiz Yüksek Lisans Programına Devam Eden Fen Edebiyat ve Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları (Atatürk Üniversitesi Örneği). *Erzincan Eğitim Fakültesi Dergisi*(12): 71-83.
- Gürbüzoğlu Yalmanlı, S., & Aydın, S. (2014). Fen Bilgisi Öğretmen Adaylarının Akademik Öz-Yeterlik Algularının İncelenmesi. *Kafkas Üniversitesi, e – Kafkas Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 1(2): 21-27.
- Hazır Bıkmaz, F. (2002). Fen Öğretiminde Öz-Yeterlik İnancı Ölçeği. *Eğitim Bilimleri ve Uygulama Dergisi*, 1(2): 197-210.
- İnceoğlu, M. (2010). *Tutum Algı İletişim* . İstanbul : Beykent Üniversitesi .
- Kabaran, H., Altıntaş, S., & Göçen Kabaran, G. (2016). Öğretmen Adaylarının Eğitsel İnternet Kullanım Öz-Yeterlik İnançları ile Akademik Öz-Yeterlik İnançları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. *Eğitim Kuram ve Uygulama Araştırmaları Dergisi*, 2(1): 1-11.
- Kağan, M. (2009). Üniversite Öğrencilerinde Akademik Erteleme Davranışını Açıklayan Değişkenlerin Belirlenmesi. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 42(2): 113-128.
- Kapıkıran, Ş., & Özgüngör, S. (2009). Ergenlerin Sosyal Destek Düzeylerinin Akademik Başarı ve Güdülenme Düzeyi ile İlişkileri. *Çocuk ve Gençlik Ruh Sağlığı Dergisi*, 16(1): 21-30.
- Kavcar, C. (2002). Cumhuriyet Döneminde Dal Öğretmeni Yetiştirme. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 35(1-2): 1-14.

- Kaya, S., & Kaya, Ç. (2014). Öğretmen Aaylarının Akademik Ertelmelerinin Yordayıcısı Olarak Akademik Motivasyonları ve Baş Etme Stratejileri. *Journal of Teacher Education and Educators*, 3(1): 7-24.
- Kayacan, K. (2014). Özdüzenleme faaliyetleri ile zenginleştirilmiş araştırma-sorgulamaya dayalı öğretim stratejisinin fen bilgisi öğretmen adaylarının kuvvet ve hareket konusunu kavramsal anlamalarına ve akademik özyeterliklerine etkisi (Yayınlanmamış Doktora Tezi). Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Koç, C., & Arslan, A. (2017). Ortaokul Öğrencilerinin Akademik Öz yeterlik Algıları ve okuma Stratejileri Bilişüstü Farkındalıkları. *YYÜ Eğitim Fakültesi Dergisi*, 14(1): 745-778.
- Korucu, A. T., & Çınar, D. (2017). Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin Akademik Öz-Yeterlik Durumlarının İncelenmesi. *YYÜ Eğitim Fakültesi Dergisi*, 14(1): 73-101.
- Koyuncu Şahin, M. (2015). Okul öncesi öğretmenlerinin öz güvenleri ve mesleki tutumlarının incelenmesi (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Afyon: Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Afyon.
- Kula, S., & Taşdemir, M. (2014). Evaluation of Pre-Service Teachers' Academic Self-Efficacy Levels in Terms of Some Certain Variables. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 141, 686-690.
- Kurt, T. (2005). Herzberg'in Çift Faktörlü Güdöleme Kuramının Öğretmenlerin Motivasyonu Açısından Çözömlenmesi. *Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 25(1): 285-299.
- Küçük Kılıç, S., & Öncü, E. (2014). Beden Eğitimi ve spor yüksekokulu öğrencilerinin bilişötesi öğrenme stratejileri ve akademik öz-yeterlikleri. *Spor ve Performans Araştırmaları Dergisi*, 5(2): 13-22.
- Küçükosmanoğlu, H. O. (2015). Müzik Öğretmeni Adaylarının Akademik Motivasyon Düzeylerinin Belirlenmesi Üzerine Bir Çalışma (Konya ili Örneği). *Sanat Eğitimi Dergisi*, 3(1): 1-21.
- Lorcu, F. (2015). *Örneklerle Veri Analizi SPSS Uygulamalı*. Ankara: Detay Yayıncılık.

- Nakip, C., & Özcan, G. (2016). Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Öz-yeterlik İnançları ile Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları Arasındaki İlişki. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 12(3): 783-795.
- Nalçacı, A., & Sökmen, Y. (2016). Öğretmen Adaylarının Mesleği Tercih Nedenleri ve Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları Arasındaki İlişki. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 17(3): 717-727.
- Nartgün, Ş., & Çakır, M. (2014). Lise Öğrencilerinin Akademik Başarılarının Akademik Güdülenme ve Akademik Erteleme Eğilimleri Açısından İncelenmesi. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 3(3): 379-391.
- Nayır, K., & Taneri, P. (2013). Karatekin Üniversitesi Pedagojik Formasyon Öğrencilerinin Öğretmenlik Mesleğini Seçme Nedenlerine İlişkin Görüşlerinin Cinsiyet Değişkenine Göre İncelenmesi. *Karatekin Edebiyat Fakültesi Dergisi*, 2(1): 1-12.
- O. Ergür, D. (2016). İngilizce Öğrencilerinin Öz Benlik Saygısı ve Akademik Öz Yeterlik Ağlarının Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi. *Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 2(2): 125-148.
- Oğuz, A. (2009). Sınıf Öğretmeni Adaylarının Akademik Öz Yeterlik İnançları. *VIII. Ulusal Sınıf Öğretmenliği Eğitimi Sempozyumu* (s. 15-28). Eskişehir: Eskişehir Osmangazi Üniversitesi.
- Oğuz, A., & Topkaya, N. (2008). Ortaöğretim Alan Öğretmenliği Öğrencilerinin Öğretmen Öz Yeterlik İnançları ile Öğretmenliğe İlişkin Tutumları. *Akademik Bakış*, 14(1): 23-36.
- Oral, B. (2004). Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin Öğretmenlik Mesleğine İlişkin Tutumları. *Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 15(4): 88-98.
- Ömür, Y. E., & Nartgün, Ş. S. (2013). Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine İlişkin Tutumları İle Güdülenme Düzeyleri Arasındaki İlişki. *Eğitimde Politika Analizi Dergisi*, 2(2): 41-55.
- Özgül, F., & Diker, G. (2017). Lisansüstü Eğitim Adaylarının Akademik Öz-Yeterlik ve Güdülenmelerinin Demografik Özelliklerine Göre İncelenmesi

- (Cumhuriyet Üniversitesi Örneği). *Journal of Human Sciences*, 14(2): 2129-2139.
- Özsüer, S., İnal, G., Uyanık, Ö., & Ergün, M. (2011). Afyon Kocatepe Üniversitesinde Öğrenim Gören Öğrencilerin Akademik Özyeterlik İnanç Düzeylerinin İncelenmesi. *Sosyal Bilimler Dergisi*, 13(2): 113-125.
- Palavan, Ö., & Açar, D. (2015). Aday Sınıf Öğretmenlerinin Akademik Öz-Yeterliklerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi. *Trakya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 6(1): 14-27.
- Pehlivan, K. (2008). Sınıf Öğretmeni Adaylarının Sosyo-Kültürel Özellikleri ve Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları Üzerine Bir Çalışma. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 4(2): 151-168.
- Pekel, A. (2016). Spor yöneticiliği bölümünde öğrenim gören öğrencilerinin akademik özyeterlikleri ve üniversite yaşam kalitesi arasındaki ilişkinin incelenmesi. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Kayseri: Erciyes Üniversitesi.
- Sabancı, O., & Uslu, S. (2016). The Analysis of Pre-Service Social Studies Teachers' Academic Self-Efficacy. *Pegem Eğitim ve Öğretim Dergisi*, 6(4): 413-446.
- Saracaloğlu, A. S. (2008). Lisansüstü Öğrencilerin Akademik Güdülenme Düzeleri, Araştırma Kaygıları ve Tutumları ile Araştırma Yeterlikleri Arasındaki İlişki. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 5(2): 179-208.
- Saracaloğlu, A. S., Kumral, O., & Kanmaz, A. (2009). Ortaöğretim Sosyal Alanlar Öğretmenliği Tezsiz Yüksek Lisans Öğrencilerinin Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Yeterlikleri, Kaygıları ve Akademik Güdülenme Düzeyleri. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Dergisi*, 6(2): 38-54.
- Satıcı, S. A. (2013). Üniversite öğrencilerinin akademik öz-yeterliklerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir.
- Şahin Taşkın, Ç., & Hacıömeroğlu, G. (2010). Sınıf Öğretmeni Adaylarının Özyeterlik İnançları: Nicel ve Nitel Verilere Dayalı Bir İnceleme. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 11(1): 21-40.

- Şahin Taşkın, Ç., & Hacıömeroğlu, G. (2011). Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin Öğrenme Stratejileri ve Akademik Güdülenme Düzeylerinin Akademik Başarılarına Etkisi. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 9(3): 519-540.
- Şahin, C., & Şahin, S. (2017). Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları, Öz-Yeterlik İnançları ve Öğrenciyi Tanıma Düzeyleri. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 15(2): 224-238.
- Şeker, S. S. (2016). Müzik Eğitimi Bölümü Öğretmen Adaylarının Akademik Güdülenme ve Akademik Öz-yeterlik Düzeylerinin İncelenmesi. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 17(3): 1465-1484.
- Tabancalı , E., & Çelik, K. (2013). Öğretmen Adaylarının Akademik Öz-Yeterlikleri ile Öğretmen Öz-Yeterlilikleri Arasındaki İlişki. *International Journal of Human Sciences*, 10(1): 1167-1184.
- Tan, Ş. (2015). *Öğretim İlke ve Yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi.
- Tanel, R., Şengören, S. K., & Tanel, Z. (2007). Fizik Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine İlişkin Tutumlarının Farklı Değişkenler Açısından İncelenmesi. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 22(22): 1-9.
- Tanrıöğen, A. (1997). Buca Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 3(3): 55-67.
- Taşgın, A. (2015). Klinik uygulamaların öğretmen adaylarının öğrenme ve öğretme süreci becerilerine, öz yeterliklerine ve mesleki tutumlarına etkisi (Yayınlanmamış Doktora Tezi). Atatürk Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Erzurum.
- Terzi, A. R., Uyangör, N., & Dülker, A. P. (2017). Akademik Güdülenme ve Akademik Erteleme İlişkisi: Formasyon Öğretmen Adayları Üzerine Bir Araştırma. *Route Educational and Social Science Journal*, 4(7): 52-62.
- Terzi, A., & Tezci, E. (2007). Necatibey Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin Öğretmenlik Mesleğine İlişkin Tutumları. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*(52): 593-614.
- Terzi, M., Ünal, M., & Gürbüz, M. (2012). İlköğretim Matematik Öğretmen Adaylarının Matematiğe Yönelik Akademik Güdülenme Düzeylerinin Bazı

- Değişkenler Açısından İncelenmesi. *Pegem Eğitim ve Öğretim Dergisi*, 2(1): 51-60.
- Uslu, T. (2018). üniversite öğrencilerinin liderlik, akademik özyeterlik ve okula yabancılaşma algıları (Erzincan üniversitesi örneği) (Yayınlanmamış Doktora Tezi). İnönü Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Malatya.
- Ülper, H., & Bağcı, H. (2012). Türkçe Öğretmeni Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine Dönük Öz Yeterlik Algıları. *International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 2(7): 1115-1131.
- Ünal, M. (2013). Lise öğrencilerinin akademik güdülenme düzeylerinin bazı değişkenler açısından yordanması (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- Üstün, E., Erkan, S., & Akman, B. (2004). Türkiye'de Okul Öncesi Öğretmenliği Öğrencilerinin Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumlarının İncelenmesi. *Kızılgözü-Türkiye Manas Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*(10): 129-136.
- Üstüner, M., Demirtaş, H., & Cömert, M. (2009). Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları (İnönü Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Örneği). *Eğitim ve Bilim*, 34(151): 140-155.
- Yağcı, U., & Aksoy, V. (2015). Müzik Öğretmeni Adaylarının Akademik Özyeterlikleriyle Öğretmenlik Özyeterlikleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*(33): 89-104.
- Yenice, N. (2012). Öğretmen Adaylarının Öz-Yeterlik Düzeyleri ile Problem Çözme Becerilerinin İncelenmesi. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 11(39): 36-58.
- Yenice, N., & Alpak Tunç, G. (2017). Pedagojik Formasyon Programına Katılan Öğretmen Adaylarının Öğretmenliğe İlişkin Tutumları ile Mesleki Öz Yeterliklerinin İncelenmesi. *Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Dergisi*(35): 144-155.
- Yenilmez, K. (2016). Öğretmen Adaylarının Akademik Öz-Yeterlikleri ve Matematik Öğretimine Yönelik Öz-Yeterliklerinin Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi. *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*(29): 324-332.

Yılmaz, M., Gürçay, D., & Ekici, G. (2007). Akademik Özyeterlik Ölçeğinin Türkçe'ye Uyarlanması. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 33(33): 253-259.

Yüksel, S. (2004). Tezsiz Yüksek Lisans Programının Öğrencilerin Öğretmenlik Mesleğine İlişkin Tutumlarına Etkisi. *Eğitim Fakültesi Dergisi*, 17(2): 355-379.

EKLER

EK 1: Etik Kurul Onayı

EK 2: Bilgi Formu

EK 3: Öğretmenlik Mesleğine Bakış Açısı Tutum Ölçeği

EK 4: Akademik Yeterlik Ölçeği

EK 5: Akademik Güdülenme Ölçeği

EK 6: Ölçek İzinleri

EK:1 Etik Kurul Onayı

Evrak Tarih ve Sayısı: 07/05/2019-E.2014

Sayı : 20292139-050.01.04
Konu : Etik Kurul Kararları

Sayın Ayşenur DENİZ

Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Yönetimi Tezli Yüksek Lisans Programı Öğrencisi

Kurulumuz 02.05.2019 tarihinde toplanarak, "Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin Öğretmenlik Mesleğine İlişkin Tutum, Akademik Öz-Yeterlik ve Akademik Güdülenme Düzeylerinin İncelenmesi: Bir Vakıf Üniversitesi Örneği" başlıklı araştırmanızda kullanmak üzere kurula sunmuş olduğunuz Etik Kurul Başvuru Formunuzu onaylayarak imza altına almıştır. Araştırmanızın Etik Kurul Onay Formu ekte yer almaktadır. Bilgilerinizi rica ederim.

e-imzalıdır

Prof. Dr. Nasuh USLU
Kurul Başkanı

Ek:Etik Kurul Onay Formu (2 sayfa)

07/05/2019 Yönetici Asistanı

: Zeyneb Funda TEZ

Mevcut Elektronik İmzalar

Evrak Doğrulama İçin: <https://evs.izu.edu.tr/en/Visyon/Doğrulama/KANLIK>
NASUH USLU (Etik Kurulu Başkanlığı - Kurul Başkanı) 07/05/2019 13:45

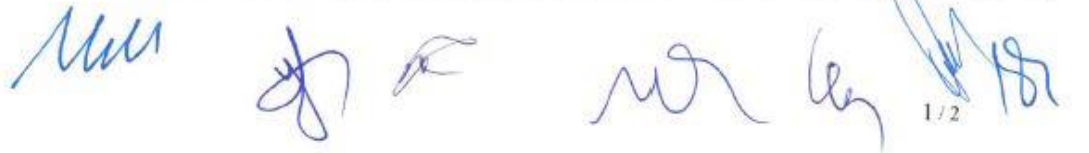
Adres : Halkalı Caddesi No: 2 Küçükçekmece/İstanbul
Telefon No : 444 97 98 Faks No: +90 (212) 693 82 29
E-Posta : bilgi@izu.edu.tr İnternet Adresi: www.izu.edu.tr
Kep : izu@hs01.kep.tr

Ayrıntılı Bilgi : Zeyneb Funda TEZ
Unvan : Yönetici Asistanı
Tel : 2126929606

02.05.2019 tarihli ve 2019/04 sayılı Etik Kurulu Kararı ektir.

 Istanbul Zaim Üniversitesi	İSTANBUL SABAHATTİN ZAİM ÜNİVERSİTESİ ETİK KURULU														
ARAŞTIRMA ETİK KURUL ONAY FORMU															
Tarih:	02.05.2019														
Sayı:	2019/04														
Ekler:	EK 1: Başvuru Dilekçesi EK 2: Etik Kurul Başvuru Formu EK 3: Etik Davranış Beyan Formu EK 4: Anketler (3)														
Yer:	İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi Rektörlüğü														
İlgi:	Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğü'nün 16.04.2019 tarihli ve 2080 sayılı yazısı														
Katılımcılar:	<table border="0"><tr><td>1. Prof. Dr. Nasuh USLU</td><td>Kurul Başkanı/Rektör Yardımcısı</td></tr><tr><td>2. Prof. Dr. Mehmet Emin KÖKTAŞ</td><td>Üye/Dekan V.</td></tr><tr><td>3. Prof. Dr. Mehmet KUTLU</td><td>Üye/Dekan V.</td></tr><tr><td>4. Prof. Dr. Mustafa ATEŞ</td><td>Üye/Dekan V.</td></tr><tr><td>5. Prof. Dr. Ömer ÇAHA</td><td>Üye/Müdür V.</td></tr><tr><td>6. Prof. Dr. Yahya Kemal YOĞURTÇU</td><td>Üye/Öğretim Üyesi</td></tr><tr><td>7. Bilal ŞAMAT</td><td>Üye/Hukuk Müşaviri</td></tr></table>	1. Prof. Dr. Nasuh USLU	Kurul Başkanı/Rektör Yardımcısı	2. Prof. Dr. Mehmet Emin KÖKTAŞ	Üye/Dekan V.	3. Prof. Dr. Mehmet KUTLU	Üye/Dekan V.	4. Prof. Dr. Mustafa ATEŞ	Üye/Dekan V.	5. Prof. Dr. Ömer ÇAHA	Üye/Müdür V.	6. Prof. Dr. Yahya Kemal YOĞURTÇU	Üye/Öğretim Üyesi	7. Bilal ŞAMAT	Üye/Hukuk Müşaviri
1. Prof. Dr. Nasuh USLU	Kurul Başkanı/Rektör Yardımcısı														
2. Prof. Dr. Mehmet Emin KÖKTAŞ	Üye/Dekan V.														
3. Prof. Dr. Mehmet KUTLU	Üye/Dekan V.														
4. Prof. Dr. Mustafa ATEŞ	Üye/Dekan V.														
5. Prof. Dr. Ömer ÇAHA	Üye/Müdür V.														
6. Prof. Dr. Yahya Kemal YOĞURTÇU	Üye/Öğretim Üyesi														
7. Bilal ŞAMAT	Üye/Hukuk Müşaviri														
Planlanan araştırma önerisi özeti aşağıdaki gibidir.															
Araştırmanın Niteliği:	Yüksek Lisans Tezi														
Araştırmanın Başlığı:	Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin Öğretmenlik Mesleğine İlişkin Tutum, Akademik Öz-Yeterlik ve Akademik Güdülenme Düzeylerinin İncelenmesi: Bir Vakıf Üniversitesi Örneği														
Araştırmacılar ve adres bilgisi:	İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı, Eğitim Yönetimi Bilim Dalı Tezli Yüksek Lisans Programı Öğrencisi: 501517173 Ayşenur DENİZ adeniz@fsm.edu.tr 05536064264														
Araştırmanın Süresi (ay):	12 ay														
Araştırmanın Amacı:	Bu araştırmanın amacı eğitim fakültesi öğrencilerinin/öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine ilişkin tutum, akademik öz-yeterlik ve akademik güdülenme düzeyleri arasında ilişki olup olmadığını incelemektir.														
Araştırma Etiği:	Araştırmaya kurum izni alındıktan sonra başlanacaktır. Yapılan çalışma ve çalışmanın sonuçları bilimsel bir araştırmaya veri toplama amacıyla kullanılmaktadır. Çalışmanın sonuçları katılımcıların aleyhine olacak şekilde kullanılmayacak olup, çalışmaya katılım gönüllülük esasına dayanmakta, katılımcıların cevapları tamamen gizli tutulmaktadır. Ayrıca çalışma yapılacak örneklem üniversite öğrencileri rahatsızlık hissetmeleri durumunda bu														

02.05.2019 tarihli ve 2019/04 sayılı Etik Kurulu Kararı ekidir.

	çalışmadan istedikleri zaman ayrılabilirler. Bu bilgiler uygulanacak anketlerin başında yer almaktadır.
Araştırmada Kullanılacak Ölçme Araçları (adları):	Öğretmenlik Mesleğine Bakış Açısı Tutum Ölçeği Akademik Yeterlik Ölçeği Akademik Güdülenme Ölçeği
Araştırmaya Katılacak Örneklem Sayısı, Örneklem Nereden ve Nasıl Seçileceği:	Araştırmaya katılacak örneklem sayısı 400 kişi Bu araştırmanın, İstanbul İlinde bulunan Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi Atik Valide yerleşkesinde yapılması planlanmaktadır. Araştırmaya katılacak çalışma grubunu Eğitim Fakültesi öğrencileri oluşturacaktır. Yapılan çalışma gizlilik ve gönüllülük esasına göre yapılacak olup, bilimsel veri toplamayı amaçlamaktadır.
Uygulamanın veya Ölçeklerin Doldurma Süresi	5-10 dakika
KARAR	ARAŞTIRMA İSTANBUL SABAHATTİN ZAİM ÜNİVERSİTESİNİN ETİK DURUŞUNA AYKIRI DEĞİLDİR.

Tarih: 02/05/2019

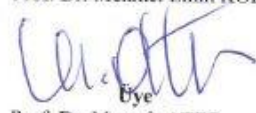
Sayı: 2019/04

İlgi: Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğünün 16.04.2019 tarihli ve 2080 sayılı yazısı

İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi Etik Kurulu tarafından hazırlanmıştır.

Başkan
Prof. Dr. Nasuh USLU

Üye
Prof. Dr. Mehmet Emin KÖKTAS

Üye
Prof. Dr. Mustafa ATEŞ

Üye
Prof. Dr. Yahya Kemal YOĞUTÇU

Üye
Prof. Dr. Mehmet KUTLU

Üye
Prof. Dr. Ömer ÇAHA

Üye
Av. Bilal ŞAMAT

EK 2:**Bilgi Formu**

Değerli arkadaşlar,

Bu çalışmada, eğitim fakültesi öğrencilerinin öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları, akademik öz-yeterlik ve akademik güdülenme düzeyleri arasındaki ilişkinin ölçülmesi amaçlanmaktadır. Araştırmada elde edilecek olan veriler tamamen bilimsel amaçlı kullanılacak olup, vereceğiniz cevapların içten ve doğru olması çalışma sonuçlarının güvenilir ve geçerli olmasını sağlayacaktır.

Çalışmamıza vereceğiniz destekten dolayı teşekkür eder, eğitim hayatınızda başarılar dileriz.

Ayşenur DENİZ İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi Eğitim Yönetimi Yük. Lisans Öğrencisi	Dr. Mustafa ÖZGENEL İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi
---	--

Cinsiyetiniz	☐ Erkek	☐ Kadın			
Sınıfınız	.....				
Bölümünüz	.....				
Gelir Durumunuz	☐ Orta	☐ İyi			
Yetiştirdiğiniz yer	☐ İl	☐ İlçe			
Hayatınızdan memnunuz musunuz?	☐ Tamamen	☐ Kısmen	☐ Memnun değilim		
Öğretmenlik mesleğini seçme nedeniniz:					

EK 3:**Öğretmenlik Mesleğine Bakış Açısı Tutum Ölçeği**

No	Bu ölçekte, öğretmenlik mesleğine bakış açınıza ilişkin tutum cümleleri ile her cümlenin karşısında <i>tamamen katılıyorum</i> , <i>katılıyorum</i> , <i>kararsızım</i> , <i>katılmıyorum</i> ve <i>hiç katılmıyorum</i> olmak üzere beş seçenek verilmiştir. Her cümleyi dikkatle okuduktan sonra kendinize uygun seçeneği işaretleyiniz.	Tamamen Katılıyorum	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Hiç Katılmıyorum
1	Öğretmenlik özveri gerektiren bir meslektir.					
2	Bilgiyi paylaşmayı sevdiğim için öğretmenlik mesleğini seçtim.					
3	Öğretmenlik mesleğini severek yapacağıma inanıyorum.					
4	İleride daha çok gelir getiren bir iş bulursam hemen öğretmenlik mesleğini bırakırım.					
5	Öğretmenlik mesleğini seçtiğime pişmanım.					
6	Öğretmenlik mesleği sıkıcı bir meslektir.					
7	Öğretmenlik mesleğini kendi isteğimle seçtim.					
8	Öğretmenlik boşta kalmamak için seçilecek bir meslek değildir.					
9	"Hiç olmazsa bir öğretmen olayım" düşüncesiyle bu mesleği seçtim.					
10	Öğretmenlik mesleğinin toplumun geleceğine şekil verdiğini düşünüyorum.					
11	ÖSS puanım ancak bu bölüme girmeye yeterli olduğu için öğretmenlik mesleğini seçtim.					
12	Öğretmenlik mesleğinde çalışmak bana gurur verir.					
13	Öğretmenlik mesleğinde çalışmak özel bir yetenek ister.					
14	İnsanlarla birebir iletişimde bulunabileceğim için öğretmenlik mesleğini seviyorum.					
15	Öğretmenlik mesleğini yapmak istemiyorum.					
16	Öğretmenlik mesleğini sevdiğim için değil, alanımı (eğitim) sevdiğim için bu mesleği seçtim.					
17	Öğretmenlik mesleğinde uzun süre çalışmayı istemem.					

EK 4:**Akademik Yeterlik Ölçeği:**

Aşağıda derslerde gösterdiğiniz bazı davranışlara örnekler verilmektedir. Bu davranışları okuyarak gösterme durumunuza göre 5 ile 1 arasında değişen puanlar veriniz. Yardımlarınız için teşekkür ederim.	Oldukça Fazla	Fazla	Kısmen Fazla	Az	Oldukça Az
1. Ders sırasında düzenli notlar tutma					
2. Sınıf tartışmasına katılma					
3. Kalabalık bir sınıfta sorulan bir soruyu cevaplama					
4. Kalabalık olmayan bir sınıfta bir soruyu cevaplama					
5. Objektif testler çözme (çoktan seçmeli, doğru-yanlış, karşılaştırmalı vb)					
6. Deneme soruları çözme					
7. Yüksek nitelikli bir dönem ödevi yazma					
8. Ders esnasında anlatılan zor bir konuyu dikkatlice dinleme					
9. Bir başka öğrenciye ders anlatma					
10. Bir kavramı diğer bir öğrenciye anlatma					
11. Sınıfta anlamadığım bir kavramı öğretim elemanından tekrar anlatmasını isteme					
12. Birçok dersten yüksek notlar alma					
13. Bir konuyu tamamen anlamak için yeterince çalışma					
14. Öğrenci problemlerinin çözümünde sorumluluk üstlenme					
15. Ders dışı faaliyetlerde yer alma (spor, kulüpler vb...)					
16. Öğretim elemanlarının sana saygı duymasını sağlama					
17. Derslere düzenli olarak katılma					
18. Sıkıcı derslerde bile sürekli olarak derse katılma					
19. Bir öğretim elemanının derse dikkat ettiğinizi düşünmesini sağlama					
20. Okuduğun bir metinde fikirlerin çoğunu anlama					

21. Sınıfta sunulan fikirlerin çoğunu anlama					
22. Basit matematik hesaplarını kullanma					
23. Bilgisayarı kullanma					
24. Matematik dersinde pek çok konuyu anlayabilme					
25. Bir öğretim elemanını tanımak için onunla konuşma					
26. Ders içeriğini diğer derslerin materyaliyle ilişkilendirme					
27. Sınıfta bir öğretim elemanının düşüncesini yargılama					
28. Dersin teorik içeriğini laboratuvar - atölye dersinde uygulama					
29. Kütüphaneden en iyi şekilde yararlanabilme					
30. Sınavlardan güzel notlar alma					
31. Dersleri yoğun bir şekilde işlemek yerine zamana yayarak çalışma					
32. Ders kitaplarındaki zor konuları anlama					
33. İlgilenmediğiniz bir dersin içeriğine hâkim olma					

EK 5:**Akademik Güdülenme leği**

Aşağıda ğrencilerin öğrenme ve okulla ilgili olarak kendilerini tanımlarken kullandıkları bazı cmler verilmiştir. Her bir cümleyi dikkatlice okuyup, o cümlenin size ne kadar uygun olduğunu belirleyiniz. Daha sonra cümlenin sağ tarafında verilen seçeneklerden size uygun olanın üzerini (X) şeklinde işaretleyiniz. Doğru ya da yanlış cevap yoktur. Herhangi bir cümle üzerinde fazla zaman kaybetmeksizin genel olarak size en uygun olanını seçiniz.

Aşağıdaki her bir cümle sizin için: Kesinlikle uygun değilse “Kesinlikle Uygun Değil” (1) Genel olarak uygun değilse “Uygun Değil” (2) Bu konuda fikriniz yoksa ya da kararsızsanız “Kararsızım” (3) Genel olarak uygun ise “Uygun” (4) Kesinlikle uygun ise “Kesinlikle Uygun” (5) Seçeneğini (X) şeklinde işaretleyiniz		Kesinlikle Uygun Değil	Uygun Değil	Kararsızım	Uygun	Kesinlikle Uygun
1	öğrendiğim şeyleri okulun dışında da kullanabilmek için fırsatlar ararım	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
2	öğrendiğim her şey, daha fazlasını öğrenme merakı doğurur	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
3	Derse başlar başlamaz, dikkatimi derse veririm	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
4	Okulda öğretilen şeyler benim ilgimi çekmiyor	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
5	Geriye dönüp baktığımda ne kadar çok şey öğrendiğimi görünce sevinirim	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
6	Dersler ve öğrenme konusunda sınıfımdaki diğer öğrencilerden daha istekli olduğumu düşünürüm	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
7	Seçme şansım olduğunda genellikle beni uğraştıracak ödevleri seçerim	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
8	Beni düşünmeye zorlayan konuları daha çok severim	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
9	Kendime koyduğum hedefler çok çalışma ve uzun zaman isteyen hedeflerdir	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
10	Biraz zor olan konularda çalışmak daha çok hoşuma gider	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
11	Bazen kendimi derse öyle kaptırırım ki, teneffüs zilinn neden bu kadar erken çaldığına şaşırırım	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
12	Yeni ve farklı konular çalışmak hep hoşuma gitmiştir	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
13	Sırf daha fazla öğrenmek için öğretmenin istediğinden daha kapsamlı ödevler hazırlarım	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
14	Yeni bir şey öğrenmek beni heyecanlandırır	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
15	öğrendiklerimle başkalarına yardım etmek hoşuma gider	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)

16	Zor bir konuyla karşılaştığımda, bunu anlamak için uğraşmak bana keyif verir	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
17	Karşılığında not verilmeyecek olsa da bir şeyi öğrenmek için çokça çalıştığım olur	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
18	Bir şey öğrenirken saatlerin nasıl geçtiğini fark etmediğim çok zaman olmuştur	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
19	Eğer ders kitabımda herhangi bir konuyla ilgili yeterli bilgiyi bulamamışsam hemen başka kitaplara da bakarım	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
20	Çoğu zaman sınavlarda zevkli bir bulmaca çözüyormüş gibi hissederim	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)

EK:6 Ölçek İzinleri

 Yanıtla Tümünü Yanıtla İlet

15.03.2018 Per 14:03

Ayşenur GÜLTÜRK

Öğretmenlik Mesleğine Bakış Açısı Tutum Ölçeği İzin Talebi

Kime rabia.tanel@deu.edu.tr

Merhaba Rabia Hanım,

Ben İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi, Eğitim Yönetimi Tezli Yüksek Lisans programı öğrencisi Ayşenur Deniz. Bilimsel Araştırma Yönetimleri dersinin çıktısı olarak belirlediğimiz bir konuda makale yazmamız gerekiyor. Ben de Türk Dili ve Edebiyatı bölümü 4. sınıf öğrencilerinin öğretmenlik mesleğine yönelik tutum, akademik güdülenme ve akademik öz-yeterlilikleri arasındaki ilişkiyi belirlemek adına bir çalışma yapacağım. Eğer izniniz olursa çalışmamı yaptığınız "Öğretmenlik Mesleğine Bakış Açısı Tutum Ölçeği"ni çalışmamda kullanabilir miyim?

Desteyiniz için şimdiden teşekkür eder, iyi çalışmalar dilerim.

Saygılarımla...

 Yanıtla Tümünü Yanıtla İlet

19.03.2018 Pzt 16:19

Ayşenur GÜLTÜRK

Re: Öğretmenlik Mesleğine Bakış Açısı Tutum Ölçeği İzin Talebi

Kime rabia.tanel@deu.edu.tr

 Bu ileti izlenen bir konuşmanın parçası. İlişkili tüm iletileri bulmak veya işaretlenen asıl iletiyi bulmak için burayı tıklayın.

Teşekkür ederim Rabia hocam..

Saygılarımla

19 Mart 2018 10:29 tarihinde <rabia.tanel@deu.edu.tr> yazdı:

Elbette kullanabilirsiniz. Kolaylıklar dilerim.

Doç. Dr. Rabia TANEL

Yanıtla Tümü Yanıtla İlet

15.03.2018 Per 19:10

Ayşenur GÜLTÜRK

Re: Akademik Öz Yeterlilik Ölçeği İzin Talebi

Kime Gulay Ekici

Bu ileti izlenen bir konuşmanın parçası. İlgili tüm iletileri bulmak veya işaretlenen aslı iletiyi bulmak için burayı tıklayın.

Teşekkür ederim hocam.

Saygılarımla...

15 Mar 2018 18:55 tarihinde "Gulay Ekici" <gulayekici@yahoo.com> yazdı:

Mrh Ayşegül hanım,
Belirtmiş olduğunuz ölçeğimi çalışmanızda kullanabilirsiniz. Ekte makalesini ve ölçme aracını gönderiyorum. İyi çalışmalar

Prof. Dr. Gülay Ekici
Gazi University
Gazi Education Faculty
Department of Educational Sciences
06500 Besevler-Teknikokullar Ankara, Türkiye
E-mail:
gulayekici@yahoo.com & gekici@gazi.edu.tr
Fax: +90 312-2120059
Telephone: +90 312-2121764

On Thursday, March 15, 2018 12:57:03 PM, Ayşenur GÜLTÜRK <agulturk@fsm.edu.tr> wrote:

Merhaba Gülay Hanım,

Ben İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi, Eğitim Yönetimi Tezli Yüksek Lisans programı öğrencisi Ayşenur Deniz. Bilimsel Araştırma Yönetimleri dersinin çıktısı olarak belirlediğimiz bir konuda makale yazmamız gerekiyor. Ben de Türk Dili ve Edebiyatı bölümü 4. sınıf öğrencilerinin öğretmenlik mesleğine yönelik tutum, akademik güdülenme ve akademik öz-yeterlilikleri arasındaki ilişkiyi belirlemek adına bir çalışma yapacağım. Eğer izniniz olursa çalışmamızı yaptığımız bu ölçeği çalışmamda kullanabilir miyim?

Desteğiniz için şimdiden teşekkür eder, iyi çalışmalar dilerim.

Saygılarımla...

Yanıtla Tümü Yanıtla İlet

15.03.2018 Per 16:34

Ayşenur GÜLTÜRK

Re: Akademik Güdülenme Ölçeği İzin Talebi

Kime İhsan 06

Bu ileti izlenen bir konuşmanın parçası. İlgili tüm iletileri bulmak veya işaretlenen aslı iletiyi bulmak için burayı tıklayın.

Teşekkür ederim hocam..

Saygılarımla..

15 Mart 2018 15:18 tarihinde İhsan 06 <ihsanbozanoglu@gmail.com> yazdı:

Ayşenur,
Ölçeği ekte gönderiyorum..
kolay gelsin

15.03.2018, 13:34, "Ayşenur GÜLTÜRK" <agulturk@fsm.edu.tr>:

Merhaba İhsan Bey,

Ben İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi, Eğitim Yönetimi Tezli Yüksek Lisans programı öğrencisi Ayşenur Deniz. Bilimsel Araştırma Yönetimleri dersinin çıktısı olarak belirlediğimiz bir konuda makale yazmamız gerekiyor. Ben de Türk Dili ve Edebiyatı bölümü 4. sınıf öğrencilerinin öğretmenlik mesleğine yönelik tutum, akademik güdülenme ve akademik öz-yeterlilikleri arasındaki ilişkiyi belirlemek adına bir çalışma yapacağım. Eğer izniniz olursa çalışmamızı yaptığımız "Akademik Güdülenme Ölçeği"ni çalışmamda kullanabilir miyim?

Desteğiniz için şimdiden teşekkür eder, iyi çalışmalar dilerim.

Saygılarımla..

ÖZGEÇMİŞ

A. KİŞİSEL BİLGİLER

Adı, Soyadı: Ayşenur DENİZ

Uyruğu: T.C.

İletişim: e-posta: adeniz@fsm.edu.tr

B. EĞİTİM

Yüksek Lisans: İZÜ, Eğitim Yönetimi, 2018

Lisans: Trakya Üniversitesi, Türk Dili ve Edebiyatı, 2011

C. İŞ DENEYİM

2016 Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi, Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı

2015-2016 Havuzbaşı Atilla Baykal Ortaokulu

D. İLGİ ALANLARI

Kitap okumak, bilimsel araştırmalar yapmak, farklı rekreatif faaliyetlere katılmak.

E. YAYINLARI

2020 - Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin Öğretmenlik Mesleğine İlişkin Tutum, Akademik Öz Yeterlik ve Akademik Güdülenme Düzeylerinin İncelenmesi: Bir Vakıf Üniversitesi Örneği, *Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi, Eğitim Araştırmaları Kongresi.*